

Årsredovisning 2013

När författarna Mats Strandberg och Sara Bergmark Elfgren besökte Kärrgruvan tillsammans med produktionsteamet för filmen Cirkeln, var temat magi.

Fagersta
KOMMUN

Innehåll

Inledning

Innehåll	2
Årsredovisningens struktur	3
Detta hände 2013, månad för månad	4
Stormarnas år	8

Förvaltningsberättelse

Fagersta kommuns organisation	10
Styrning och uppföljning	12
Måluppfyllelse	13
Finansiell analys	14
Personalekonomisk redovisning	26

Kommunens verksamheter

Kommunfullmäktige	29
Kommunstyrelsen	30
Utbildnings- och fritidsnämnden	36
Socialnämnden	45

Finansiella rapporter

Resultaträkning	56
Kassaflödesrapport	57
Balansräkning	58
Noter	59
Sammanställd driftredovisning	69
Sammanställd investeringsredovisning	69
Total driftredovisning	70
Total investeringsredovisning	73

Bilagor

Bilaga 1 - Redovisningsprinciper	
Bilaga 2 - Redovisningsbegrepp och ordlista	
Bilaga 3 - Revisionsberättelse	

Årsredovisningens struktur

Inledning

I det första avsnittet beskrivs inledningsvis årsredovisningens struktur och därefter redovisas en sammanfattning av hur kommunen har använt 2013 års skattemedel. Vidare ger kommunstyrelsens ordförande sin syn på det gångna året.

Förvaltningsberättelse

Det andra avsnittet innehåller förvaltningsberättelsen som enligt 4 kap i den kommunala redovisningslagen ska upprättas i årsredovisningen. Här ges en samlad beskrivning kommunens ekonomi och verksamhet under året som har gått. Förvaltningsberättelsen inleds med en beskrivning av kommunens organisation och styrmodell. Därefter följer en redovisning av måluppfyllelse. Förvaltningsberättelsen innehåller därutöver en ekonomisk översikt och analys samt en personalekonomisk redovisning.

Verksamhetsberättelser

I det tredje avsnittet beskrivs kommunens verksamhet nämndvis. Nämnderna beskriver uppdrag, årets händelser, måluppfyllelse samt ger sin syn på framtida utveckling.

Finansiella rapporter

Här finns bland annat en redovisning av det ekonomiska utfallet av kommunens och koncernens verksamhet (resultaträkning), den ekonomiska ställningen vid årets slut (balansräkning) samt utfall jämfört med drift- respektive investeringsbudgeten.

Bilagor

I bilaga finns bland annat en redovisning av det ekonomiska utfallet av kommunens och koncernens verksamhet (resultaträkning), den ekonomiska ställningen vid årets slut (balansräkning) samt utfall jämfört med drift- respektive investeringsbudgeten. Därutöver finns redovisningsbegrepp, redovisningsprinciper samt revisionsberättelse.

Hur fördelades dina skattepengar år 2013?

Fagersta kommuns verksamhet finansieras till största delen av skatter som tas ut från kommuninvånarnas inkomster. År 2013 kostade kommunens verksamheter cirka 646 miljoner kronor (mkr), varav cirka 515 miljoner kronor kommer från invånarnas kommunalskatt. Resterade avser generella statsbidrag och utjämningsbidrag.

Exempel

Om du tjänade 20 000 kronor/månad, gick 3 987 kronor till kommunen. Dessa pengar fördelades som tabellen till höger visar:

Verksamhet	Kronor
Grundskola och skolbarnomsorg	795
Förskola	472
Kultur- och fritid	243
Gymnasieskola och vuxenutbildning	373
Äldreomsorg	991
LSS (verksamhet för personer med funktionsnedsättning)	306
Psykiatri	84
Arbetsmarknadsåtgärder	76
Försörjningsstöd	58
Individ och familjeomsorg, barn och ungdomar	138
Individ och familjeomsorg, vuxna	54
Kommunalteknik	127
Räddningstjänst	65
Miljö och bygg	35
Övrig verksamhet och administration, soc	0
Övrig verksamhet	169
Summa	3 987

Vill du veta mer
om 2013?

På fagersta.se finns ett digert
nyhetsarkiv.
Dessutom givetvis dagsfärska
nyheter.

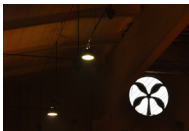
Detta hände 2013 månad för månad

Det arbetar cirka 1 000 personer för Fagersta kommun. Och vi som bor här är 13 010. Så det är klart att det händer en hel del i kommunen under ett år. Här är ett litet axplock av allt det som kommunen har arbetat med under 2013.

JANUARI

FEBRUARI

MARS

Den tredje januari började TV-dokumentären om Jan Stenbeck, där Fagersta var med i del ett och del tre.

SVT:s Pär Fjällström gjorde en djupdykning i Jan Stenbecks liv och gärning. Ett 40-tal medverkande ger inblickar i den speciella Stenbeckska världen.

12 634

Så många invånare hade Fagersta kommun den 1 januari 2013.

Barnen på förskolan Rosen, avdelning Hajen, önskade oss en riktigt fin alla hjärtans dag den 14 februari.

Ett guld, två silver och fyra brons blev årets resultat för Brinellskolan vid Ung Företagsamhets mässa i mars. I konkurrens med över 500 elever, uppdelade på 136 företag, tog Brinellskolan hem sex priser på UF-mässan i Västerås i tisdags. Ung Företagsamhet-företaget Lacey UF från Brinellskolan i Fagersta har elastiska skosnören som affärsidé. På bilden ovan visas produkten på ett par gröna skor.

Lördagen den 9 mars bjöd på strålande vackert vinterväder när Tillväxtgruppen och Fagersta kommun tillsammans bjöd på Busstur för nyinflyttade! Det var fjärde gången som Tillväxtgruppens InflyttarLots och Fagersta kommun gemensamt gav nyinflyttade en chans att lära känna sin kommun lite extra.

Lek för livet och lek för alla!

Kommunfullmäktiges ordförande Ann-Christine Andersson invigde aktivitetsparken i Vilhelminaparken den 21 maj.. Redskapet är särskilt anpassat för äldre och för personer med rörelsehinder.

APRIL

MAJ

JUNI

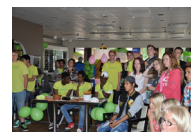
Visning av tomterna i Norra Sjöheden skedde på plats, måndagen den 8 april och tisdagen den 9 april.

Den 16 maj firades förskolans dag!

Onsdagen den 26 juni var det **Releaseparty för Sommarlovsentreprenörerna 2013 i Norra Västmanland.**

Konceptet är en del av satsningen på ungas entreprenörskap som genomförs i Fagersta och Norberg med stöd av kommunerna och Tillväxtgruppen. Utöver dem stöttas konceptet av Leader Bergslagen, Företagarna och ett trettiotal företag.

Nationaldagen den 6 juni firades traditionsenligt på Hembygdsgården.

Wakeboard-EM!

Fagersta Cable Park vid sjön Eskiln anordnade Wakeboard-EM mellan den 25 augusti - 1 september.

JULI

AUGUSTI

SEPTEMBER

År 2013 genomfördes 275 turer med färjan Petrolia till Oljeön i Ängelsberg. Många av dom i juli!

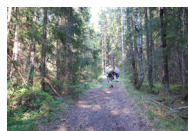
Den 17 augusti gick Scensommarmifesten av stapeln. En musikfest med artister för alla åldrar och smaker.

Medverkade gjorde namnkunniga artister som Darin, Moa Lignell och Mikael Wiehe. Men även ännu inte fullt så kända, som Eirin från Norberg och Vincent Jedselius från Fagersta.

Vi firade Bruksledens dag med att gå en etapp av Bruksleden.

Etappens längd ävarecirka 12 kilometer och terrängen var lättvandrad. Vid stugan i Älgsjön var elden tänd, och man åt matsäck tillsammans.

Den 17 september gick årets femårskalas av stapeln, och vi hade som vanligt en helt fantastisk eftermiddag tillsammans!

Pirater och sjörövare, barn, förskollärare och föräldrar! Det är så roligt för alla oss som jobbar på Norbergsvägen 19, att en dag om året få träffa så många av våra unga kommuninvånare.

Invigning av Mariaskolans nya fritids

Den 24 september, exakt tre månader innan julafton som utbildnings- och fritidsnämndens ordförande Hans Granlund påminde oss om i sitt invigningstal, invigdes Mariaskolans nya fritids med bandklippning och raket.

Direkttåg till Stockholm!

Från och med den 15 december 2013 kör Tågkompaniet direkttåg från Fagersta till Stockholm på helgerna.

Foto: Tågkompaniet

OKTOBER → NOVEMBER → DECEMBER

Här deltar du i ÅRETS STORA FAIRTRADE-FIKA!

DU ÄR VÄLKOMMEN!

Missat inte årets STORA Skådag - Fairtrade Challenge 2013. Suppen förhåller oss för bättre livet i världen. Så det är bara om du får Fairtrade-märkt, desto större skicklighet gör vi för de människor som odlat och producerat våra varor.

Den 14 oktober bjöd vi, för andra året irad, in till årets stora Fairtradefika!

Smörgåstårter, sång, tal, musikunderhållning och hurrarop var några av ingredienserna i 35-års firandet av Malmen!

Folkligt, festligt och fullsatt var det definitivt denna eftermiddag i Malmens matsal. Inte en ledig stol fanns att hitta när alla boende satt sig ner för att gemensamt fira "sitt hus"!

I december 2013 kom beslutet om att Fagersta är en av fyra kommuner, som den 1 februari 2014 utses till finskt förvaltningsområde. Finsk samordnare blir då Merja Hellstrand (bilden).

12 872

Så många invånare hade Fagersta kommun den 31 december 2013.

Stormarnas år

*Och sist men
inte minst; vi
gör ett väldigt
gott ekonomiskt
resultat*

Det kommunala börjar likna vädret; det finns inga normalår längre. Vem kunde i sina vildaste fantasier för några år sedan tro att Fagersta första halvåret 2013 skulle ha landets näst snabbaste befolkningsökning? Den ökningen, mycket beroende på spontaninvandring av somalier, polacker (tänk att vi plötsligt skulle ha en så stor koloni att en polsk-svensk förening startas!) och syrier har självklart varit i fokus under året. När så Migrationsverket helt utan samråd även öppnar en flyktningförläggning med 200 platser för asylsökande (ingår alltså inte i befolkningssiffrorna) så ökar förstas anspänningen på framförallt skolan och förskolan. Aldrig någonsin har vi under löpande år så snabbt fått justera siffrorna över behoven och parera anslagen till verksamheterna som under år 2013.

Och visst innebär detta problem. Men en ökande och allt yngre befolkning är precis motsatsen till den 30 år långa krisen 1970-2000. Då, när Fagersta tappade 30 procent av sin befolkning och därigenom fick en så snabbt åldrande befolkning att statistiker varit tvungen att dubbelkolla siffrorna. I det scenariot lite hopp och inga möjligheter. Nu har vi chansen att tillsammans göra skillnad, för de som kommit men också för oss som fanns här och samhällets möjlighet till utveckling.

Vårt samarbete med grannkommunerna är fortsatt gott, medan förhoppningen att få bilda en regionkommun brutalt släcktes av regeringen via den debattartikel i Dagens Nyheter som originellt nog kungjorde beslutet.

Mycket har hänt under 2013. Några få saker kan här nämnas. För första gången på lång tid har ett antal tomter färdigställts och så sakteliga börjar dessa i Norra Sjöheden att gå åt.

Vi har inrättat en social investeringsfond och det första uttaget ur den var att permanenta verksamheten i det oerhört framgångsrika projektet "Språnget" för att hjälpa

inte minst unga människor att komma vidare i livet med sikte på egen försörjning.

Vi har arbetat med det övergripande regionala tillväxtprogrammet och beslutat om en förnyelse av stadstrafiken, den startar i slutet på 2014 när busstidtabellen läggs om.

Fortsatta satsningar på Ung Företagsamhet och sommarlovsentreprenörerna.

Årets stora kultursatsningar är stöd till scen-sommarfestivalen och de extra bidragen till Folkets Hus för att installera bredband och fjärrvärme; det sistnämnda sparar stora pengar till föreningen vilket blir pengar för ökad verksamhet.

Landsbygdsatsningen för året är den projektanställda bredbandssamordnaren.

På investeringssidan har det på grund av överklagningar blivit fördröjningar som skapat ett stort överskott, men förhoppningsvis kan vi nästa år genomföra planerade satsningar på Mariaskolan.

Trots de bitvis snabba vindkasterna så har nämnderna och de gemensamma organisationerna på ett beundransvärt sätt både hållit i ekonomin och klarat sina uppgifter. Det betyder att oförutsedda intäkter resulterar i ett positivt resultat. I Fagersta kommun försvinner dock inte vinsterna till diverse obskyra skatteparadis. De stannar i kommunen och blir till anslag i de följande årens verksamheter. När det blåser bygger en del vindskydd – vi hissar segel!

Stig Henriksson
Kommunstyrelsens ordförande (V)

Förvaltningsberättelse

Fagersta kommuns organisation	10
Beskrivning	11
Styrning och uppföljning	12
Måluppfyllelse	13
Finansiell analys	14
Personalekonomisk redovisning	26

Beskrivning

Den politiska organisationen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder. Här sitter förtroendevalda politiker som i huvudsak arbetar för kommunen på sin fritid. Ytterst ansvariga för verksamheten är politikerna i kommunfullmäktige, som väljs genom allmänna val vart fjärde år.

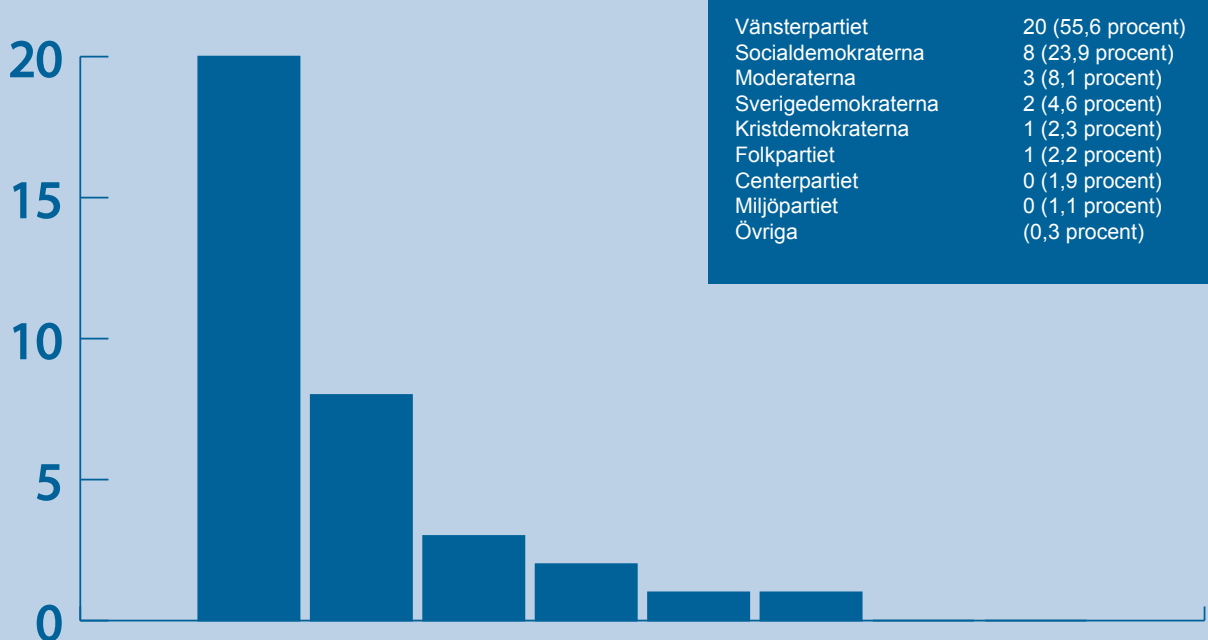
För varje verksamhet och förvaltning i kommunen finns en politiskt ansvarig nämnd. Det är nämnderna som beslutar om mål och riktlinjer för sina respektive verksamhetsområden. I förvaltningarna arbetar anställda i kommunen för att utreda, planera och genomföra det som politikerna beslutar om.

Fagersta kommuns organisation skiljer sig från många

andra kommuner på så sätt att kommunen i hög grad driver verksamheter genom samarbete med andra kommuner.

Kommunen samarbetar till exempel om gymnasieskola, kommunal teknik, miljö- och byggfrågor, näringslivsfrågor samt räddningstjänst, men även inom interna områden såsom löneadministration. Tillsammans med andra kommuner kan kommunen bli mer effektiv både vad gäller resursutnyttjande och kvalitet. Genom att kommunfullmäktige ger anslag till samarbetsorganen och utser egna politiker i styrelse och direktion behåller kommunen inflytande över verksamheterna. Fagersta kommuns samverkan med andra kommuner beskrivs i schemat över kommunens samverkansorganisation.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2011-2014

Kommunens styrmodell

En målstyrningsmodell infördes under år 2011. Utgångspunkten är visionen, Målbild Fagersta. Kommunfullmäktige beslutar om övergripande mål som utgör grund för de gemensamma inriktningsmål som antas av kommunstyrelsen. Nämnderna och samarbetsorganisationerna beslutar om effektmål. Effektmålen ska vara mätbara, realistiska, påverkbara, kända, tydliga, konkreta och tidsbestämda. Effektmålen redovisas i externbudget och följs upp i delårsrapport och årsredovisning. Nämnderna antar verksamhetsmål som redovisas i nämndens internbudget och i nämndens interna årsredovisning.

Målbild Fagersta

Fagersta har en ledande roll i Bergslagens tillväxt och är en framstående kommun när det gäller social service, utbildning och klimattänkande.

I Fagersta är det lätt att leva. Kommunen präglas av trygghet, samverkan och framtidstro. Det är nära till naturen och kulturen. I Fagersta finns det gott om tid för alla. Integrationen är en naturlig del i Fagerstas samhällsbyggnad.

Vi ska - på ett jämställt och miljömässigt hållbart sätt - prioritera följande områden:

- Infrastruktur och trafik
- Byggnad och boende
- Tillväxt genom investeringar i kunskap, företagsamhet, miljö och ekonomi

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen fastställa mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning i verksamheterna. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Allt detta ger Livstid:

- När det går snabbt att få offentlig och kommersiell service
- När det är lätt att ta sig till jobb och fritidsaktiviteter
- Då ett ömsesidigt ansvarstagande skapar gemenskap och trygghet
- Då det är nära till Västerås, Stockholm och andra viktiga knutpunkter

I Fagersta får du tid, lust och kraft att leva.

Övergripande mål

Kommunfullmäktige har beslutat om åtta övergripande mål för Fagersta kommun. Under 2013 beslutades om ett nionde mål, fungerande integration. Målet införs under 2014. De övergripande målen för Fagersta kommun är:

1. Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande
2. Gott företagsklimat
3. Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund
4. Bra utbildning
5. Trygg kommun
6. Regionutveckling genom samarbete, utbyggd infrastruktur och kommunikationer
7. Attraktiva boendemiljöer
8. Kommunal ekonomi i balans
9. Fungerande integration

Verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Utifrån ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Kommunens målstyrningsmodell ska underlätta styrningen och uppföljningen av verksamheterna.

Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Målen anger de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet kommunen bedriver. Den allmänna utgångspunkten för det finansiella perspektivet är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även nästkommande generation utan att behöva uttaxera högre skatt. Med utgångspunkt från kommunens ekonomiska situation, ska kommunen ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål. Kommunstyrelsen har fastställt följande mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet:

- Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar (gemensamt inriktningsmål).
- Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt (gemensamt effektmål).
- Verksamheterna ska ha en budget i balans (gemensamt effektmål),
- Kommunens ekonomistyrningspolicy innehåller därutöver regler och riktlinjer som ska bidra till god ekonomisk hushållning i Fagersta kommun.

Måluppfyllelse

Uppföljning av övergripande mål

Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande

Kommunens webbinformation har förbättrats och kommunen får gott betyg i bemötande. Tillgängligheten per telefon behöver förbättras.

Kommunen arbetar vidare med att öka andelen rättvisemärkta produkter. De personbilar kommunen köper in uppfyller satta miljömål.

Enligt Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen) har Fagersta kommun den lägsta kostnaden för försörjningsstöd per invånare jämfört med sju likvärdiga kommuner.

Mätningar inom Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) visar att förskoleverksamheten håller hög kvalitet.

Förskolorna arbetar genomgående med källsortering och hantering av miljöfarliga ämnen. Samtliga förskolor har även år 2013 behållit certifiering ”Grön Flagga”.

Miljöarbete ingår i kursplanerna för samtliga grundskolor och miljöaspekten genomsyrar skolornas dagliga arbete.

I januari 2012 startade ett projekt tillsammans med den lokala arbetsförmedlingen, Pilotsamverkan Nyanlända i Fagersta. Den primära målsättningen, att flertalet av de personer som kom till kommunen under år 2010 ska komma i egenförsörjning under 2013 har uppnåtts, 99 hushåll erhöll försörjning från integrationsenheten i januari och 29 hushåll i december. Totalt har 77 personer (33 kvinnor och 44 män) har erhållit samhällsorientering genom ABF. På försök har specifik föräldrautbildning köpts av ABF för cirka 25 somalisktalande personer.

Förskoleverksamheten har under året haft fem praktikanter med annat modersmål än svenska. Samtliga grundskolor har också erbjudit praktikplatser. Inom kostservice har personer erbjudits både praktikplats och visstidsanställningar. Under våren genomfördes en temadag på Per-Olsskolan kring barnkonventionen, med ett mångkulturellt perspektiv. Kulturskolan har i samarbete med förskolan startat ett integrationsprojekt där barngrupper från förskoleavdelningarna Stjärnan och Lejonkulan tillsammans deltagit i musiklek.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Gott företagsklimat

Företagarnas omdöme om verksamheten är gott enligt undersökningen Insikt, dock visar Fagersta kommun ett svagt resultat när det gäller antalet nystartade företag.

Försörjning och Arbete arbetar vidare med att stärka samarbetet med det lokala näringslivet, både inom arbetsmarknads- och integrationsenheten.

Inom grundskolans årskurs 7-9 har en handlingsplan för entreprenörskap framtagits under verksamhetsåret. Inom väl etablerade nätverk marknadsförs nämndens verksamheter.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund

Kommunens värdegrund samt våld i nära relation har inom ramen för kommunövergripande projekt diskuterats på arbetsplatsträffar.

Regeringen införde karriärtjänster (förstelärare) inom skolan från och med 1 juli 2013. Förstelärare ska göra läraryrket mer attraktivt och säkra god undervisning för eleverna. Inför höstterminen 2013 utsågs fyra förstelärare inom ämnesområdena matematik, svenska, ledarskap och

entreprenörskap.

Den totala sjukfrånvaron uppgick år 2013 till 5,4 procent, jämfört med 5,1 procent år 2012.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Bra utbildning

Alla språkgrupper i kommunens flyktingmottagande har erhållit samhällsorientering på modersmålet.

Kostnad per betygspoäng har minskat i jämförelse med 2012. Jämfört med standardkostnaden i procent ligger Fagersta kommun under med 8,1 procent. Liknande kommuner ligger drygt 5 procent över standardkostnaden.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Trygg kommun

Fallolyckor vid särskilt boende har analyserats med hjälp av det nationella kvalitetsregistret Senior alert. Avvikelserna för läkemedel visar att vissa enheter har mycket få avvikelser medan andra har många avvikelser.

Individ- och familjeomsorgen har under året deltagit i generellt tidigt föräldrastöd.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Regionutveckling genom samarbete, utbyggd infrastruktur och kommunikationer

En utredning om införande av flexlinjetrafik föreslår att sådan införs från hösten 2014. Samtidigt föreslås att en ny linjebuss införs i Fagersta.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Attraktiva boendemiljöer

I arbetet med att vara en attraktiv kommun har ett tjugotal sjönära tomter tagits fram i Norra Sjöheden. Kommunkansliet arbetar med att sälja dessa. Under år 2013 har fem tomter sålts.

Möjligheter att tillskapa ett trygghetsboende har utretts men inget lämpligt alternativ har funnits.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Kommunal ekonomi i balans

Kommunfullmäktige har antagit ett resultatmål som anger att resultatbudgeten ska ge ett ökning av eget kapital på ca 2 procent av kommunens egna kapital, vilket motsvarar 10,9 miljoner kronor. Kommunen redovisar ett överskott på 24,1 miljoner kronor för år 2013. Exklusive realisationsvinster redovisas ett överskott på 14,3 miljoner kronor. Detta innebär att kommunen både uppnår resultatmålet samt det övergripande målet om kommunal ekonomi i balans. Kommunens nämnder och styrelser redovisar överskott jämfört med budget. Den starka soliditeten har i den närmaste bibehållits. Kassalikviditeten är god. Kommunen har inga långfristiga skulder. De fastlagda ekonomiska styrprinciperna har följts i hög grad.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Uppföljning av övergripande mål

Den samlade bedömningen är att Fagersta kommun uppnår god ekonomisk hushållning.

Den samlade bedömningen är att Fagersta kommun uppnår god ekonomisk hushållning.

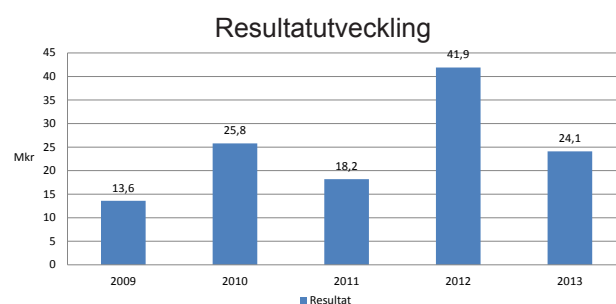
Verksamheterna uppfyller flertalet av de uppsatta effektmålen. Jämförelser visar att kommunen har förhållandevis låga kostnader inom flera verksamhetsområden. Den sammanfattande bedömningen är att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning ur verksamhetsperspektiv.

Det övergripande målet om kommunal ekonomi i balans bedöms ha uppfyllts. Därutöver kan konstateras att Fagersta kommun har en stark finansiell profil jämfört med övriga kommuner i Västmanlands län och även jämför med övriga kommuner i riket. Detta visar Kommunforskning i Västsveriges rapport för 2012 där kommuner har jämförts utifrån fyra perspektiv och åtta nyckeltal.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning ur ekonomiskt perspektiv.

Finansiell analys - Fagersta kommun

Resultat och kapacitet

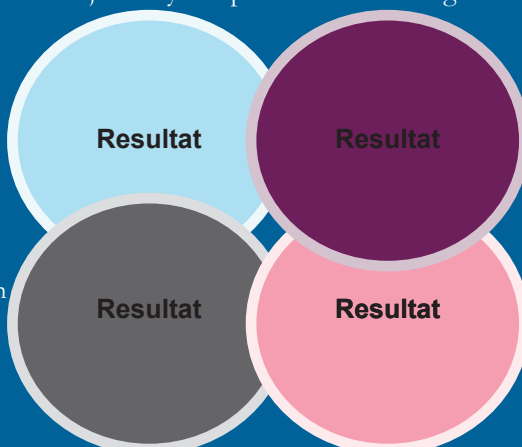
Finansiell analys - Fagersta kommun

RK-modellen

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta:

Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignalen? Hur utvecklas investeringarna?

Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt? Vilken betalningsberedskap finns?

Vilken kontroll har kommunen över den ekoomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer?

Årets resultat

Fagersta kommun redovisar för år 2013 ett överskott på 24,1 miljoner kronor. Det positiva resultatet avser i huvudsak kommunstyrelsen och finansförvaltningen. Prognostiserat resultat i delårsrapporten var 18,1 miljoner kronor, vilket betyder att resultatet i bokslutet blev bättre än prognostiserat.

Kommunens starka resultat de senaste åren är mycket positiva för kommunens ekonomi. Avsättningar har kunnat göras för att kommunen även i framtiden ska klara sina åtaganden.

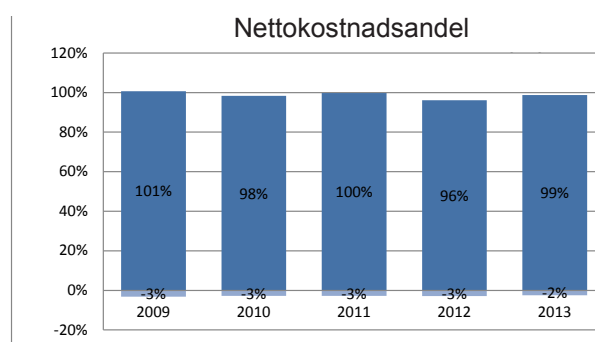
Avstämning mot balanskravet

Enligt kommunallagen får enskilda kommuner och landsting inte besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna, det så kallade balanskravet. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år.

Vid avstämning mot balanskravet är huvudprincipen att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna. Ett att hänsyn tagits till realisationsvinsterna på 9,8 miljoner kronor uppgår resultatet till 14,3 miljoner kronor, vilket innebär att balanskravet uppnås. I det återstående resultatet på 14,3 miljoner kronor ingår 5,4 miljoner kronor i jämförelsestörande poster, varav ökade intäkter med 10,7 miljoner kronor återbetalning av premier på arbetsmarknadsförsäkringar och 5,3 miljoner kronor i ökade kostnader till följd av sänkt diskonteringsränta för beräkning pensionsskulden.

Nettokostnadsandel och avstämning mot resultatmålet
En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning

är att det finns balans mellan intäkter och kostnader. Ett vanligt mål för god ekonomisk hushållning är att kommunens resultat ska utgöra 2 procent (%) av skatteintäkter och statsbidrag. Kommunens resultat på 24,1 miljoner kronor motsvarar 3,7 procent av skatter och bidrag. Omvänt innebär det att nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag inte ska överstiga 98 procent. Diagrammet visar att nettokostnadernas andel utgör 99 procent av skatteintäkter och statsbidrag år 2013. Efter att hänsyn har tagits till det positiva finansnettot redovisas en nettokostnadsandel på 96 procent.

Enligt kommunens ekonomistyrningsregler ska årets resultat uppgå till 2 procent av kommunens egna kapital, vilket enligt budget 2013 motsvarar 10,9 miljoner kronor. Efter att hänsyn tagits till resultatdispositioner på 26,7 miljoner kronor uppgår det justerade resultatmålet till -15,8 miljoner kronor. Årets resultat, 24,1 miljoner kronor, överstiger resultatmålet med 39,9 miljoner kronor.

Kostnads- och intäktsutveckling

För att långsiktigt ha kontroll över kostnadsutvecklingen och klara en god ekonomisk hushållning är det viktigt att verksamhetens nettokostnader inte ökar snabbare än intäkterna. Föregående år redovisade kommunen ett posi-

tivt resultat på 41,9 miljoner kronor. Årets resultat på 24,1 miljoner kronor är 17,8 miljoner kronor lägre. I verksamhetens nettokostnader år 2012 ingick totalt 31,5 miljoner kronor i jämförelsestörande poster, realisationsvinster samt statsbidrag till äldreomsorgen, jämfört med 10,9 miljoner kronor för år 2013. Med hänsyn tagen till skillnaden i jämförelsestörande poster med mera redovisas en ökning med 3,4 procent av verksamhetens nettokostnader, vilket innebär att verksamhetens nettokostnader ökade något långsammare än skatteintäkter och statsbidrag.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 29,8 miljoner kronor eller 3,9 procent. Analysen per post försvåras av övergången till en ny kontoplan år 2013. Övriga personalkostnader ingår nu i övriga kostnader och flera konton har upphört. Kostnader som tidigare redovisades som entreprenader och köp av verksamhet redovisas nu som en övrig kostnad. Ökningen i bidrag avser bland annat kommunens medfinansiering av Citybanan.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter har minskat med 11,3 miljoner kronor eller 6,0 procent jämfört med år 2012. De stör-

sta minskningarna avser posterna taxor och avgifter samt övriga intäkter. Minskningen i taxor och avgifter kan härledas till förändrad redovisning i och med den nya kontoplanen. Försäljningsintäkter på cirka 4 miljoner kronor som tidigare redovisades under taxor och avgifter redovisas nu under övriga intäkter. Minskningen i övriga intäkter beror till stor del på att kommunen år 2012 hade realisationsvinster på ca 15,5 miljoner kronor, jämfört med 0,1 miljoner kronor år 2013. Övriga realisationsvinster år 2013 redovisas som finansiella intäkter och ingår därmed inte i verksamhetens intäkter.

I 2011 års resultat ingick jämförelsestörande poster och realisationsvinster i verksamhetens nettokostnader med totalt 1,2 mkr i ökade kostnader. I 2012 års resultat ingår totalt 31,5 mkr i jämförelsestörande poster, realisationsvinster samt statsbidrag till äldreomsorgen i verksamhetens nettokostnader. Med hänsyn tagen till dessa poster av engångskaraktär för år 2011 och år 2012 redovisas en ökning med 5,1% av verksamhetens nettokostnader, vilket är en snabbare ökningstakt än vad som redovisas för skatteintäkter och statsbidrag. Diagrammet visar nettokostnads- och intäktsutvecklingen under den senaste tioårsperioden.

Kostnads- och intäktsutveckling

Miljoner kronor	2012	2013	Förändring Miljoner kronor	Förändring procent (%)
Skatteintäkter och statsbidrag	618,5	644,0	25,5	4,1
Vars nettokostnader inkl. nedskrivningar	-594,3	-635,7	-41,4	7,0
Finansnetto	17,7	15,8	-1,9	-10,9
Resultat	41,9	24,1	-17,8	-42,6

Verksamheternas kostnader

Miljoner kronor	2012	2013	Förändring miljoner kronor	Förändring procent (%)
Löner mm	414,0	468,1	54,1	13,1
varav lön, ersättningar	315,3	335,2	19,9	6,3
varav sociala avgifter	94,2	98,9	4,7	5,0
varav övriga personalkostnader	4,5	0	-4,5	-100,0
Pensionskostnader inkl. löneskatt	39,6	34,1	-5,5	-13,9
Entreprenader och köp av verksamhet	147,7	141,8	-5,9	-4,0
Lokalkostnader	67,6	72,2	4,6	6,8
Bidrag	34,2	38,3	4,1	12,0
Övriga kostnader	56,0	68,4	12,4	22,1
Summa	759,1	788,9	29,8	3,9

Verksamheternas intäkter

Miljoner kronor	2012	2013	Förändring miljoner kronor	Förändring procent (%)
Taxor och avgifter	18,0	14,2	-3,8	-21,1%
Hyror	33,4	32,2	-1,2	-3,6%
Bidrag	83,3	81,4	-1,9	-2,3%
Övriga intäkter	52,5	48,1	-4,4	-8,4%
Summa	187,2	175,9	-11,3	-6,0%

Nämndernas nettokostnadsutveckling

Nämndernas nettokostnader ökade med 29,2 miljoner kronor eller 4,7 procent mellan år 2012 och år 2013, jämfört med 3,7 procent mellan 2011 och 2012. Detta innebär att nämndernas nettokostnader ökar något snabbare än skatter och statsbidrag som har ökat med 4,1 procent.

Kommunstyrelsen redovisar ökade nettokostnader med 2,8 procent. Ökningen beror bland annat på att kommunstyrelsens anslag för oförutsett tillfälligt utökades år 2013. Utfall för anslaget för oförutsett blev 6,3 miljoner kronor år 2013, jämfört med 3,0 miljoner kr år 2012. För Norra Västmanlands Utbildningsförbund redovisas minskade kostnader, bland annat då förbundets andel av återbetalning på premier på arbetsmarknadsförsäkringar har återbetalats till medlemskommunerna. Dalarna Miljö- och byggnadsnämnd har under flera år återredovisat större överskott. År 2013 förbrukades större delen av anslagna medel, vilket medför ökade kostnader mellan år 2012 och 2013. Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund redovisar kostnader i nivå med budget. Utfall 2012 påverkades av reglering av eget kapital, vilket medförde återbetalning till kommunerna.

Utbildnings- och fritidsnämndens nettokostnader fortsätter att öka i hög takt. Mellan år 2012 och 2013 ökade nettokostnaderna med 6,4 procent. Ökningen avser i huvudsak volymökning inom förskola och grundskola.

Socialnämndens nettokostnader ökade med 4,3 procent. Ökningstakten varierar inom nämndens område. Nettokostnaderna för individ- och familjeomsorgen har ökat med 2,7 miljoner kronor eller drygt 10 procent. Därutöver har kostnaderna för LSS-verksamheten ökat med 5,2 miljoner kronor eller 13 procent, varav lönekostnader och lokalkostnader står för större delen av ökningen. Ökningen beror på helårseffekt av Blankavägens LSS-boende som öppnade år 2012. Samtidigt har nettokostnaderna för försörjning och arbete minskat med nästan 6 procent, bland annat på grund av minskade kostnader för försörjningsstöd.

Nämndernas nettokostnadsutveckling

Miljoner kronor	2012	2013	Förändring miljoner kronor	Förändring procent (%)
Kommunfullmäktige	1,3	1,3	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	130,7	134,4	3,7	2,8
NVK	20,5	20,6	0,1	0,5
NVU	63,0	60,4	-2,6	-4,1
MBN	5,1	5,7	0,6	11,8
SDR	9,7	10,6	0,9	9,3
Lönenämnden	2,2	2,2	0,0	0,0
Utbildnings- och fritidsnämnden	223,7	238,0	14,3	6,4
Socialnämnden	260,8	272,0	11,2	4,3
Summa nämnderna	616,5	645,7	29,2	4,7

Kommunalskatt

Skattesatsen år 2013 var 22,11 procent.

Budgetavvikelser

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 19,3 miljoner kronor jämfört med budget, varav 11,6 miljoner kronor avser verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationerna, 1,3 miljoner kronor kommunstyrelsens förvaltningar och 6,4 miljoner kronor övrigt.

Överskottet avseende verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationer uppgår till 11,6 miljoner kronor. Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund redovisar 9,1 miljoner kronor i överskott. Planerat underhåll på Mariaskolan i samband med ombyggnad har inte utförts då upphandlingen har överklagats. Detta är i huvudsak anledningen till det stora överskottet.

Västmanland-Dalarna Miljö och Byggnadsnämnd, redovisar ett överskott på drygt 0,1 miljoner kronor. Norra Västmanlands Utbildningsförbund, redovisar ett överskott på 2,3 miljoner kronor. Överskottet beror på att kostnaderna för SFI och utbildning för ensamkommande flyktingbarn blev 1,3 miljoner kronor lägre än budgeterat samt på att förbundet återbetalar 1,0 miljoner kronor för kommunens andel av premier på arbetsmarknadsförsäkringar. Verksamhetsbidraget till Norra Västmanlands ekonominämnd redovisar ett överskott på 0,4 miljoner kronor. Överskottet beror i huvudsak på medel för utvecklingsprojekt inte har tagits i anspråk.

Överskottet för kommunstyrelsens förvaltningar, 1,3 miljoner kronor, beror bland annat på lägre kostnader än beräknat för företagshälsovården och den fackliga verksamheten samt på något högre intäkter för försäljning av tjänster än beräknat.

Överskottet för kommunstyrelsens övriga kostnader avser i huvudsak anslaget för oförutsedda utgifter. Överskottet beror bland annat på att öronmärkta extramedel för de nya korttidsplatserna på Solliden inte togs i anspråk. Platserna öppnar 2014.

Miljoner kronor	2010	2011	2012	2013
Kommunfullmäktige	0,1	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	5,0	7,7	12,3	19,3
NVK	1,9	3,3	8,1	9,2
NVU	-1,7	0,2	0,1	2,4
MBN	0,9	1,3	0,5	0,1
SDR	-0,1	-0,1	0,5	0,0
NVE			0,4	0,4
Utbildnings- och fritidsnämnden	1,7	1,5	0,2	1,5
Socialnämnden	-0,5	-1,9	0,1	1,5
Summa nämnderna	6,3	7,3	12,7	22,3
Finansförvaltning	7,4	8,4	31,2	19,7
Summa inkl finansförvaltn	13,7	15,7	43,9	42,0

Budgetavvikelse

Utbildnings- och fritidsnämnden visar ett överskott på 1,5 miljoner kronor. Underskottet på 0,3 miljoner kronor för nämnd och central förvaltning beror på ökade personalkostnader. Kostservice redovisar ett underskott på 0,2 miljoner kronor, vilket beror på ökade kostnader för skolmat. Kulturskolan och biblioteken redovisar ett överskott på totalt 0,1 miljoner kronor, vilket till stor del kommer av något lägre personalkostnader än budget på kulturskolan. Till följd av flytten av personal från förskolan i Ängelsberg till befintliga, vakanta tjänster, i tätorten redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 0,4 miljoner kronor. Skolbarnomsorgens resultat blev ett underskott på knappt 0,1 miljoner kronor och förskoleklass visade ett överskott på 0,2 miljoner kronor. För båda dessa två verksamheter är det personalkostnader som avviker från budget. Grundskolans redovisar ett överskott på 0,3 miljoner kronor, vilket beror på högre interkommunala intäkter än budgeterat. Den obligatoriska sarskolan redovisar ett överskott på 1,0 miljoner kronor, vilket också kan härleds till högre interkommunala intäkter än budgeterat. Fagersta fritid redovisar ett överskott på 0,2 miljoner kronor, vilket består av flera mindre avvikelser. Turismverksamheten visar ett marginellt överskott. Kulturarvsverksamheten uppvisar ett underskott på 0,2 miljoner kronor.

Socialnämnden redovisar ett överskott på 1,5 miljoner kronor. Överskottet är ett resultat av vidtagna besparingsåtgärder under verksamhetsåret, i kombination med att inga nya externa placeringar tillkom under sista kvartalet. Socialnämnden har vidare fått engångsintäkter på cirka 0,4 miljoner kronor från arbetsförmedlingen för upplupen semesterersättning. Den gemensamma administrationen, tillsammans med nämndens buffert för oförutsedda kostnader, lämnar ett överskott på 2,2 miljoner kronor. Individ och familjeomsorgen redovisar ett underskott på 2,0 miljoner kronor, vilket har orsakats av ett ökat antal placeringar av barn och unga, framför allt under sommaren, samt kostnader för konsulter som har gått in som ersättare för socialsekreterare. Vård och

omsorg redovisar ett överskott på 0,9 miljoner kronor. Äldreomsorgen genererar ett underskott på 1,2 miljoner kronor. Orsaken är ökade kostnader inom hemtjänsten. Psykiatri lämnar ett underskott på 0,4 miljoner kronor, orsakat av en extern placering. Underskotten balanseras av överskott inom sjukvård, rehabilitering och LSS på 3,3 miljoner kronor.

Försörjning och arbete har i det närmaste hållit budget.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott på 19,7 miljoner kronor. Återbetalning av premier på arbetsmarknadsförsäkringar förbättrar resultatet med 10,7 miljoner kronor. Kostnaden för Citybanan är 4,3 miljoner kronor och finansieras via resultatutjämnningen där medel tidigare år har avsatts.

Skatteintäkter och statsbidrag blev 4,1 miljoner kronor bättre än budget.

De finansiella intäkterna blev 9,4 miljoner kronor bättre än budgeterat, vilket i huvudsak beror på realisationsvinster. De finansiella kostnaderna blev 7,5 miljoner kronor sämre än budget. Detta beror på sänkt diskonteringsränta för beräkning av pensionskulden som påverkar med 5,3 miljoner kronor och på finansiell kostnad för Citybanan med 2,2 miljoner kronor.

Arbetsgivaravgifter och arbetsmarknadsförsäkringar blev 2,4 miljoner kr lägre än budget.

Pensionskostnaderna, exklusive effekten av sänkt diskonteringsränta, blev 2,4 miljoner kronor lägre än budgeterat. I detta ingår 1,0 miljoner kronor i kompensation till Norbergs och Skinnskattebergs kommuner för felaktigt fördelning av NVU:s pensionskostnader.

Budgetkompensation för årets löneökningar är utförd till nämnden/verksamheter och utfall blev 0,6 miljoner kronor mer än budgeterat. Lokalbanken visar överskott mot budget med 0,5 miljoner kronor. Övriga poster blev 1,3 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Resultatdisposition

Vid överskott kan kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen besluta om öronmärkning av resultatet för olika ändamål. Öronmärkningar kan göras om resultatet exklusive den del av resultatet som härrör sig till pensionsmedelsförvaltningen är positivt. Kolumnen Resultatdispositioner innehåller öronmärkta medel till och med 2013, inklusive beslut om budget 2014-2016. Kolumnen Förbrukat/beslutat innehåller förbrukade medel samt beslut om förbrukning. Kommunfullmäktige har ännu inte beslutat om resultatdispositioner för år 2013.

Resultatdisposition

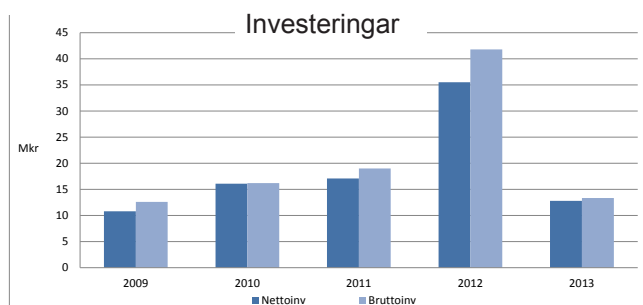
Miljoner kronor	Resultat-disp.	Förbrukat/beslutat	Aterstår
Borgensåtaganden	20,4	0,0	20,4
Pensioner	102,2	26,1	76,1
Underhållsåtgärder	20,0	20,0	0,0
Målbild Fagersta	44,2	38,9	5,3
Resultatutjämnning	65,6	47,8	17,8
Hälsobefrämj åtg	9,9	8,4	1,5
Klimatbefrämj åtg	5,0	1,4	3,6
Citybanan	15,0	14,2	0,8
Social investeringsfond	8,0	1,9	6,1
Insatser för de mest sjuka	5,4	5,5	-1,0
Summa	295,6	164,0	131,6

Investeringar

Nettoinvesteringens volymen minskade från 35,5 miljoner kronor år 2012 till 12,2 miljoner kronor år 2013.

Bruttoinvesteringarna år 2013 uppgick till 13,3 miljoner kronor. Den största enskilda investeringen under året, totalt 6,0 miljoner kronor, avsåg Mariaskolan. Renoveringen av Mariaskolan fortsätter under år 2014. Därutöver har kommunen under år 2013 bland annat investerat i vatten- och avloppsledning till exploateringsområdet Sjöheden. Utbildnings- och fritidsnämnden har i huvudsak investerat datorer samt inventarier till grundskoleverksamheten. Socialnämnden har bland annat investerat i inventarier till äldreboendena Malmen och Solliden.

Bruttoinvesteringarna på 13,3 miljoner kronor motsvarar 2 procent av verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger över tid på 7-8 procent när det gäller detta nyckeltal. Genomsnittet i Västmanlands län uppgick till 7,3 procent per år mellan 2010 och 2012 medan genomsnittet för Fagersta kommun uppgick till 4 procent under samma period år. Budgeterad nivå för 2013 var 43,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 7 procent av verksamhetens nettokostnader. Diagrammet visar investeringens volym under den senaste femårsperioden.

Budgetavvikelse

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 30,2 miljoner kronor. Överskottet avser till största delen kommunstyrelsens investeringar genom NVK.

För kommunstyrelsens egna investeringar redovisas ett överskott på 2,8 miljoner kronor. Nettoinvesteringarna uppgår till en inkomst på 0,2 miljoner kronor. Försäljningen av tomter i Sjöheden har gett inkomster på 0,6 miljoner kronor och det nya ärendehanteringssystemet har hittills kostat 0,4 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens investeringar genom NVK visar ett överskott på 25,0 miljoner kronor, varav 11,8 miljoner kronor avser ofördelade investeringsmedel. Därutöver redovisas bland annat 9,9 miljoner kronor i överskott för renoveringen av Mariaskolan.

Utbildnings- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 1,1 miljoner kronor för investeringar, bland annat har avsatta medel för investering i Fagerstahallen ej förbrukats. Socialnämnden visar ett överskott på 1,3 miljoner kronor för investeringar. Överskottet avser i huvudsak ej genomförda investeringar i inventarier till äldreomsorgen.

Budgetavvikelse

Miljoner kronor	Budget	Utfall	Budget-avvikelse
Kommunstyrelsen	37,9	10,1	27,8
varav i egen regi	2,6	-0,2	2,8
varav i entr. NVK	35,3	10,3	25,0
Utbildnings- och fritidsnämnden	2,6	1,5	1,1
Socialnämnden	2,5	1,2	1,3
Summa	43,0	12,8	30,2

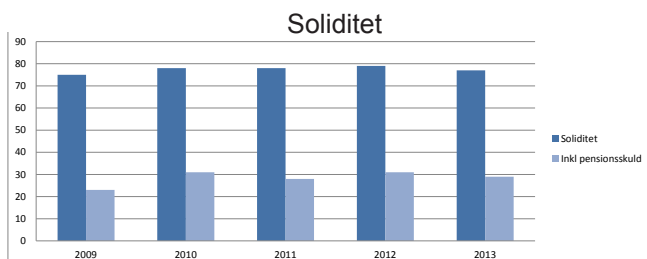
Investeringarna har finansierats med egna medel.

Risk

Riskperspektivet beskriver vilka risker som kommunens ekonomi kan utsättas för och som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här analyseras bland annat kassalikviditet, borgensåtagande samt pensionskulden.

Soliditet

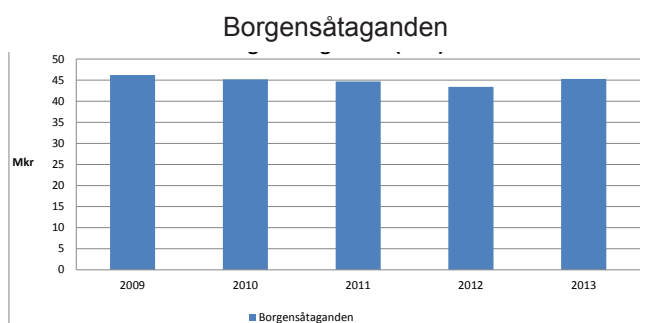
Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, det vill säga eget kapital i förhållande till det totala kapitalet. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångar och skulders förändring. De starka resultaten har medfört en ökande soliditet. Fagersta kommuns soliditet per den sista december 2013 uppgår till 77 procent exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner, det vill säga den del av pensionsskulden som redovisas utanför balansräkningen, och 29 procent inklusive. Det innebär en viss försämring med år 2012 då soliditeten uppgick till 79 procent exklusive ansvarsförbindelsen 31 procent inklusive.

Skulder och borgensåtaganden

År 1996 övertog kommunen Stiftelsen Fagerstahems låneskuld på 176 miljoner kronor. Därefter har låneskulden stegvis amorterats av. I mars år 2004 hade kommunen amorterat hela den återstående skulden och var därmed skuldfri. Inga nya lån har tagits upp sedan dess.

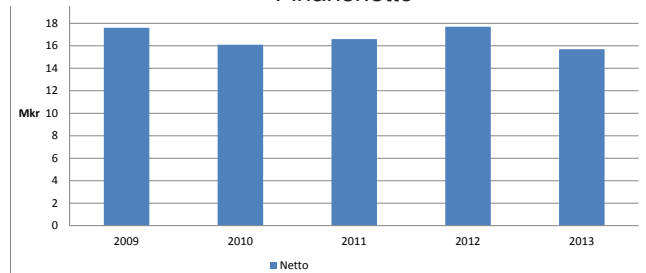
Borgensåtagandena per den sista december år 2013 uppgick till 45,3 miljoner kronor. Merparten av kommunens borgensåtaganden avser två bostadsrättsföreningar. Kommunen har avsatt 20,4 miljoner kronor för eventuella framtida kostnader.

Finansnetto

Finansnettot består av finansiella intäkter, som räntetäkter och aktieutdelning, samt finansiella kostnader som i huvudsak är räntekostnader på kommunens lån. Sedan mars år 2004 är kommunen skuldfri och har inga räntekostnader på lån. Finansnettot för år 2013 uppgår till 15,7 miljoner kronor jämfört med 17,7 miljoner kronor för år 2012. Skillnaden beror bland annat på att det i 2013 års finansnetto ingår ökade kostnader med 5,3 miljoner kronor för sänkt diskonteringsränta i beräkning av pensionsskulden.

Finansnetto

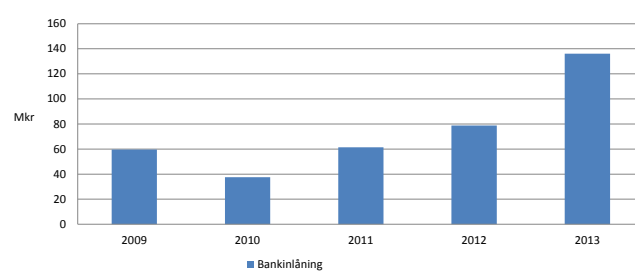
Likviditetsförvaltning

Likviditetsförvaltning på kort sikt avser placeringar som är två år eller kortare. Enligt kommunens finanspolicy ska kommunens likviditet alltid vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas. Kommunen har löpande likviditetsplaner för att säkerställa detta.

Kassa och bank

Kassa och bank uppgick till 136,1 miljoner kronor per den sista december år 2013. Per den sista december 2012 uppgick kassa och bank till 78,8 miljoner kronor.

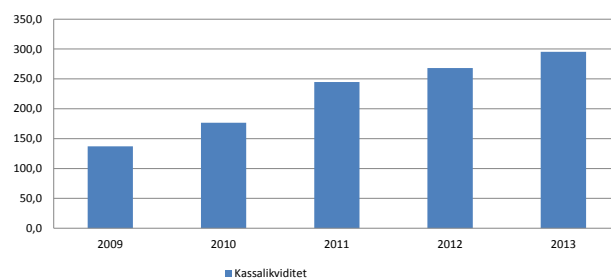
Kassa och bank

Kassalikviditet

Kassalikviditeten definieras som omsättningstillgångar/kortfristiga skulder. En kassalikviditet över 100 procent innebär att kommunen inom en ettårsperiod kan betala de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten per den sista december år 2013 uppgick till 295 procent. Per den sista december 2012 uppgick kassalikviditeten till 268 procent. Den ökade kassalikviditeten beror i huvudsak på en ökning av omsättningstillgångarna i kassa och bank. Samtidigt har också de kortfristiga skulderna minskat något jämfört med sista december år 2012.

Kassalikviditet

Pensioner

Fagersta kommuns totala pensionsåtagande uppgår till 442,5 miljoner kronor, vilket är en ökning med 28,6 miljoner kronor eller 6,9 procent jämfört med den sista december år 2012. Ökningen beror framförallt på den

förändrade diskonteringsräntan. Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen medan pensioner intjänade fram till 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse, det vill säga utanför balansräkningen. Avsättningen avser Fagersta kommun, NVU och NVK.

Pensionsförplikt. (miljoner kronor)	2012-12-31	2013-12-31	Förändr mkr	Förändr procent
Avsättningar	54,6	57,3	2,7	4,9%
Ansvarsförbindelse	359,3	385,2	25,9	7,2%
Summa	413,9	442,5	28,6	6,9%
Pensionsportföljen	186,4	191,9	5,5	3,0%
Återlånade medel	227,5	250,6	23,1	10,2%

Avsättningen

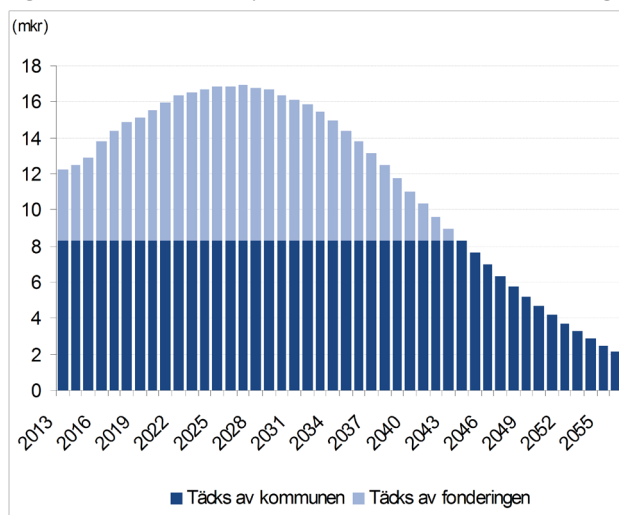
Avsättningen i balansräkningen för pensioner intjänade från och med 1998 uppgick per den sista december till 57,3 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 2,7 miljoner kronor eller 4,9 procent jämfört med den sista december 2012. Avsättningen avser pensionsförpliktelser för Fagersta kommun, NVU och NVK.

Ansvarsförbindelsen

Ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade fram till 1998 uppgick per den sista december år 2013 till 385,2 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 25,9 miljoner kronor eller 7,2 procent jämfört med den sista december 2012. För att utjämna kostnaderna för de ökande pensionsutbetalningarna ur ansvarsförbindelsen, som når sin högsta nivå 2027, har Fagersta kommun byggt upp en pensionsfond. Enligt kommunens ekonomistyrningsregler ska avsättningen budgeteras och uppgå till nödvändig nivå för att utjämna kostnaderna. Under perioden 2000-2013 har kommunen avsatt 102,2 miljoner kronor för att täcka framtida pensionsutbetalningar. Marknadsvärdet i pensionsportföljen är 191,9 miljoner kronor och kommunen har återlånat 250,6 miljoner kronor.

Pensionsmedelsförvaltning

Pensionsmedelsförvaltningen regleras i kommunens finanspolicy. Söderberg & Partners har på uppdrag av Fagersta kommun analyserat och övervakat förvaltningen

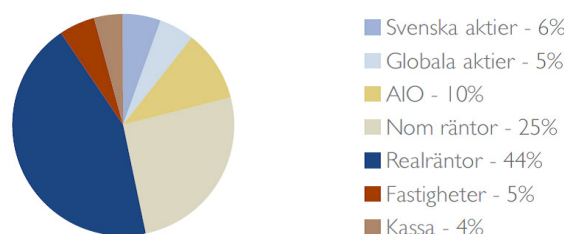

av de pensionsmedlen. Diagrammet nedan visar den reala kostnadsutvecklingen avseende utbetalningar av pensionskulden (ansvarsförbindelsen). Diagrammet visar också hur stor del av kostnaderna som pensionsfonden beräknas täcka.

Förvaltningen är konstruerad utifrån principen att den marknadsvärderade konsolideringen (värdet på tillgångarna/värdet på skulden) alltid ska överstiga 100 procent. Konsolideringen uppgick per den sista december år 2013 till 124 procent, vilket är en kraftig förbättring jämfört med den sista december år 2012 då konsolideringen uppgick till 108 procent. Den förbättrade konsolideringen beror framförallt på att det beräknade värdet på skulden har minskat.

Marknadsvärde (miljoner kronor)	2012-12-31	2013-12-31
Tillgångarna	186,4	191,9
Skulden	172,6	154,7
Konsolidering %	108 %	124 %

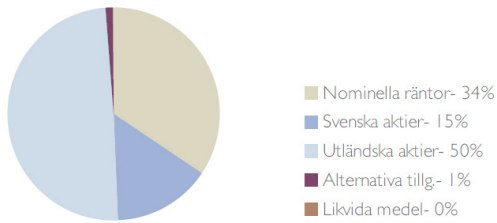
Förvaltningen av pensionsportföljen har skett i samråd med Söderberg & Partners som även har i uppdrag att bevaka att placeringar sker i enlighet med finanspolicy. Per den sista december år 2013 uppgick pensionsportföljens värde till 191,9 miljoner kronor. Portföljens värde har under året stigit med 3 procent. Portföljen hade per den sista december 2013 följande utseende, uttryckt som procentuell fördelning på olika tillgångsslag:

Under året har nio köp och sex försäljningar genomförts. I början av år 2013 avyttrades statliga realränteobligationer, vilket realiserade en vinst på ca 1,2 mkr. Samtidigt köptes företagsemitterade realränteobligationer. Aktieportföljen har viktats upp genom placeringar i befintliga indexfonder.

Övrig långsiktig medelsförvaltning

Övrig långsiktig medelsförvaltning avser placering av överlikviditet som inte bedöms behövas för att täcka kommunens likviditetsbehov inom en tvåårsperiod. Söderberg & Partners bistår även i denna förvaltning. Per den sista december år 2013 uppgick den så kallade överlikviditetsportföljens värde till 192,2 miljoner kronor. Portföljens värde har under året stigit med 4,6 procent. Nedan framgår placeringen av de medel som är avsatta till övrig långsiktig medelsförvaltning.

Under året har ett tjugotal transaktioner genomförts. Efter förfall av placeringar i nominella räntor i början av år 2013 viktades aktieportföljen upp genom placeringar i två aktieindexobligationer. Under hösten realiserades en vinst på 4 miljoner kronor för en aktieindexobligation.

Kontroll - uppföljning av finansiella mål

Det sista perspektivet åskådliggör vilken kontroll kommunen har över den finansiella utvecklingen samt finansiella målsättningar och planer, såsom exempelvis budgetföljksamhet. Kommunfullmäktige har fastställt finansiella mål och ekonomistyrningsregler för Fagersta kommun.

Finansieringsprincip

”Huvudregeln är att samtliga beslut om utgiftskostnadsökningar ska vara finansierade. Det ska alltså finnas budgetmedel anslagna. Undantag från denna regel kan vara motiverad vid speciella tillfällen då kommunfullmäktige finner att enda finansieringslösningen är att använda kommunens egna kapital.”

Målet är uppfyllt. Eget kapital har inte använts för att finansiera löpande driftverksamhet.

Investeringar

”Huvudregeln att investeringar ska finansieras med egna medel. Det kan dock finnas skäl att låna till investeringar och då framförallt inom avgiftsfinansierad verksamhet.”

Målet är uppfyllt. Fagersta kommun har under år 2013 finansierat samtliga investeringar med egna medel.

Över- och underskottstäckning

” En nämnds underskott ska föras över till kommande år och återbetalas senast i bokslutet två år efter det att det uppkom. Om det finns särskilda skäl kan kommunfullmäktige besluta att minska återbetalningskravet. Om kommunens ekonomi så tillåter och andra skäl talar för detta kan kommunfullmäktige även besluta om överföring av överskott. ”

Kommunfullmäktige tar ställning till detta vid behandlingen av årsredovisningen.

Taxor och avgifter

”Uppräkning av taxor och avgifter ska ske på ett sådant

sätt att avgiften/taxan följer kostnadsutvecklingen inom verksamheten. Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas att minska. Om avgiftsandelen tillåts minska ska det finnas ett politiskt beslut om detta.”

Målet uppfylls inom de flesta områden.

Kostnadsbärare

”Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat.”

Målet är uppfyllt. Interndebitering finns inom exempelvis fastigheter, växel, kostservice och vaktmästeri.

Ekonomi- och verksamhetsrapportering

”Respektive nämnd/styrelse ska lämna ekonomi- och verksamhetsuppföljning till kommunstyrelsen. Uppföljningsrapporten ska även innehålla en redovisning av nyckeltal. En kommungemensam budgetuppföljning med helårsprognos upprättas per den sista mars, april, maj, juli, september och oktober.”

Målet är uppfyllt.

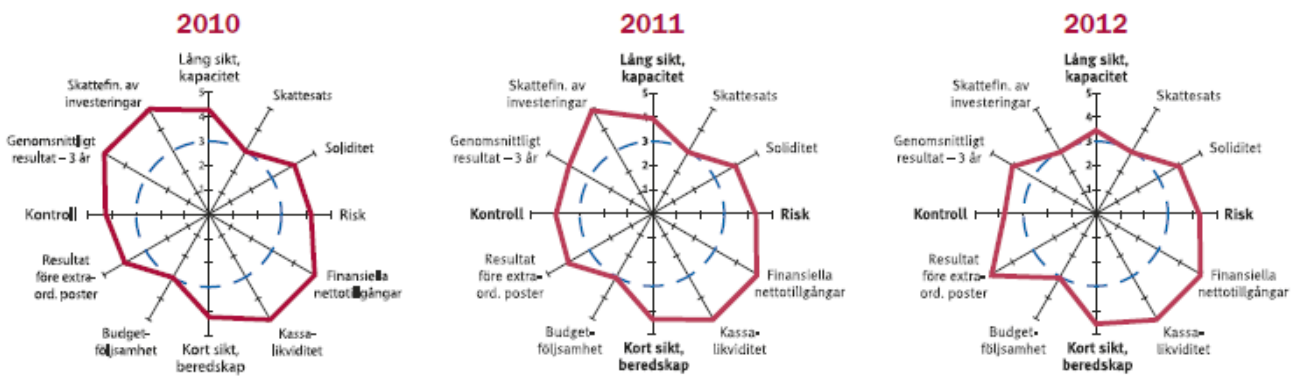
”Vid budgetuppföljningen ska prognostiserade avvikelser mot budget kommenteras. Om prognosen visar på en negativ budgetavvikelse för helåret ska en åtgärdsplan tas fram. Åtgärdsplanen ska lämnas senast vid följande uppföljningstillfälle.”

Målet är uppfyllt.

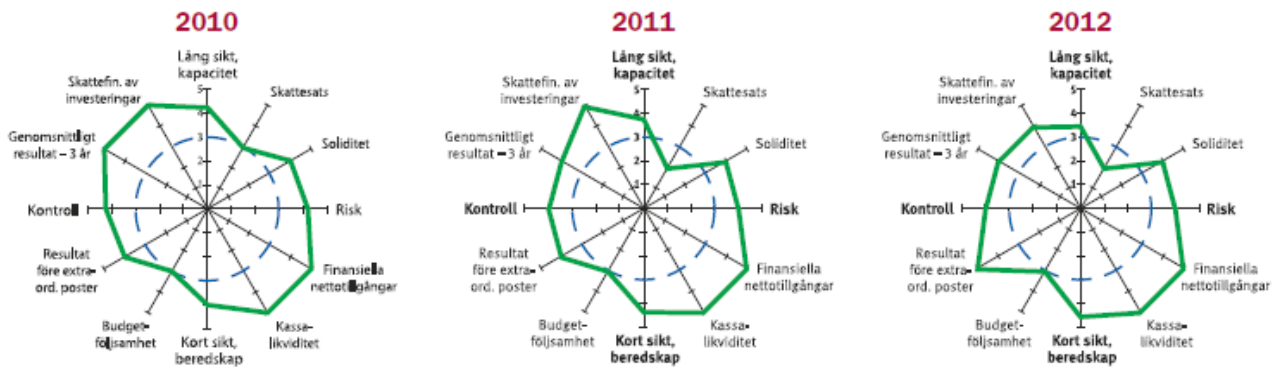
Finansiell profil

Kommunforskning i Västsverige har för 2012 tagit fram en rapport som analyserar kommunens finansiella läge och hur kommunen har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västmanlands län de senaste tre åren. Jämförelsen bygger på en speciellt framtagen finansiell profil.

Den finansiella profilen är konstruerad som ett polärdiagram. Diagrammet innehåller dels fyra finansiella perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap eller kapacitet, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Profilen är ett komplement till analyser som visar jämförelser över tid. Diagrammet har skalan 1-5. Det finns tio kommuner i Västmanlands län. Den kommun som har den starkaste observationen får en femma, de två kommuner som följer får en fyra, de fyra kommunerna som ligger i mitten får en trea. Därefter följer två kommuner som får en tvåa och den svagaste kommunen får en etta. Den heldragna linjen redovisar poängen för Fagersta kommun. Den streckade ringen visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen

Fagerstas finansiella profil i förhållande till Västmanlands län

Fagerstas finansiella profil i förhållande till riket

utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än tre i gruppen och omvänt.

Fagersta kommun har en stark finansiell profil jämfört med övriga kommuner i Västmanlands län och även jämfört med övriga kommuner i riket.

Kommunkoncernen

Den egentliga kommunkoncernen består av Fagersta kommun, Västbergslagens Energi AB med dotterbolagen Västerbergslagens Elnät AB och Västerbergslagens Försäljnings AB, Norra Västmanlands Kommunaltjänstförbund (NVK) samt Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU).

Kommunens äger 20,8 procent (%) av Västbergslagens Energi AB och aktieinnehavet är bokfört till 6,0 miljoner kronor (mkr). Majoritetsägare är Vattenfall. Bolagen lämnade aktieutdelning på 11,8 miljoner kronor till Fagersta kommun under år 2013.

NVK startade verksamheten den 1 januari år 2004. Förbundets medlemmar är Fagersta och Norbergs kommuner. Förbundet har driftsansvar för avfallshantering, vatten och avlopp, gator och vägar, parker, skogsförvaltning, städning, fastigheter och lokaler samt IT.

I kommunkoncernen ingår även NVU som är ett kommunalförbund med Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner som medlemmar. Förbundet bedriver

gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, och uppdragsutbildning.

Kommunkoncernen redovisar ett överskott på 17,4 mkr.

Fagersta kommun är även delägare i Vafab Miljö AB. Vafab Miljö AB ägs av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun och svarar för den regionala avfallshanteringen. Kommunens ägarandel är 4,14 procent. Ägarandelen är för liten för att den ska räknas in i kommunkoncernen. Det pågår en omvandling av bolaget till ett kommunalförbund.

Samverkansorganisationer

Fagersta kommun samverkar inom många områden utöver kommunalteknik och gymnasieskola.

Fagersta, Avesta och Norbergs kommuner samverkar i en gemensam miljö- och byggnadsnämnd. Den gemensamma nämnden fullgör de samverkande kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, djurskyddet, livsmedelskontrollen, smittskyddet, plan- och byggområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- samt plan och byggområdet.

Fagersta kommun ingår i Södra Dalarnas räddningstjänstförbund (SDR). Ägarandelen är 19,5 procent. Förbundet ska hålla en för Avesta, Hedemora, Fagersta och Norbergs kommuner gemensam räddningstjänst som enligt

lag åvilar var och en av medlemskommunerna.

Avesta, Norberg, Skinnskatteberg och Hedemoras kommuner har en gemensam lönenämnd. Syftet är att samarbetet ska minska kostnaderna för de deltagande kommunerna.

Fagersta kommun köper näringslivstjänster från Tillväxtgruppen i norra Västmanland (TVG) som är en ekonomisk förening. Fagersta och Norbergs kommuner samverkar kring näringslivsfrågor.

Fagersta är medlem i Norra Västmanlands Samordningsförbund (FINSAM). Förbundets ändamål är att genom finansiell samordning underlätta eller förbättra möjligheterna för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser så att dessa ska kunna förbättra sin förmåga att utföra ett förvärvsarbete och därigenom stärka sin möjlighet till egen försörjning. Medlemmar är kommunerna Fagersta, Norberg, Skinnskatteberg, Sala, Hallstahammar, Surahammar samt Landstinget Västmanland, Försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Fagersta kommun står för 13,2 procent av förbundets kostnadsäckning.

Fagersta och Norbergs kommuner bildade den 1 januari år 2012 en gemensam ekonominämnd. Nämnden svarar för kommunernas ekonomiadministration. Förvaltningen bildades 1 juli 2012. Nämnden säljer ekonomiadministrativa tjänster till NVK, NVU, FINSAM och lönenämnden.

Omvärldsanalys och framtiden

Efter en svag sommar och en svag höst blev det bättre fart i den svenska ekonomin under slutet av år 2013. För helåret 2014 beräknas svensk BNP öka med 2,6 procent att jämföra med 0,9 procent år 2013.

Sänkta skatter, låg inflation, låga räntor och växande sysselsättning medverkar till att hushållens reala inkomster stiger i relativt snabb takt. Det ger ytterligare draghjälp till tillväxten i den svenska ekonomin.

Sysselsättningen väntas fortsätta att öka år 2014, vilket bidrar till att läget på den svenska arbetsmarknaden gradvis förbättras. Nedgången i arbetslösheten blir dock på ett års sikt begränsad.

Åren 2015–2017 växer skatteunderlaget med omkring 2 procent per år i reala termer. Den starka tillväxten är ett resultat av återhämtningen på arbetsmarknaden. Tillväxten i svensk ekonomi kan till stor del återföras på inhemsk efterfrågan – såväl konsumtionen som investeringarna växer snabbt. En viss återhämtning sker också internationellt, men tillväxten på viktiga svenska exportmarknader som t.ex. euroområdet bedöms även fortsättningsvis bli betydligt svagare än tillväxten i Sverige (Sver-

iges kommuner och landsting, cirkulär 14:006)

Fagersta kommun

Fagersta kommun har en stark finansiell ställning. Kommunen har inga lån och har ett positivt finansnetto. Många år av goda resultat har medfört att kommunen har kunnat öronmärka medel för särskilda satsningar. Jämförelser i Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) visar att flera av kommunens verksamheter redovisar goda resultat, samtidigt som kostnaderna är förhållandevis låga.

Från februari 2014 är kommunen Finskt förvaltningsområde. Det innebär att kommunen ska kunna ge finskspråkig service inom alla verksamheter.

En fördjupad översiktsplan kommer att tas fram för Fagersta centrum. I och med det skapas bättre flexibilitet när det gäller centrumutvecklingen.

I samarbete med utbildnings- och fritidsförvaltningen arbetar socialförvaltningen vidare med fokus på barn i behov av särskilt stöd.

Det ökande barn- och elevantalet samt ökningen av barn och elever med annan etnisk bakgrund kommer att fortsätta att påverka behovet av lokaler och andra resurser. Tre nya förskoleavdelningar kommer att öppnas i den norra stadsdelen hösten 2014. En ombyggnation av Alfaskolan ska genomföras, vilket kommer att resultera i att skolan blir ett treparallelligt lågstadium. In flytt beräknas ske under höstlovet 2014. Den påbörjade renoveringen på Mariaskolan fortsätter.

För att kunna uppfylla kraven på lärarlegitimation är det nödvändigt med fortsatta satsningar på utbildning inom ramen för Lärarlyftet. Lärarlyftet erbjuder kurser och utbildningar så att lärare kan komplettera sin behörighet.

Arbetet med att utveckla biblioteket som mötesplats, för spontana och planerade möten kommer att fortgå samt fortsätta satsning med digital delaktighet och det digitala biblioteket.

Ungdomscenters flytt till anpassade lokaler för fritidsgårdsverksamhet i Pastejen, innebär större möjligheter att utveckla verksamheten och nå nya målgrupper.

Kravet på kortare handläggningstider, fylligare dokumentation och ökad delaktighet för barn, i kombination med många anmälningar om oro, är utmaningar för individ- och familjeomsorgen.

Olika tekniska och digitala lösningar inom vård och omsorg kommer att behövas för att höja kvaliteten och få ett effektivt resursutnyttjande.

En osäkerhetsfaktor är beräkning av kommande behov av hemsjukvård. Behovet av sjuksköterskeinsatser har varit relativt konstant sedan hemsjukvården togs över från landstinget, medan behovet av insatser från arbetsterapeut och sjukgymnast ökar.

Föreskrifter från Socialstyrelsen ställer krav på mer detaljerad biståndshandläggning vid särskilda boenden och kan komma att påverka bemanningen.

Ett samarbete kommer att ske med NVU för att bereda praktikplatser inom vård och omsorg för personer med svenska som andra språk.

Ett nytt system för kommunal utjämning inför från och med år 2014. Det nya systemet innebär minskade statsbidrag för Fagersta kommun.

Fagersta kommun har tecknat avtal om medfinansiering av Citybanan. Under åren 2013-2017 kommer kommunen att betala totalt cirka 15 miljoner kronor. Medel har reserverats för detta.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av en mängd olika faktorer. Nedan anges vilken ungefärlig inverkan några av dessa har:

Faktor	Inverkan i miljoner kronor
Löneökning med 1%	-4,5
10 heltidstjänster	+/- 4,0
Ökade kostn.för försörjningsstöd 10%	-0,9
Förändrad utdebitering med 1 krona	+/- 23,0
Befolkningsförändring +/- 100 inv.	+/- 4,2

Ekonomichef Karolina Berglund öppnar skattkistan för en av kommunens femåringar på årets femårskalas.

Personalekonomisk redovisning

Mål

Målet med den personalekonomiska redovisningen är att:

- Redovisa de verkliga personal-kostnaderna
- Sätta mål inom det personalekonomiska området
- Göra bokslut likvärdigt det ekonomiska bokslutet
- Upptäcka, värdera, analysera, åtgärda och ha möjlighet att ekonomiskt följa upp delar inom det personalekonomiska området, där vi anser att kostnaderna är betydande och vinster möjliga.

Antal anställda och personalkostnader

Kommunen hade den 31 december 2013: 804 tillsvidareanställda samt 265 visstidsanställda – totalt 1 069 personer – vilket är en ökning med 47 personer mot föregående år.

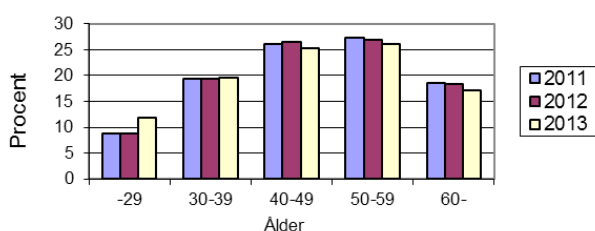
Antal anställda fördelade per anställningsmyndighet

Anställningsmyndighet	Antal anställda 2012	Antal anställda 2013
Kommunstyrelsen inklusive NVE	30	34
Socialnämnden	560	560
Utbildnings- och fritidsnämnden	432	475
Totalt	1 022	1 069

Personalkostnaderna utgör den största delen av kommunens totala kostnader, cirka 465 miljoner (465 035 879) kronor.

Åldersfördelning

Medelåldern bland arbetstagarna i kommunen 2013 är 45,9 år. 43,3 procent är 50 år eller äldre, 44,8 procent är i åldern 30-49 år och 11,9 procent är 29 år eller yngre.

Sysselsättningsgrad

36 procent av kommunens arbetstagare är deltidсанställda. Av det totala antalet arbetstagare är 3,1 procent män och 33 kvinnor kvinnor deltidсанställda

Frånvaro

Redovisning av sjukfrånvaro enligt lagen om kommunal redovisning år 2012 samt år 2013

Frånvaro procent (%)	2012	2013
Total sjukfrånvarotid	5,1	5,4
Därav långtidssjukfrånvaro	29,4	24,0
Sjukfrånvarotid kvinnor	5,4	5,4
Sjukfrånvarotid män	3,8	5,3
Sjukfrånvarotid åldersgrupp 29 år el yngre	3,7	5,1
Sjukfrånvarotid åldersgrupp 30-49 år	5,1	5,6
Sjukfrånvarotid åldersgrupp 50 år eller äldre	5,6	5,3

Frisktal

Bland kommunens samtliga tillsvidareanställda arbetstagare var det 33,3 procent som inte hade någon sjukdag under året och bland kommunens samtliga månadsavlönade arbetstagare var det 30,9 procent som inte hade någon sjukdag

Rekrytering och personalrörlighet

Vid socialförvaltningen har inga rekryteringssvårigheter hittills funnits inom vård- och omsorgsavdelningen. Inom individ- och familjeomsorgsavdelningen har det varit svårigheter att rekrytera socialsekreterare.

Inom utbildnings- och fritidsförvaltningen finns svårigheter att rekrytera behöriga lärare och förskollärare.

I samband med rekrytering av nyckelpersoner kan det i vissa sammanhang förekomma rekryteringssvårigheter.

Några större pensionsavgångar beräknas inte ske de närmast kommande åren.

Arbetsmiljö

Förvaltningarna arbetar systematiskt med att förbättra arbetsmiljön. Till stöd och hjälp för detta arbete finns företagshälsovården. Kommunen anslog 921 000 kronor till denna verksamhet, vilket innebar cirka 870 kronor per anställd och år.

Utbildning har genomförts för arbetsledare och skyddsombud.

Jämställdhet

Fagersta kommun är en mycket kvinnodominerad arbetsplats. 87,3 procent av de anställda är kvinnor.

Bruksleden slingrar sig genom Fagersta.

Nämndernas verksamhetsberättelser

Kommunfullmäktige	29
Kommunstyrelsen	30
Utbildnings- och fritidsnämnden	36
Socialnämnden	45

Kommunfullmäktige

Ordförande: Ann-Christine Andersson

Chef för Norra Västmanlands ekonomiförvaltning:
Karolina Berglund

Resultat (tusen kronor)	Budget 2013	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Intäkter	9 507,0	8 593,5	3 687,0
Kostnader	-10 821,0	-9 870,9	-4 962,9
Nettokostnad före kapitalkostnad	-1 314,0	1 277,4	-1 275,9
Kapitalkostnad			
Nettokostnad före kommunbidrag	-1 314,0	-1 277,4	-1 275,9
Kommunbidrag, årsbudget	1 314,0	1 314,0	1 313,0
Kommunbidrag, tilläggsanslag			
Budgetavvikelse	0,0	36,6	37,1

Uppdrag

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Efter 2010 års val har fullmäktige följande mandatfördelning: Vänsterpartiet 20, Socialdemokraterna åtta, Moderaterna tre, Sverigedemokraterna två (varav en har hoppat av och numera är partilös), Kristdemokraterna ett och Folkpartiet ett.

Fullmäktige beslutar i ärenden som är principiella eller av större vikt. För kontroll av nämndernas verksamhet finns en revision.

Norra Västmanlands ekonominämnd (NVE) ligger redovisningsmässigt under fullmäktige. Nämnden svarar för budgetprocess, årsredovisning och årsbokslut, budgetuppföljning med helårsprognos, löpande ekonomistyrning samt finansförvaltning för Fagersta och Norbergs kommuner. Förvaltningen utför även ekonomistyrningstjänster åt Norra Västmanlands Kommunaltjänstförbund (NVK) och Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU) samt Norra Västmanlands Samordningsförbund (NVS) utifrån särskilda överenskommelser. NVE:s verksamhetsberättelse redovisas separat.

Årets händelser

Fullmäktige har bland annat antagit en policy för offentlig konst samt yttrat sig om bildandet av en regionkommun i Västmanland. Vidare har kommunens krishanteringsplan och kriskommunikationsplan uppdaterats och en utbildnings- och övningsplan tagits fram.

En jämställdhetsstrategi har tagits fram. Genom att jämställdhetsintegrera Fagersta kommun får vi en

kvalitetssäkring av våra verksamheter för medborgarna och även för våra medarbetare i kommunen. Vi säkerställer också att vi uppfyller kommunallagens krav på att kommunen ska behandla alla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Fullmäktige har inrättat en social investeringsfond där medel kan sökas av kommunens förvaltningar. Tanken bakom sociala investeringar är att garantera trygghet och utvecklande uppväxt för alla, oavsett sociala och ekonomiska förutsättningar. Det ser vi genom ett positivt utfall när det gäller hälsa, lärande och trygghet. Satsningarna ska på lång sikt vara lönsamma för de enskilda medborgarna och för kommunen som helhet.

Översiktsplanen för Fagersta kommun har aktualiserats under året.

Fullmäktiges stipendium 2013 gick till bandet Beautytown.

Fagersta kommun ingår i fyra kommunalförbund, tre gemensamma nämnder och en ekonomisk förening. Under året har vi inlett kvalitetsgranskningar av vår samverkan. Först ut var V-Dala miljö- och byggförvaltning och under 2014 planeras granskning av NVU.

Revisionen har, förutom granskning av årsbokslutet, lämnat in tre rapporter under året. Det är en granskning av tillförlitlighet vid genomförande av val, en granskning av överförmyndarnämndens handläggningsrutiner och en granskning av kommunens demensvård. Rapporterna finns att läsa på kommunens hemsida.

Framtiden

I september nästa år är det val, vilket innebär att ett nytt fullmäktige kommer att tjänstgöra för första gången i oktober 2014.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Stig Henriksson

Kanslichef: Anders Kilström

Personalchef: Anna Forssén

Upphandlingschef: Mikael Eriksson

Resultat (tusen kronor)	Budget 2013	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Intäkter	4 886,1	6 747,2	7 315,3
Kostnader	-158 019,1	-140 540,7	-137 098,5
Nettokostnad före kapitalkostnad	-153 133,0	-133 793,5	-129 783,2
Kapitalkostnad	-616,9	-616,7	-883,6
Nettokostnad före kommunbidrag	-153 749,9	-134 410,2	-130 666,8
Kommunbidrag, årsbudget	154 942,1	154 942,1	141 932,5
Kommunbidrag, tilläggsanslag	-1 192,3	-1 192,3	1 071,4
Budgetavvikelse	0,0	19 339,7	12 337,2

Uppdrag

Kommunstyrelsen har tre förvaltningar. Dessa tre är kommunkansliet, personalkontoret samt upphandling och service. Överförmyndarverksamheten återfinns med egen nämnd under kommunstyrelsen med upphandlingschefen som chef.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsens förvaltningar ansvarar för administrativa tjänster och är internkonsulter i vissa frågor åt övriga förvaltningar.

Under kommunstyrelsens verksamhetsområde ligger även anslag till kommunens samarbetsorganisationer såsom Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd, Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR), Västmanland-Dalarnas gemensamma lönenämnd, Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU), Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK), Tillväxtgruppen i norra Västmanland (TVG) och Norra Västmanlands Samordningsförbund (NVS).

Årets händelser

År 2012 blev Fagersta kommun certifierad som Fairtrade City. År 2013 omdiplomerades kommunen. Det innebär att vi, tillsammans med handel och organisationer, arbetar på ett strukturerat sätt för att öka konsumtionen av Fairtradeprodukter. Detta ligger i linje med kommunens ambition om hållbar utveckling.

Utifrån den antagna energi- och klimatstrategin har utbildning i Eco Driving genomförts för ett stort antal anställda.

I arbetet med att vara en attraktiv kommun har ett tjugotal sjönära tomter tagits fram i Norra Sjöhagen. Kommunkansliet arbetar med att sälja dessa. Under år 2013 har fem tomter sålts.

I samarbete med Norbergs kommun utreds möjligheten till bättre bredband på landsbygden. Kommunstyrelsen har dessutom beviljat Föreningen Folkets Hus bidrag till installation av fjärrvärme och fiberuppkoppling.

För att effektivisera administrationen har ett nytt digitalt ärendehanteringssystem upphandlats. Det har skett i samarbete med Norbergs kommun och ett par av våra samarbetsorganisationer. Driftsättning beräknas ske från våren 2014.

Kommunen har medverkat i projektet Hållbar Jämställdhet. Det har bland annat inneburit att checklistor för att jämställdhetssäkra beslut tagits fram. Detta för att medborgaren ska känna sig säker på att kommunen behandlar alla sina invånare lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Chefer har, på sina arbetsplatsträffar, gått igenom ett material som handlar om kommunens värdegrund.

Under år 2012 arbetade några studenter i Sommardesignkontoret. Ett förslag togs då fram med idéer om utveckling av Fagersta Centrum. I samarbete med företrädare för bland annat handeln

och fastighetsägarna, arbetar nu kommunkansliet vidare med att försöka realisera några av dessa idéer. En handelsportal för Fagerstas handel har tagits fram genom bidrag från kommunen. Detta i syfte att stärka kopplingen mellan näringslivet och den attraktiva kommunen. Ett övergripande tillväxtprogram har för övrigt tagits fram tillsammans med Norbergs kommun. Samtliga förvaltningschefer i Fagersta och Norberg deltar i verksamheter utifrån Tillväxtprogrammet. Fokus är ledarskap och kommunikation.

Kommunen stöder Sommarlovsentreprenörerna. Där får ungdomar möjlighet att driva företag på riktigt.

Kommunstyrelsen har beslutat att samtliga förvaltningschefer organisatoriskt ska tillhöra kommunstyrelsen och inte nämnderna. Detta för att underlätta eventuella kommande förändringar av den politiska organisationen.

Hos landets samtliga kommuner ska det finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Fagersta kommun har en nämnd som består av tre ordinarie ledamöter och tre ersättare. Nämndens huvuduppgift är att utöva tillsyn och kontroll över förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap. Syftet med tillsynen är att förhindra att omyndiga barn, eller myndiga personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt, missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. Andra uppgifter för nämnden är att ge tillstånd till olika rättshandlingar. Antal pågående godmanskapsärenden är 203 stycken, förvalterskapsärenden 45, förmyndarskapsärenden 49 samt 18 stycken godmanskap för ensamkommande barn.

I samverkan med flera kommuner och samverkansorganisationer har en ny digital telefonväxel tagits i bruk under året.

Informationsenheten har arbetat aktivt med sociala medier såsom Fagersta kommuns Facebooksida. Vidare har regelbundet information skett via Fagersta Postens Mer-bilaga och kommunens hemsida. Detta utvecklar vår medborgardialog på ett positivt sätt. Framför allt har aktiv information skett om kommunens integrationsarbete. Informationsavdelningen har också arbetat om förskolornas och skolornas hemsidor.

Femårskalaset genomfördes för sjätte året. Cirka 140 av kommunens femåringar besökte kommunhuset, vilket är ungefär 90 procent av alla barn i den åldern.

Som ett led i kommunens integrationsarbete har pensionärsorganisationerna beviljats stöd för att medverka som ”medspråkare” vid SFI-undervisningen. Verksamheten har visat sig så lyckad att den kommer att

förlängas även under 2014.

Ett folkhälsoråd, gemensamt för Fagersta och Norbergs kommuner samt landstinget, har startats under året.

Arkivsamverkan fortsätter genom att kommunen säljer tjänster till Norbergs kommun och hyr ut arkivutrymme till Skinnskattebergs kommun. Samarbetet med Arkiv Västmanland har även det varit intensivt bland annat genom medverkan i släktforskar dagar. Kommunens bildarkiv har flyttats från Bruksmuséet till arkivet på Bangårdsgatan.

Krisledningsnämnden och krisledningsgruppen har medverkat i utbildning och beredskapssamordnaren har tillsammans med krisinformatören deltagit i en omfattande övning i Västerås. Arbetet med att skapa en karta över samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område har påbörjats.

Under 2013 har en ny personalchef tillträtt. I samband med detta centraliserades även personalfunktionen. Detta minskar sårbarheten och ökar möjligheten till effektivitet.

Sjukfrånvaron för kommunstyrelsens förvaltningar inkluderat Norra Västmanlands Ekonomiförvaltning var 5,28 dagar per anställd per år uppdelat på 5,49 dagar för kvinnor och 4,38 dagar för män. Kommunens totala sjukfrånvaro 2013 var 19,28 dagar per anställd.

Måluppfyllelse

Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande

Inom detta område har kommunstyrelsen åtta effektmål. Tre är uppnådda, ett delvis uppnått, två inte uppnådda och två redovisas senare.

Kommunens webbinformation har förbättrats och vi kommer väl ut när det gäller bemötande. Dock behöver vi arbeta mer med tillgängligheten över telefon och med utbildning av gode män och förvaltare.

Vi arbetar vidare med att öka andelen rättvisemärkta produkter och de personbilar vi köper in uppfyller satta miljömål.

Gott företagsklimat

Företagarnas omdöme om verksamheten är gott enligt undersökningen Insikt. Under 2013 har brand- och miljötillsynen mätts. Dock ligger Fagersta svagt till när det gäller antalet nystartade företag.

Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund

Här finns det inga mål att utvärdera för 2013. Nämnas bör ändå det arbete som nämns ovan vad gäller värdegrundsarbetet utifrån projektet Hållbar Jämställdhet.

Trygg kommun

Här finns det inga mål att utvärdera för 2013. Dock kan nämnas att det pågår arbete med trygghetsåtgärder i det brottsförebyggande rådet och i folkhälsorådet.

Regionutveckling genom samarbete, utbyggd infrastruktur och kommunikationer

En utredning om införande av flexlinjetrafik föreslår att sådan införs från hösten 2014. Samtidigt föreslås införande av en ny linjebuss i Fagersta.

Attraktiva boendemiljöer

Här finns det inga mål att utvärdera för 2013. Som nämnts ovan har dock sjönära tomter tagits fram i Norra Sjöheden.

Kommunal ekonomi i balans

De allra flesta målen uppnås.

För driften redovisar kommunstyrelsen ett överskott på 19,3 miljoner kronor jämfört med budget, varav 11,6 miljoner kronor avser verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationerna, 1,3 miljoner kronor kommunstyrelsens förvaltningar och 6,4 miljoner kronor övrigt.

Överskottet avseende verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationer uppgår till 11,6 miljoner kronor. Norra Västmanlands Kommunalkonstföretag, NVK redovisar 9,1 miljoner kronor i överskott. Planerade underhåll vid Mariaskolan i samband med ombyggnad har inte utförts beroende på att upphandlingen överklagats, vilket är i huvudsak anledningen till det stora överskottet.

Västmanland-Dalarna Miljö och Byggnadsnämnd, redovisar ett överskott på drygt 0,1 miljoner kronor. Norra Västmanlands Utbildningsförbund, NVU, redovisar ett överskott på 2,3 miljoner kronor. Överskottet beror på att kostnaderna för utbildning för ensamkommande flyktingbarn samt SFI är lägre än budgeterat, 1,3 miljoner kronor samt att förbundet återbetalar kommunens andel av Fora premien på 1,0 miljoner kronor.

Norra Västmanlands Ekonomiförvaltning, NVE,

redovisar ett överskott på 0,4 miljoner kronor. Överskottet beror bland annat på att medel för utvecklingsprojekt inte har tagits i anspråk. Fagersta del av överskottet är 54,2 procent.

Överskottet för kommunstyrelsens förvaltningar, 1,3 miljoner kronor, beror bland annat på lägre kostnader än beräknat för företagshälsovården och den fackliga verksamheten samt något högre intäkter för försäljning av tjänster än beräknat. Överskottet för kommunstyrelsens övriga kostnader avser i huvudsak anslaget för oförutsedda utgifter.

Framtiden

Sedan något år bedriver kommunen verksamhet med En ny busslinje i tätorten planeras till hösten 2014. I samband med det planeras även start av anropsstyrd trafik i tätorten.

Från februari 2014 är kommunen Finskt förvaltningsområde. Det innebär att vi ska säkerställa finskspråkig service inom alla verksamheter.

En fördjupad översiktsplan kommer att tas fram för Fagersta centrum. I och med det skapas bättre flexibilitet när det gäller centrumutvecklingen.

Inom ramen för attraktiv arbetsgivare avser personalkontoret ta initiativ till att arbeta med begreppet ”Employer Branding” utifrån kommunens antagna värdegrund.

Kommunen behöver utreda på vilket sätt jämställdhetsarbetet ska bedrivas i framtiden.

Inom upphandlings- och överförmyndarverksamheten finns idag behov av resursförstärkning för att kunna kvalitetssäkra verksamheterna. Detta på grund av ökat behov av upphandlingsservice hos förvaltningarna och ett ökat antal ärenden hos överförmyndaren.

Kommunens gällande energi- och klimatstrategi antogs 2007 och gäller fram till år 2015. Mycket av det som står i den har nu genomförts. Kommunstyrelsen har uppdragit till kommunkansliet att tillsammans med energi- och klimatstrategen lägga förslag till nya mål och åtgärder.

Det blir allt viktigare att Fagersta kommun är aktiv när det gäller åtgärder för att främja integrationen och inte minst att informera om vad som görs.

Området i Norra Sjöheden, där Fagersta kommun har sjönära tomter till salu.

Kommunstyrelsen - Måluppfyllelse av effektmål 2013

Förvaltning: Kommunkansli, ekonomiservice, personalkontor samt upphandling och service

Kommunstyrelsen Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2013	Måluppfyllelse och kommentarer
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet	Andelen som får kontakt med handläggare via telefon ska ligga över medelvärdet i Kommunens kvalitet i korthet (KKiK).	 Enligt Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) när Fagersta 33 procent. Medelvärdet är 44 procent
	Kommunens webbinformation till medborgarna ska ha förbättrats jämfört med 2012 års mätning.	 Enligt KKiK har informationen förbättrats jämfört med 2012
	Medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de kontaktat kommunen för att ställa en fråga via telefon. Fagersta ska vara bland de 40 bästa kommunerna	 100 procent uppfattar att de får ett gott bemötande
	All intern post och inkommande post, som ska registreras, ska endast delas ut digitalt. Klart juni 2014	 Eftersom införandet av ärendehanteringssystemet beräknas ske först från våren 2014 kan det bli svårt att uppnå detta
	Förbättra kvalitén på årsräkningarna genom utbildning av gode män/förvaltare	 På grund av sjukdom har ingen utbildning skett under 2013
Kommunen ska verka för att den totala miljöbelastningen minskar	Andelen inköpta rättvisemärkta produkter ska öka jämfört med föregående år	 Vissa inköp har minskat medan andra ökat
	Fagersta ska ha en biogasstation senast 2014	 Kollektivtrafikmyndigheten arbetar med frågan
	Nyanskaffade personbilar med undantag för fyrhjuldrivna fordon ska vara miljöbilar i enlighet med 2009 års förordning	 Detta sker inom kommunstyrelsens område
Verksamheterna ska med samverkansorganisationerna och näringslivet utveckla förutsättningar för befintliga företag, nyföretagande och etableringar utifrån	Antalet nya företag som startas i kommunen ska vara högre än i medelkommunen.	 Medelvärdet är 5 företag per 1 000 invånare. Fagersta når 2,5
	Företagarnas omdöme om företagsklimatet i kommunen ska vara högre än medelkommunen	 Enligt servicemätningen Insikt ligger Fagersta på index 70 där medel är 67
Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare	Sjukfrånvaron i kommunen ska vara bland de 100 lägsta i landet	 Vi har ännu inga jämförelser med andra kommuner. Statistik förväntas till mars 2014
	Resultatet av 2014 års medarbetarundersökning ska ha förbättrats jämfört med 2012 års undersökning	 Redovisas under 2014 eftersom Fagersta inte genomfört någon enkät under 2013
Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet.	Medborgarna ska känna sig tryggare än i medelkommunen.	 Företrädare för kommunen tar upp detta i många sammanhang

Fortsättning: Kommunstyrelsen, måluppfyllelse

Kommunstyrelsen Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2013	Måluppfyllelse och kommentarer
Kommunen ska bidra till regionens utveckling och stärka Fagerstas konkurrenskraft	För att säkerställa minst timmestrafik till Västerås och förkorta restiden ska kommunen verka för ett mötesspår vid Brattheden	 <p>Företrädare för kommunen tar upp detta i många sammanhang</p>
	Utreda möjligheten till att införa flexlinjebustrafik i Fagersta	 <p>Utredning pågår i samarbete med Kollektivtrafik-myndigheten. Beräknad införande hösten 2014</p>
Kommunen ska erbjuda och utveckla olika typer av boendemiljöer samt söka möjligheter till att styra boendeutvecklingen.	Medborgarna ska uppleva att kommunen är en attraktiv plats att bo och leva i. Bättre än medelvärdet.	 <p>Undersökning sker via SCB:s Medborgar-undersökning 2014</p>
Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten	Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt.	 <p>Under 2011 hölls en utbildning för krisledningsnämnden och en länsövergripande övning i syfte att öva krisledningsorganisationen. I mars 2013 sker ny utbildning för nämnden.</p>
	Årets resultat ska ge ett överskott/ökning med 2 % av kommunens eget kapital, vilket motsvarar 10,9 miljoner kronor år 2013	 <p>Målet är uppfyllt</p>
	Skattefinansieringsgraden av investeringar ska vara 100 procent	 <p>Målet är uppfyllt</p>
	Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska hållas oförändrad eller öka	 <p>Målet är inte uppfyllt, soliditeten har minskat något</p>
	Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas att minska	 <p>Många avgifter är bundna till index. Budgetanvisningarna säger även detta</p>
	Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat	 <p>Detta sker genom interndebiteringar</p>
	Verksamheterna ska ha en budget i balans	 <p>Budgeten är i balans</p>

Utbildnings- och fritidsnämnden

Ordförande: Hans Granlund

Förvaltningschef: Christina Kaloinen

Resultat (tusen kronor)	Budget 2013	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Intäkter	446 282,1	59 184,6	54 273,7
Kostnader	-281 939,9	-293 250,4	-274 665,9
Nettokostnad före kapitalkostnad	-235 556,9	-234 065,8	-220 392,2
Kapitalkostnad	-3 883,6	-3 894,4	-3 353,2
Nettokostnad före kommunbidrag	-239 440,5	-237 960,2	-223 745,4
Kommunbidrag, årsbudget	239 440,5	232 812,0	219 693,2
Kommunbidrag, tilläggsanslag		6 628,5	4 260,5
Budgetavvikelse	0,0	1 480,2	208,3

Utbildnings- och fritidsnämnden ansvarar för:

- Grundskola och obligatorisk särskola
- Förskoleklass och skolbarnomsorg
- Förskoleverksamhet
- Kostservice
- Kulturavdelning:
 - Kulturarv
 - Kulturskola
 - Bibliotek
 - Turism
- Fagersta fritid:
 - Fagerstahallen
 - Allmän fritidsverksamhet
 - Ungdomscenter

Nämnd och administration, förvaltningsövergripande

Utbildnings- och fritidsnämnden består av nio ledamöter och fem ersättare. Nämnden beslutar i övergripande frågor som berör nämndens ansvarsområde och ser

löpande över resultat och organisation för att förutsättningarna ska vara så goda som möjligt för att nå målen och erbjuda en bra verksamhet inom angivna budgetramar. Nämnden utser kontaktpolitiker i de olika verksamheter som nämnden ansvarar för.

Förvaltningskontoret ansvarar för att nämndens beslut verkställs och att uppdrag inom nämndens verksamheter utförs. Kontoret är kärnan i förvaltningen, där sköts samordning av verksamheterna, övergripande administration samt service till allmänhet, förtroendevalda och arbetstagarorganisationer. Inom förvaltningskontoret sköter administrativa enheten övergripande och gemensam administration, lotteritillstånd samt viss administration till de verksamheter som saknar egna resurser för detta.

Nämnd och administration har år 2013 en nettobudget på cirka 11 miljoner kronor (10 898 800 kronor).

Grundskola, grundsärskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskolan består av fyra rektorsområden: Alfaskolan och Mariaskolan har verksamhet från förskoleklass till årskurs 6. Per-Olsskolan består av två skolenheter med verksamhet från förskoleklass till årskurs 3 vid Per-Olsskolan och årskurs 4-6 på Risbroskolan. Risbroskolans rektorsområde med årskurs 7-9 inryms på Risbroskolan.

Inom tre rektorsområden bedrivs fritidshemsverksamhet,

ett komplement till grundskolan och hemmet, riktat till elever från 6-12 år. Förskoleklass är en del av grundskolans förberedande verksamhet och riktar sig till 6-åringar.

Alfaskolan har största andelen elever med annat modersmål än svenska, 52 procent av eleverna har annan etnisk bakgrund, skolan svarar för den samordnade modersmålsundervisningen för elever i årskurs 1-9.

Administrationen av skolskjutsverksamheten sköts från Mariaskolan. Inom Risbroområdet är kommunens fritidsgård belägen och förvaltningens verksamhetsvaktmästare stationerade.

Olsboskolan är kommunens grundsärskola som även tar emot elever på gymnasiesärskolans individuella program. Grundsärskolan som skolform ska, så långt det är möjligt, motsvara grundskolan och gymnasieskolan. Skolformen har två inriktningar; grundsärskola samt träningskola. Skolans fritidsklubb är organiserad inom verksamheten och fungerar som fritidshem för elever upp till och med 12 år därefter som LSS-insats för elever från 13-21 år. Skolskjutsverksamheten sköts till viss del i egen regi inom verksamheten.

Olsboskolan tar även emot elever från grannkommunerna, enligt upprättade avtal.

Antal elever i kommunens verksamheter	Vt 12	Ht 12	Vt 13	Ht 13
Grundskola, årskurs 1-9	975	1 015	1 032	1 075
Förskoleklass	123	112	121	128
Skolbarnomsorg snitt/termin	286	334	345	355

I Fagersta bedriver Västanfors-Västervåla församling en fristående grundskola, Lindgårdsskolan, med verksamhet från förskoleklass till årskurs 9 samt fritidshemsverksamhet. Verksamheterna bedrivs under tillsyn av Skolverket med bidrag från Fagersta kommun.

Antal elever i friskolans verksamheter (bosatta i kommunen)	Vt 12	Ht 12	Vt 13	Ht 13
Årskurs 1-6	103	100	97	98
Årskurs 7-9	28	19	20	17
Förskoleklass	16	16	16	16
Skolbarnomsorg snitt/termin	46	47	48	47

Grundskola och grundsärskolan har år 2013 en nettobudget på cirka 109 miljoner kronor (108 319 300 kronor).

Förskoleklass och fritidshem har år 2013 en nettobudget på cirka 12 miljoner kronor (12 331 400 kronor).

Förskoleverksamheten

Förskoleverksamheten vänder sig till barn från 1 till 5 år och har god spridning inom Fagersta tätort. Inom förvaltningen är verksamheten organiserad i en sammanhållen avdelning som omfattar 38 förskoleavdelningar samt en förskola för barn med behov av omsorg på obekvämtid.

Antal inskrivna barn i kommunens verksamhet	2012	2013
Förskola snitt/verksamhetsår	598	647

I kommunen bedriver Västanfors-Västervåla församling den enskilda förskolan Linden. Verksamheten bedrivs med tillstånd, under tillsyn och med bidrag från Fagersta kommun.

Antal inskrivna barn vid den enskilda förskolan Linden	2012	2013
Förskola snitt/verksamhetsår	34	32

Förskoleverksamheten har år 2013 en nettobudget på cirka 71 miljoner kronor (71 081 000 kronor).

Kostservice

Verksamheten ansvarar för kostproduktion, transporter samt servering av mat till kommunens skolor och förskolor. Till förskolor, fritidshem och kommunens omsorgsboende levereras råvaror för en egen tillredning av frukost och mellanmål. Kostservice säljer även tjänster till socialförvaltningens äldreboenden, Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU) och Bergslagssjukhusets vårdavdelning. All tillagning sker på centralköket vid Alfaskolan där matsal finns för servering till Alfaskolans elever. Mat transporteras under varmhållning till 37 motagningskök.

Kostservice har år 2013 en nettobudget på cirka 128 tusen kronor (127 800 kronor).

Kulturavdelningen

Verksamheterna kulturarv, allmänkultur, bibliotek, kulturskola och turism är samordnade i en gemensam avdelning inom förvaltningen. Samtliga kulturverksamheter verkar för att de av riksdagen fastställda kulturpolitiska målen uppfylls samt i förekommande fall att kulturminneslagen och bibliotekslagen efterföljts på lokal nivå. Verksamheterna bedrivs med intentionen att medverka i att förverkliga Fagersta kommuns målbild. Avsikten med kommunens kulturarv är att skapa förståelse och intresse för kulturarvet, konstnärligt skapande, bildning och på olika sätt sprida kunskap och information samt att locka besökare till kommunen. Samtliga verksamheter bedrivs i nära samverkan och dialog med kommunens och länets förenings- och näringsliv. Genom kulturavdelningen representeras Fagersta kommun bland annat i Ekomuseum Bergslagen, Bergslagsstatsnämningen för kultur

och turism samt i diverse nätverk på såväl regional som länsnivå för övergripande frågor inom kultur, bibliotek, kulturskola och turism.

Kulturavdelningen har år 2013 en nettobudget på cirka 15 miljoner kronor (15 473 200 kronor).

Fagersta fritid

Avdelningen består av tre olika verksamhetsdelar:

Fritidsverksamhet som omfattar föreningsbidrag, fritid-sanläggningar och friluftsliv.

Fagerstahallen är kommunens största idrotts- och motionsanläggning som omfattar såväl inom- som utomhusbad, lokaler för idrott/motion, arrangemang som mäsor, utställningar, träningsläger och konferenser samt att verksamheten sköter bokningar av idrottshallar. Matsal för elever från Risbroskolans rektorsområde och NVU inryms i Fagerstahallen.

Fagersta Ungdomscenter omfattar fritidsgård, lovverksamhet och förebyggande ungdomsarbete.

Fagersta fritid har år 2013 en nettobudget på cirka 21 miljoner kronor (21 209 000 kronor).

Årets händelser

Gemensamt med socialnämndens och utbildnings- och fritidsnämndens ledare genomfördes ett seminarium under våren. Utbildnings- och fritidsnämnden har arbetat vidare med fokus på barn i behov av särskilt stöd i samarbete med socialförvaltningen.

Översynen av administrationen har fortgått inom socialförvaltningen och utbildnings- och fritidsförvaltningen för att båda förvaltningarna gemensamt ska använda befintliga resurser och på bästa sätt uppnå en kostnadseffektiv och mindre sårbar administration. Generellt inom förvaltningen har det arbetats aktivt för att sänka vikariekostnaderna genom att arbeta mer flexibelt och öka samverkan inom olika verksamheter. Riktade insatser har gjorts för att jämställdhetsarbetet ska genomsyra hela förvaltningen.

Grundskolan har haft stor tillströmning av elever. 2013 ökade elevantalet ökat med cirka 150 elever, vilket medfört att grundskolans verksamheter fått ett utökat behov av lokaler och personal. Under våren har verksamheten tagit emot 42 elever avseende spontan invandring samt cirka 60 elever från somalisk anhöriginvandring. För eleverna från anhöriginvandringen startades Trampolinen upp på Per Olsskolan och lärare samt studiehandedare anställdes. Den stora elevökningen har även inneburit ett stort tryck på fritidshemsverksamheten som har en hög beläggning såväl på morgonen som på eftermidda-

gen. Även förskoleklassverksamheten har påverkats av elevökningen. Migrationsverket öppnade under året ett asylboende i Norrbygårdens lokaler. Viket innebar att ytterligare en avdelning öppnades på Trampolinen, vid uppstart var 18 elever inskrivna och vid årsskiftet var 27 elever inskrivna.

En stor satsning inom ämnet matematik har genomförts, hela grundskolan ingår i projektet "Learning Study" med en 80 procent matematiklärare som matematikutvecklare och projektledare. Grundskolan ingår även i SKL:s matematiksatsning "Pisa 2015". I Skolverkets "Matematiklyftet" ingår grundskolan och grundsärskolan. Regeringen införde karriärtjänster (förstelärare) inom skolan från och med 1 juli 2013. Förstelärare ska göra läraryrket mer attraktivt och säkra god undervisning för eleverna. Inför höstterminen utsågs fyra förstelärare inom ämnesområdena matematik, svenska, ledarskap och entreprenörskap.

Arbetet med att utveckla lär plattformen "Infomentor" har fortgått. En plattform där elevens lärande dokumenteras samt att föräldrar digitalt genom en personlig inloggning kan följa sitt barns utveckling och få information om vad som händer på skolorna.

Ett nytt betygssystem infördes inför läsåret 2012/2013 i grundskolan och grundsärskolan vilket innebar att betyg sattes från och med höstterminsslut i årskurs 6. Inom grundsärskolan sätts betyg vid önskemål från vårdnadshavare och elev.

Grundskolans verksamheter har fortsatt satsningen på digitala lär verktyg. Den största satsningen har gjorts inom förskoleklass och årskurs 1. Målet med införskaffandet av Lärplattor är att erbjuda kunskaper genom media samt att öka skriv- och läsförståelsen, ett mål i läroplanen. Satsningen med en dator till varje elev i grundskolans årskurs 7-9 har fortsatt.

Samtliga rektorer inom grundskolan och grundsärskolan har genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Utifrån beslutet om upprustning av Mariaskolan med tillbyggnad av ny aktivitetshall, med lokaler för idrott och hälsa samt slöjd. Påbörjades under året en om- och tillbyggnad och den 1 maj blev förskoleklass- och fritidshemslokalerna färdigställda i det som tidigare varit idrottshall. Detta har inneburit att det inte funnits någon idrottshall att tillgå på skolan, lektionerna har hållits på Västanfors IP där elever och personal haft tillgång till omklädningsrum. Under några veckor har eleverna transporterats till andra idrottshallar. Upphandlingen överklagades och ingen uppstart av byggnationen av aktivitetshallen kunde påbörjas, beslut från Förvaltningsrätten avvaktas. Även ett beslut har tagits avseende ombyggnation av Alfaskolan, vilket medför att skolan blir ett trepa-

rallellit lågstadium. Inflytt beräknas under höstlovet 2014.

Särskolan har under nuvarande läsår arbetat utifrån fyra större mål. Fortsatt implementeringen av Lgd-11, pedagogiskt utvecklingsarbete kring matematik i träningsskolan och pedagogiskt utvecklingsarbete genom metoden "Learning Study" samt implementering av ett språkutvecklande arbetssätt. Eleverna inom skolan har deltagit i ett flertal aktiviteter som erbjuds av handikappidrottsförbundet i Västmanland.

Det ökade behovet av förskoleplatser har tillgodosetts genom att ytterligare två avdelningar startat upp. Förskolan i Ängelsberg avvecklades i september och personalen organiserades på tjänster i Fagerstas tätort. Helgförskolan, Nattugglan, har vid årsskiftet 34 inskrivna barn. Genom beslut i nämnden utökades, från och med december, förskolans öppethållande, från att ha varit öppen från fredag till måndag till att ha öppet hela veckan, detta för att täcka föräldrars olika behov av plats.

Stödteamet i förskolan är väl etablerat, 16 medarbetare arbetar idag i teamet, en ökning med 7,25 tjänst sedan 2011. Uppdraget är att arbeta som resurs för barn i behov av särskilt stöd. Verksamhetens ledningsgrupp har gemensamt arbetat fram riktlinjer för stödteamets arbete. Utifrån läroplanens krav på systematiskt kvalitetsarbete har års hjul med tydliga rutiner framarbetats inom varje område.

Pedagogiska caféer har genomförts, temat i caféerna har beslutats utifrån medarbetarnas önskemål om kompetensutveckling i medarbetarsamtalen. Personal som arbetar med de yngre barnen 1-3 år har utbildats i NTA (natur och teknik för alla) med tema Luft och Vatten. Genom högskolan i Falun har ytterligare tre förskollärare utbildats till mentorer, för att ta emot studenter som läser till förskollärare på praktik.

För första gången inrättades modersmålsstöd på förskolorna, tre språk representeras. Personalen anmäler behov och stöd fördelas tillfälligt mellan avdelningarna, en stor trygghet för barn, föräldrar och personal genom att det finns hjälp till översättning/tolkning i vardagen.

Satsningen inom IT har fortsatt, samtliga avdelningar har en dator, en digitalkamera, digital fotoram och Lärplattor samt att samtliga förskolor har minst en kanon. Alla förskoleavdelningar har ljuddämpande miljö och minst två rum på varje förskola har ljuddämpande väggskivor.

Barnomsorgsprogrammet Hypernet har introducerats. En bättre service till föräldrar, eftersom de via nätet kan ansöka om förskoleplats, lägga in schema för vistelsetid, lämna inkomstuppgift och säga upp förskoleplats.

Vistelsetiden för verksamhetens 15-timmarsbarn har

förändrats, föräldrar som är arbetssökande eller föräldralediga får nu välja på tre timmar per dag, fem dagar i veckan eller fem timmar om dagen, tre dagar i veckan.

Den barn- och elevökning som skett under året har direkt påverkat kostservices verksamhet, dels genom att antalet portioner och antal specialkost ökat, vilket innebär att produktionsköket på Alfaskolan är för litet för den produktion som bedrivs där. Genom en extern konsult har förslag på ombyggnation av köket tagits fram. För att minimera kostnader på råvaruinköp, köps nu frukt och grönt in utifrån säsong.

Arbetet med länets kulturstrategi och kommunens lokala kulturplan har påbörjats. Inventering av kommunens kulturmiljöer och upprättandet av skötsel och underhållsplan har startats. Inför vintern gjordes provisoriska åtgärder för att motverka frostsprängning i Trummelsberg. Förslag till kulturpolitisk handlingsplan fortgår samt att en översyn av kulturföreningarnas bidragssystem har påbörjats.

Fagersta Turism har deltagit i planeringen och genomförandet av visningsresor för de nyinflyttade i samarbete med Tillväxtgruppen (TVG). Genom en ombyggnation av färjan Petrolia är färjan återigen godkänd för att transportera 30 personer.

Under verksamhetsåret har bibliotekets barngrupp arrangerat 51 kulturprogram och antalet elevbesök har varit 4 664, innefattande skolbiovisningar och familjeföreläsningar på helgerna. För övrigt har året präglats av läsfrämjande projekt. Utlåningen har minskat med drygt 5 000, däremot har utlåning av digitala böcker fördubblats.

Kulturskolan har genomfört publika arrangemang som varit välbesökta och gett eleverna en möjlighet att visa upp sina färdigheter. I samarbete med förskolan har ett integrationsprojekt genomförts, barngrupper från förskoleavdelningarna Stjärnan och Lejonkulan deltog tillsammans i musiklek. Kulturskolans brassensemble tog emot pris som årets nya ensemble i Föreningen Rum vid en ceremoni på Konserthus i Västerås. I december genomfördes kulturskolan sin uppskattade julkonsert.

Fagersta Södra IK har fått ny belysning till motionsspåren vid Fageråsen samt förändrad banstruktur. Vid Fagerlidén har nya omklädningsrum tagits i bruk.

Ungdomscenter har även i år deltagit i Livekarusellen där band från Västmanland är ute på turné till fritidsgårdarna i länet. Sportlovsprogrammet var varierande och bjöd bland annat på Winter-games med uteaktiviteter, frågesport med mera. I samarbete med Kulturskolan och EKFA (Ett Kulturliv För Alla) uppförde gruppen "Ung pung" en teaterföreläsning på Folkets Hus. Ungdomscenter har medverkat i kampanjen "Tänk om" för att

förebygga mot langning av alkohol till minderåriga. I samarbete med Risbroskolan, har ungdomscenter varit en resurs för skolan och Team 21, punktinsatser har gjorts vid behov samt att ungdomscenter medverkat i elevråd och elevhälsoråd. Samarbetet med socialförvaltningens individ- och familjeomsorg (IFO) har fortgått, där ungdomscenter utfört en del uppdrag mot enskilda ungdomar. Arbetet med att åter starta upp ett ungdomsråd blev inte fullt ut genomfört under året.

Under våren och försommaren redovisades en liten nedgång av badbesöken i Fagerstahallen medan besöksantalet på Olympic Gym ökat något under verksamhetsåret. Även Training Camp har haft god beläggning. Solariernas beläggning sjunker hela tiden och det finns inget som tyder på att den utvecklingen kommer att förändras. Informationen i Fagerstahallen har förbättrats, genom ett nytt informationssystem både med skyltning och med digital teknik samt att ett nytt passagesystem har installerats.

Måluppfyllelse

Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande

Förskoleverksamheten har genom mätning inom KKiK (Kommunens Kvalitet i Korthet) redovisat att verksamheten har hög kvalitet.

Grundskolan har mätt kvalitet och effektivitet med fem jämförbara kommuner. En mätning som visat att resultaten i de nationella proven och betygsresultaten har varierat i jämförelse med tidigare år.

Samtliga grundskolor har erbjudit praktikplatser. Förskoleverksamheten har under året haft fem praktikanter med annat modersmål än svenska. Inom kostservice har praktikanter erbjudits både praktikplats och visstidsanställningar. Under våren genomfördes en temadag på Per Olsskolan kring barnkonventionen, med ett mångkulturellt perspektiv. Kulturskolan har i samarbete med förskolan startat ett integrationsprojekt där barngrupper från förskoleavdelningarna Stjärnan och Lejonkulan tillsammans deltagit i musiklek.

Hela förvaltningen arbetar aktivt med miljöfrågor, företrädesvis används e-post vid större utskick förutom till externa samarbetspartner som saknar tillgång till Internet.

Främst i förskolorna är miljöarbetet konkret och tydligt, där dokumentation och vägledning finns i miljöparmar. Förskolorna arbetar genomgående med källsortering och hantering av miljöfarliga ämnen, sopsorteringsutrymmen finns och avtal om hämtning av sopor är upprättade med Försörjning och Arbete. Samtliga förskolor har även i år

behållit certifiering ”Grön Flagga”.

Miljöarbete ingår i kursplanerna för samtliga grundskolor och miljöaspekten genomsyrar skolornas dagliga arbete.

Kostservice har upphandlat flera behandlade grönsaker som är förpackade i ”easybag” istället för konserverburkar.

Gott företagsklimat

Inom grundskolans årskurs 7-9 har en handlingsplan för entreprenörskap framtagits under verksamhetsåret. Inom väl etablerade nätverk marknadsförs nämndens verksamheter.

Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund

Utbildnings- och fritidsnämndens verksamheter anställer personal med rätt kompetens samt ger möjlighet till utveckling inom respektive verksamhetsområde. Förskollärartätheten har ökat, vakanta tjänster har oftast tillsatts med förskollärare. I så gott som samtliga ämnen inom grundskolan finns behöriga lärare, genom Lärarlyftet II och nyrekrytering bör målet vara uppfyllt till kommande läsår. Verksamheterna fortsätter att satsa på personalens hälsa, friskvårdsinspiratörer finns inom förvaltningen som fortlöpande uppmuntrar personalen till att utnyttja friskvårdstimmen.

Antalet tillsvidareanställda inom utbildnings- och fritidsförvaltningen var 363 för år 2012. Siffran för 2013 var 365.

Sjukfrånvaro fördelad på kön (procent)	2012	2013
Kvinnor	4,5	4,9
Män	2,6	3,0
Totalt	4,3	4,7

Den totala sjukfrånvaron för 2012 uppgår till 4,3 procent och för 2013 till 4,7 procent. Vilket innebär att förvaltningen har ökat den totala sjukfrånvaron med 0,4 procentenheter. Skillnaden mellan 2012 års resultat och 2013 är 9 procent. Sjukfrånvaron ökade för både kvinnor och män. Kvinnornas sjukfrånvaro uppgick 2012 till 4,5 procent och för 2013 till 4,9 procent en ökning med 0,4 procentenheter. Sjukfrånvaron för män under 2012 uppgick till 2,6 procent och för 2013 till 3,0 procent en ökning med 0,4 procentenheter. Frisknärvaron visar hur många procent, av den tillsvidareanställda personalen, som inte har någon sjukdag. Jämfört med föregående år har frisknärvaron ökat, 2012 uppgick den totala frisknärvaron till 31,7 procent och 2013 till 33 procent.

Sjukfrånvaron överstigande 60 dagar utgör 26,1 procent av den totala sjukfrånvaron 2012. 2013 års siffra uppgår till 28,6 procent. Sjukfrånvaron har under tidigare

år sjunkit. I år, liksom förra året, påvisar majoriteten av verksamheterna inom förvaltningen en ökad sjukfrånvaro. En tendens som ses i hela landet.

Sjukstatistik åldersintervall (procent)	2012	2013
- 29 år	2,5	3,9
30-49 år	4,1	5,2
50 - år	4,9	4,5

Sjukstatistik per verksamhet (procent)	2012	2013
Förskoleavdelningen	4,3	4,3
År 1-6	2,5	3,1
År 7-9	2,7	4,2
Kostservice	9,8	11,2
Förvaltningen	4,3	4,7

Förvaltningen hade 2012 i snitt per medarbetare 15,93 sjukdagar. 2013 har en ökning skett till 17,01 sjukdagar. Av de totalt 15,93 sjukdagarna 2012 var 6,5 sjukdagar inom sjukperioden mindre än 14 dagar och 9,43 dagar där sjukperioden var längre än 14 dagar. För 2013 var 6,32 sjukdagar av de totala sjukdagarna inom sjukperioden mindre än 14 dagar och 10,68 dagar där sjukperioden var längre än 14 dagar. Detta innebär en minskning för sjukperioden mindre än 14 dagar samt en ökning för sjukperioden längre än 14 dagar.

De närmaste två åren går 22 medarbetare inom förvaltningen i pension vid en beräknad pensionsålder av 65 år. Vilket innebär att förvaltningen i tidigt skede bör planera och se över rekryteringsbehovet.

Bra utbildning

Kostnad per betygspoäng har minskat i jämförelse med 2012. Jämfört med standardkostnaden i procent ligger Fagersta kommun under med 8,1 procent. Liknande kommuner ligger drygt 5 procent över standardkostnaden.

Trygg kommun

Arbetet med att kartlägga och inventera behovet av att utöka trygghet och säkerhet sker kontinuerligt i samtliga verksamheter. Inom förskoleverksamheten har en handlingsplan för barn med skyddad identitet tagits fram.

Regionutveckling genom samarbete, utbyggd infrastruktur och kommunikationer

Genom utveckling av regionens besöksnäring deltar kulturavdelningen i möten, seminarier, kurser och studiebesök. Kulturavdelningen bedrivs med intentionen att medverka i och att förverkliga Fagersta kommuns målbild. Avsikten med kulturarbetet är att skapa förståelse

och intresse för kulturarvet, konstnärligt skapande, bildning och på olika sätt sprida kunskap och information samt att locka besökare till kommunen. Genom kulturavdelningen representeras kommunen bland annat i Ekomuseum Bergslagen, Bergslagssatsningen för kultur och turism samt i diverse nätverk på såväl regional som länsnivå för kulturarv, bibliotek, kulturskola och turism.

Kommunal ekonomi i balans

För att nå budget i balans och följa kommunens ekonomistyrningsregler genomförs månatliga budgetuppföljningar. Redovisning med avvikelserapportering och årsprognos görs månatligen till nämnden. Generellt inom förvaltningen arbetas aktivt för att sänka vikariekostnaderna genom att arbeta mer flexibelt och öka samverkan inom verksamheterna.

Utbildning- och fritidsnämnden visar vid bokslutet ett överskott på cirka 1,5 miljoner kronor. Underskottet på 0,3 miljoner kronor för utbildnings- och fritidsnämnden och central förvaltning är beroende på ökade personalkostnader. Kostservice uppvisar ett underskott på 0,2 miljoner kronor, helt beroende av ökade kostnader för skolmat. Förskoleverksamheten lämnar ett överskott på knappt 0,4 miljoner kronor, beroende på flytten av personal från förskolan i Ängelsberg till befintliga, vakanta tjänster, i tätorten. Fritidshemsverksamheten lämnar ett underskott på 0,05 miljoner kronor och förskoleklass visade ett överskott på drygt 0,2 miljoner kronor. För båda dessa verksamheter är det personalkostnader som avviker från budget. Grundskolans överskott på knappt 0,3 miljoner kronor beror på högre interkommunala intäkter än budgeterat. Även den obligatoriska särskolan redovisar ett överskott på cirka en miljon kronor som också kan härledas till högre interkommunala intäkter än budget. Fagersta fritid redovisar ett överskott på 0,2 miljoner kronor, flera mindre avvikelser summeras upp till verksamhetens överskott. Kulturskolan och biblioteken redovisar ett överskott på 0,1 miljoner kronor, vilket till stor del beror på något lägre personalkostnader än budgeterat på Kulturskolan. Turismverksamheten visar ett marginellt överskott jämfört med budgeten. Kulturarv uppvisar ett underskott på 0,2 miljoner kronor.

Framtiden

I samarbete med socialförvaltningen arbetar utbildnings- och fritidsförvaltningen vidare med fokus på barn i behov av särskilt stöd. Översynen av administrationen fortgår i samarbete med socialförvaltningen. En osäkerhetsfaktor är det ökade barn- och elevantalet samt ökningen av barn och elever med annan etnisk bakgrund. Andelen barn och elever med sociala och psykiska problem ökar också.

Ombyggnationen av Per Olsskolan fortgår. Skolan blir en F-6 skola under 2014. Bygget av Mariaskolans Allaktivitetshall har påbörjats och med den kommer skolan att få bättre förutsättningar att bedriva undervisning. Den planerade utbyggnaden av skolans matsal, förbättringar av trafikmiljö och utemiljö, kommer att påverka arbetsmiljön i positiv riktning, för såväl lärare som elever. En ombyggnation av Alfaskolan ska genomföras, vilket kommer att resultera i att skolan blir ett treparallelligt lågstadium. Inflytt beräknas ske under höstlovet 2014. Fortsatt satsning inom Lärarlyftet II är nödvändig, för att få möjlighet att uppfylla de nya kraven avseende lärarlegitimation. Grundskolan fortsätter med fokus på att förbättra undervisningen. Prioriterade områden är svenska och matematik.

Behovet av förskoleplatser ökar kontinuerligt, störst är behovet av utökning i den norra statsdelen. Beslut är taget och tre moduler sätts upp i norra statsdelen, vilket innebär att tre nya avdelningar startas upp under hösten 2014. Ett nytt projekt i samarbete med Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK) kommer att starta upp. Projektets mål är att göra förskolornas gårdar mer naturliga och genom tänkta förändringar av gårdarna kan man "ta naturen till förskolan".

Genom barn- och elevökningen kommer kostservice att fortsätta arbetet med att se över produktionskökets eventuella om- och tillbyggnad. Mottagningsköken inom förskoleverksamheten återgår organisatoriskt till kostservice.

Samverkan med Länsstyrelsen för restaurering av Västanfors Kraftstation och Trummelsberg fortskrider. Flertalet samverkansprojekt med Norbergs kommun fortsätter, exempelvis framtagandet av en gemensam Kulturmiljövårdssplan, samordning av Ett Kulturliv För Alla arrangemang samt en gemensam biblioteksplan. Turistkontoret ska flytta till huvudbibliotekets lokaler. Arbetet med att utveckla biblioteket som mötesplats kommer att fortgå samt fortsatt satsning på digital delaktighet och det digitala biblioteket. Kulturskolans projekt med "musik i butik" samt integrationsarbetet med musikleik i förskolan fortsätter.

Fagersta Södra IK inviger de nya spåren och belysningen vid Fageråsen. Nytt omklädningsrum, förråd och toaletter kommer att färdigställas på Västanfors IP

Ungdomscenters flytt till, anpassade lokaler för fritidsgårdsverksamhet i Pastejen, innebära större möjligheter att utveckla verksamheten och nå nya målgrupper. Arbetet med att få igång ett ungdomsråd startar, vilket även kan betyda att verksamheten skapar en större delaktighet för våra unga. Arbetet med att fullfölja planerade förändringar i Fagerstahallen kommer att fortgå.

Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund deltog på femårskalasets.

Utbildning- och fritidsnämnden

- Måluppfyllelse av effektmål 2013

Förvaltning: Administration och ekonomi, Grundskola, Förskoleverksamhet, Kostservice, Kulturavdelning, Fagersta fritid

Utbildnings- och fritidsnämnden Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2012	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet	Mäta kvalitet och effektivitet med fem jämförbara kommuner	 Grundskolan har förbättrat resultatet i de nationella proven samt att betygresultatet har varierat i jämförelse med tidigare år Förskoleverksamheten har genom mätning inom KKiK redovisat att verksamheten har hög kvalitet
Kommunen ska verka för god integration	Erbjuda praktikplatser inom de verksamheter som nämnden ansvarar för	 Grundskolan har erbjudit praktikplatser och förskoleverksamheten har under året haft 5 praktikanter med annat modersmål än svenska. Inom kostservice har praktikanter erbjudits både praktikplats och visstidsanställningar. Biblioteket har under våren haft en praktikant från Somalia och kulturskolan påbörjade under hösten ett samverkansprojekt med förskolan för nysvenska förskolebarn
Kommunen ska verka för att den totala miljöbelastningen minskar	Allt inköp av te ska vara rättvisemärkt	 Målet är delvist uppfyllt rättvisemärkt te köps in till de kunder som beställer det. En utredning pågår avseende mindre kött och mer grönsaker inom kostservice
Verksamheterna ska med samverkansorganisationerna och näringslivet utveckla förutsättningar för befintliga företag, nyföretagande och etableringar utifrån	Handlingsplan för entreprenörskap inom grundskolan årskurs 7-9	 En handlingsplan för entreprenörskap har framtagits inom grundskolan
	Marknadsföra nämndens verksamheter i befintliga nätverk	 Samtliga verksamheter marknadsför nämndens verksamheter i olika nätverk
Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare	Vi anställer personal med rätt kompetens samt ger möjlighet till utveckling inom respektive verksamhetsområde	 Grundskolan har behöriga lärare i så gott som alla ämnen. Genom Lärarlyftet II och nyrekrytering bör målet vara uppfyllt vid nästa läsårs start. Målet är uppfyllt för övriga verksamheter inom nämndens ansvarsområde
	Vi fortsätter att satsa på personalens hälsa	 Verksamheterna har tagit del av kommunens hälsoarbete och friskinspiratörer finns inom samtliga verksamheter
Kommunen ska arbeta för att skapa en attraktiv utbildning som hävdar sig väl med andra utbildningsanordnare	Kostnaden per betygspoäng ska minska i jämförelse med 2012	 Kostnaden per betygspoäng har sänkts i jämförelse med föregående år. Jämfört med standardkostnaden i procent ligger Fagersta kommun under med 8,1 procent. Liknande kommuner ligger drygt 5 procent över standardkostnaden.

Fortsättning: Utbildnings- och fritidsnämnden, måluppfyllelse

Utbildnings- och fritidsnämnden Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2012	Måluppfyllelse och kommentar	
Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet	Kartlägga och inventera vilka miljöer som har behov av att utöka trygghet och säkerhet		Kartläggning och inventering av behovet att utöka trygghet och säkerhet pågår fortlöpande
Kommunen ska bidra till regionens utveckling och stärka Fagerstas konkurrenskraft	Delaktighet i utveckling av regionens besöksnäring		Verksamheterna har under året haft studiebesök från andra kommuner. Mat har tillreds av kostservice till besökare vid Training Camp på Fagerstahallen
Upprätthålla en långsiktig välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten	Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt		För att nå budget i balans och följa kommunens ekonomistyrningsregler genomförs månatliga budgetuppföljningar
	Verksamheterna ska ha en budget i balans		Redovisning med avvikelserapportering och årsprognos görs månatligen till utbildnings- och fritidsnämnden

Socialnämnden
Ordförande: Teemu Sulin
Förvaltningschef: Christina Kaloinen

Resultat (tusen kronor)	Budget 2013	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Intäkter	83 230,0	97 471,0	89 654,0
Kostnader	-354 673,4	-367 441,1	-348 286,0
Nettokostnad före kapitalkostnad	-271 443,5	-269 970,1	-258 632,1
Kapitalkostnad	-2 030,8	-2 038,5	-2 174,6
Nettokostnad före kommunbidrag	-273 474,3	-272 008,6	-260 806,7
Kommunbidrag, årsbudget	266 360,7	266 360,7	255 443,6
Kommunbidrag, tilläggsanslag	7 113,6	7 113,6	5 469,6
Budgetavvikelse	0,0	1 465,7	106,5

Uppdrag

Socialnämnden består av 9 ledamöter och 5 ersättare. Nämndens uppgift är att besluta om mål och inriktningar som gäller nämndens verksamheter. Dessutom beslutar nämnden eller dess arbetsutskott i vissa myndighetsärenden om inte dessa är delegerade till tjänstemän. Socialnämnden sammanträdde 12 gånger under 2013, arbetsutskottet hade 33 sammanträden.

Socialnämndens ansvarsområde omfattar:

Individ- och familjeomsorg (IFO)

- Barn- och ungdomsvård
- Familjerätt
- Missbruksvård
- Konsumentrådgivning
- Ungdomsmottagning
- Familjerådgivning
- Tillstånd och tillsyn av servering av alkohol

Dessa verksamheter har en nettobudget på 26,9 miljoner kronor

Äldreomsorg

- Olika äldreboenden, korttidsvård och avlastning
- Dagverksamheter och öppna verksamheter
- Hemtjänst
- Matdistribution
- Färdtjänst
- Trygghetslarm
- Sjukvård i särskilda boendeformer

Dessa verksamheter har en nettobudget på 152,4 miljoner kronor.

LSS och psykiatri

LSS som omfattar:

- Gruppboenden och stödlägenheter
- Daglig verksamhet
- Fritidsklubb
- Avlastning
- Personliga assistenter
- Kontaktfamiljer och kontaktpersoner
- Korttidsverksamhet
- Ledsagarservice

Psykiatri som omfattar:

- Gruppboende
- Stödboende
- Sysselsättning

Dessa verksamheter har en nettobudget på 57,3 miljoner kronor.

Försörjning och arbete

- Sysselsättningsverksamheter
- Omsorgsverksamhet
- Budget- och skuldrådgivning
- Transporter
- Integration
- Coaching
- Stödboendet/härbärgat
- Bostadsanpassning och Fixar-Malte

Dessa verksamheter har en nettobudget på 12,7 miljoner kronor.

Försörjningsstöd

Denna verksamhet har en nettobudget på 8,4 miljoner kr

Årets händelser

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Den nya lagstiftning, med syfte att stärka barns rättigheter, som infördes under 2013 medförde ett ökat antal inkommande ärenden. Under 2013 har totalt 327 anmälningar om barn som far illa inkommit. Alla anmälningar ska enligt lag förhandsbedömas inom 14 dagar. 171 anmälningar har avslutats utan vidare utredning. Belastningen på handläggarna är mycket hög och avdelningen har haft en hög personalomsättning. Socionomkonsulter har anlits som stöd.

IFO ansvarar för handläggningen av ensamkommande barn och ungdomar. Flera av barnen är i behov av stöd utöver placeringen.

Antalet barn och unga i behov av placering fortsätter att öka. 50 barn och ungdomar har varit placerade i familjehem och 37 familjehem har varit verksamma 2013. Svårigheten med att rekrytera familjehem innebär en ökad risk för anlitan av kostsamma konsulentstödda familjehem. Under 2013 har fyra barn varit placerade genom konsulentstödda företag. För att minska antalet placeringar i konsulentstödda familjehem har avdelningen numera två familjehemskonsulenter. Antalet placeringar enligt LVU (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga) har ökat. Under hösten har familjehemskonsulenterna deltagit i Socialstyrelsens utbildning för utbildare av familjehem.

Till familjebehandlingen kommer familjer via biståndsbeslut från myndighetsgruppen. Insatsen är frivillig och bygger på att föräldrar samtycker till hjälp och stöd. I verksamheten finns två familjebehandlare som under året har arbetat med 43 familjer.

Familjecentralen, en samverkan med Mitt Hjärta Bergslagen och Västanfors församling, har under andra halvan av 2013 gått på sparlåga eftersom kommunens samordnare avslutade sin anställning. Tjänsten är tillsatt och verksamheten kommer under 2014 att fortgå som tidigare.

Under 2012 och 2013 har ungdomsmottagningen rekryterat och haft introduktion av nya barnmorskor. Ärendemängden för kuratorn har under året ökat jämfört med 2012, 196 ungdomar mot 162. Andelen pojkar som besöker mottagningen har ökat.

Missbruksplaceringar på behandlingshem för vuxna har ökat. Under 2013 har nio personer varit placerade på behandlingshem (fyra män och fem kvinnor). Placeringsarna har dock kunnat vara kortvariga då öppenvårdsinsatser tillgodosett behovet av behandling och boende efter placeringens avslut. Lättillgängligheten av droger på internet samt begränsningarna i att analysera droger

medför svårigheter för missbruksvården. Under 2013 har 209 anmälningar om missbruk inkommit till myndighetsgruppen, varav tre utredningar enligt LVM (Lagen om vård av missbrukare) har inletts. Handläggarna har lyckats motivera missbrukare till frivilliga insatser så att LVM-placeringar i möjligaste mån har kunnat undvikas. En LVM-placering har pågått under året.

Riktlinjer för missbruksarbetet i Fagersta har fastställts under året.

Sedan juli månad har 17 personer deltagit vid Behandlingscentrum (6 kvinnor och 11 män). Av dessa har 6 personer inte fullföljt behandlingen. En anhöriggrupp har varit verksam under året.

Samverkan med Norberg och Skinnskatteberg i Slussen startade under september månad 2013 och ytterligare en rådgivare/behandlare har anställts. Under året har 206 ärenden varit aktuella på Slussen, varav 15 anhöriga, 7 SMADIT (samverkan alkohol och droger i trafiken) och 6 ärenden i samverkan med frivården. 14 ungdomar under 18 år har varit i kontakt med Slussen. Av de enskilda klienter som varit i kontakt med Slussen är 97 män och 57 kvinnor.

Under året har Slussen arbetat med ett flertal utåtriktade insatser, bland annat en Stoppa langningskampanj, ljusmanifestation för narkotikans offer, föreläsningar för föräldrar, ANDT-tema (alkohol, narkotika, doping och tobak) i skolan. Samverkansparter har varit polisen, IOGT-NTO, frivården, Mitt Hjärta i Bergslagen/Landstinget, psykiatrin med flera.

Våren 2012 ingick Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg ett avtal om samverkan kring familjerättsfrågor. Handläggaren är organisatoriskt placerad i Fagersta. Belastningen är hög på det familjerättsliga området och många ärenden präglas av djupa konflikter och våld mellan de vuxna. Det har varit stor efterfrågan på frivilliga samarbetsamtal, samt rådgivning inom vårdnads-, boende- och umgängesfrågor. De mer komplicerade faderskapsutredningarna ökar också i omfattning och det finns ofta behov av tolk vid samtalen.

Under 2013 har nya riktlinjer avseende alkoholhandläggning utarbetats och antagits av Kommunfullmäktige. Yttre och inre tillsyn har genomförts enligt riktlinjerna och informationen på hemsidan har förbättrats. Handläggaren samverkar med länets alkoholhandläggare, polisen, skatteverket, länsstyrelsen och försäkringskassan.

Konsumentvägledaren hade 120 ärenden under 2013 på 25 procent tjänst. Norberg köper 10 procent av tjänsten.

IFO har bidragit till Länsstyrelsens kartläggning av aktuella våldsärenden i nära relation mot kvinnor i Västman-

land. I Fagersta har 13 kvinnor och 4 män varit utsatta för våld eller hot om våld i nära relation under 2013. 14 barn (7 pojkar och 7 flickor) har varit eller misstänks ha varit utsatta för våld och 25 barn har bevittnat våld i hemmet.

Avdelningen deltar aktivt i olika samverkansgrupper i länet; såsom Barnahus, Socialjour, Social barn- och ungdomsvård, Riskbruk, missbruk och beroende (RIM), Regional samverkan kvinnofrid och BBIC (Barns behov i centrum). Handlingsplaner utifrån psykisk ohälsa för både barn och vuxna är framtagna. Utbildning för handläggare, öppenvård och externa samverkansparter är under utveckling vad gäller att stärka föräldra- och barnperspektivet inom missbruksvården.

Äldreomsorg

Fagersta har en större andel äldre invånare än jämförbara kommuner. Vid utgången av 2013 var 120 kvinnor och 43 män 90 år och äldre. Av dessa har 106 kvinnor och 32 män beviljats bistånd i form av särskilt boende eller hemtjänst. Kostnaden för en plats i särskilt boende är 469 995 kronor, vilket är en låg kostnadsnivå jämfört med andra kommuner.

Behovet av korttidsplatser har under året varierat kraftigt med en beläggning på mellan 10 och 16 personer. Enligt nämnde beslut får permanenta platser användas som korttidsplatser vid behov och behovet av antalet korttidsplatser har varierat mellan 16 och 25 per månad. Eftersom flera permanenta platser har använts som korttidsplatser har väntetiden till särskilt boende ökat under året. Under årets sista sex månader har 38 personer beviljats särskilt boende. Under senare delen av året har en ombyggnation av Solliden pågått för att inrätta sju nya korttidsplatser.

Vid årets början omfattade kundval i hemtjänsten tre företag. Vid året slut har samtliga sagt upp sitt avtal med kommunen.

Samverkan med Norra Västmanlands Utbildningsförbund pågår för vård- och omsorgscollegie.

Inom området för demenssjukdomar har BPSD-teamet (Beteende och psykiska symtom vid demens) fortsatt att utvecklas. Personerna som ingår i teamet ska ha kompetens för att ge råd och stöd till personal vid vård av personer med demenssjukdomar som har ett utåtagerande beteende.

Genom beviljade stimulansmedel för att implementera de nationella riktlinjerna för personer med demenssjukdom har ett hemstödsteam/specialistteam upprättats.

Arbetet med att införa värdighetsgarantier och värdegrund har påbörjats. Under hösten har värdegrundsledare utbildats och dessa har i sin tur utbildat övrig personal.

Antalet ärenden gällande sjuksköterskeinsatser har varit relativt konstant. Behovet av insatser från sjukgymnaster och arbetsterapeuter har ökat.

Arbetet med att tidigt upptäcka våld i nära relation har pågått med hjälp av medel från Socialstyrelsen, i nära samverkan med pågående projekt Hållbar jämställdhet.

Arbetet med Nationell patientöversikt (NPÖ) och eHälsa har påbörjats och innebär att utbudet av digitala tjänster för medborgarna ska öka samt ett ökat användande av teknik.

Projektet ”Trygg livstid” (Trygg hemgång) har startats upp. Detta innebär större och massiva insatser vid hemgång under en kortare period.

Vård och omsorg har deltagit i Ledningskraft och länsövergripande projekt inom normen för ”De mest sjuka äldre”.

LSS och psykiatri

LSS, Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade,

Specialistboendet för psykiatri, Sundet, möjliggör för personer att kunna erbjudas vård på hemmaplan. Driftskostnaden för boendet är betydligt lägre än kostnaden för vård inköpt från externa leverantörer. Sundet har haft boende med mycket stora behov.

Utvecklingen inom LSS-området går mot allt svårare ärenden med utåtagerande personer och nya diagnoser. Nya behov har uppstått för ungdomar med diagnosen ADHD som inte kan bo kvar hemma och kostnaden för ungdomar som bedriver sina studier på annan ort ökar.

Med hjälp av stimulansmedel har en inventering av vuxna personer med psykiska funktionshinder påbörjats, hemsidan har förbättrats och överenskommelser i länet samt en lokal handlingsplan har tagits fram.

Myndighetsgruppen

Under året har totalt 1 320 beslut fattats, 2012 fattades 1 090 beslut. Personalstyrkan utökades med 75 procent tjänst från den 1 september 2013 för att kunna uppfylla den föreskrift och allmänna råd som skulle träda i kraft från den 1 januari 2014 men som först träder i kraft den 1 januari 2015, samt förebyggande arbete för äldre. Föreskriften och allmänna råd som börjar gälla 2015 innebär att alla som bor i särskilt boende, inklusive korttidsplatser, ska ha ett beslut om hemtjänst. Besluten ska följas upp minst en gång per år eller vid förändrat behov.

Arbetsbelastningen har på grund av den stora ökningen ärenden varit konstant hög under 2013 och medför tids-

brist avseende uppföljningar.

Besluten som beviljats under 2013 är fördelade på 1 143 beslut enligt SoL (223 beslut mer än 2012), 148 beslut om färdtjänst (20 beslut mer än 2012), 29 beslut om riksfärdtjänst (13 beslut färre än 2012).

Antalet beslut som avslagits under året uppgår till 38, en ökning med 10 beslut sedan 2012.

De avslagna besluten är fördelade på 23 beslut enligt SoL, 10 beslut enligt Färdtjänstlagen samt 1 beslut enligt lag om Riksfärdtjänst. Inget av de avslagna besluten har överklagats till högre instans.

Försörjning och arbete

De personer som behöver arbetsmarknadsenhetens resurser kräver allt fler sociala insatser och många har även psykiska problem. Antalet ungdomar med psykisk ohälsa och ungdomar som saknar slutbetyg och gymnasiekompetens fortsätter att öka. Tillsammans med en arbetslivscoach upprättas individuella planer med syfte att stärka individens möjligheter att etablera sig på den reguljära arbetsmarknaden. Antalet deltagare har minskat under de senaste åren då arbetsförmedlingen inte längre får teckna avtal med en kommun. Ett behov finns av den kommunala verksamheten för de som initialt behöver träna på att passa tider, vara uthålliga, kunna utföra en arbetsuppgift och liknande. Ett steg 1-2-3 program har införts med regelbunden avstämning mellan deltagare, arbetslivscoach och arbetsledare och ett skattningsinstrument med enkla frågor används. Den lokala arbetsförmedlingen är den största samarbetspartnern där fortsatt utvecklingsarbete pågår gällande personer som står långt från arbetsmarknaden.

Samordningsteamet FNS (Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg) är helfinansierat av Norra Västmanlands Samordningsförbund. Insatsen är en permanent verksamhet och riktar sig till personer mellan 18-64 år som står långt från arbetsmarknaden. Totalt 53 personer har under året varit inskrivna i verksamheten, varav 18 män och 35 kvinnor. 29 personer har avslutats under 2013, 20 med positivt resultat.

EU-projektet Språnget riktar sig till personer med åtgärdsanställning, startade i augusti 2010 och avslutades i nuvarande form den 31 juli 2013. Inom projektet har sammanlagt 177 deltagare (63 kvinnor och 114 män) erhållit insatser. Inom Språnget rustas deltagarna genom olika insatser för att öka möjligheten på den reguljära arbetsmarknaden, alternativt motiveras till studier. Av deltagarna har 56 personer vid avslut gått vidare till arbete, 12 personer till studier och 28 personer erhåller a-kasseersättning. Projektet har från och med den 1 september 2012 en studie- och yrkesvägledare anställd.

Språnget har sökt och beviljats medel för ytterligare ett år av ESF (Europeiska socialfonden) med start den 1 augusti 2013. Året ska, förutom att arbeta aktivt med 32 deltagare (16 kvinnor och 16 män), innehålla konkret implementeringsverksamhet samt utredning och analys av de samhällsekonomiska effekterna. Intag av 30 nya deltagare har skett under hösten.

Navigatorcentrum arbetar med det kommunala informationsansvaret, KIA, feriearbeten samt arbetsmarknadsåtgärder för unga i åldern 18-25 år i samarbete med Norberg och Skinnskattebergs kommuner. Nya utbildningslinor inom vård och omsorg samt förskola-fritids-grundskola planeras. Systemair-linan har 10 tillsatta platser. Av de 37 ungdomar som varit inskrivna på Navigatorcentrum har de allra flesta en drogproblematik alternativt psykisk ohälsa. 33 ungdomar, av 82 sökande, fick möjlighet till feriearbete under tre veckor och 8 ungdomar arbetade som ungdomsledare på språkkollo.

Deltagarna inom LSS blir allt äldre och det krävs betydligt större resurser än tidigare när det gäller personal. Integreringen av verksamhet inom LSS till Alltjänst har varit lyckad. Under hösten tog avdelningen över skötseln av Brinellskolans café.

Vasavägens verksamheter består av stödboende med tio platser och två jourplatser, härbärge med fem platser samt äldreboende med fyra lägenheter. Lågtröskelverksamheten inryms i byggnaden, vars syfte är att möta upp personer med alkohol och/eller drogproblem och ge möjlighet för insatser från arbetsförmedlingen. Under 2013 har stödboendet haft 2 360 boendedyg fördelat på 37 klienter (31 män och 6 kvinnor). Härbärgets har haft 857 övernattningar, 19 personer (15 män och 4 kvinnor). Inom lågtröskelverksamheten har 25 personer varit inskrivna (18 män och 7 kvinnor).

Kommunen har från och med 2013 ett avtal med Länsstyrelsen om 20 anvisningsbara flyktingplatser per år. Under året har inget organiserat mottagande skett eftersom inströmningen av nyanlända som bosätter sig på egen hand fortfarande är hög. 120 personer som omfattas av etableringsreformen har flyttat in till kommunen under året. Utav dessa är 76 vuxna (37 kvinnor och 39 män) och 44 barn (19 flickor och 25 pojkar). Anhöriginvandringen har planat ut. Under 2013 har sammanlagt 128 barn (66 flickor och 62 pojkar) och 23 vuxna (11 kvinnor och 12 män) kommit till Fagersta. Av flyktingar som togs emot före etableringsreformen infördes, den 1 december 2010, är 29 hushåll fortfarande kvar i kommunens ersättningsystem. Samtliga bedöms ha behov av betydligt längre tid med arbetsförberedande insatser innan de kan klara sin egen försörjning. Möjligheten att erhålla statliga medel för gruppen upphörde vid årsskiftet 2012/2013. I januari 2012 startade ett projekt tillsammans med den

lokala arbetsförmedlingen, PNF (Pilotsamverkan Nyanlända i Fagersta). 50 personer (23 kvinnor och 27 män) har kommit till anställning eller valt att studera med finansiering via CSN. Detta motsvarar 55 procent av de som fått insatser via projektet. Hittills har 91 personer (45 kvinnor och 46 män) kartlagts och erhållit insatser. Via Adecco har 33 personer (13 kvinnor och 20 män) fått insatser, 7 har fått anställning och ytterligare 4 har gått till studier. Den primära målsättningen, att flertalet av de personer som kom till kommunen under 2010 ska komma i egenförsörjning under 2013 har uppnåtts, 99 hushåll erhöll försörjning från integrationsenheten i januari och 29 hushåll i december.

77 personer (33 kvinnor och 44 män) har erhållit samhällsorientering genom ABF. På försök har specifik föräldrautbildning köpts av ABF för cirka 25 somalisktalande personer.

Norrbygårdens boende för ensamkommande flyktingungdomar har 12 platser för ungdomar från 14 år och uppåt. En ny enhetschef tillträdde den 1 oktober 2013. I avtalet med Migrationsverket garanteras alltid 3 platser för asylsökande. Sju ungdomar har skrivits in under året och fyra av dessa har fått permanenta uppehållstillstånd. Den 31 december 2013 var 17 ungdomar inskrivna, varav fyra i utsluss. Samverkan gällande undervisning sker både med Risbroskolan och NVU.

Arbetslösheten för ungdomar i Fagersta är fortsatt hög och ligger långt över riksgenomsnittet.

2013 fick 120 hushåll, med 149 personer (75 kvinnor och 74 män), mellan 18 och 25 år försörjningsstöd. 2,4 miljoner kronor utbetalades till målgruppen. Under 2012 var det 116 hushåll, 139 personer (73 kvinnor och 66 män), med en sammanlagd utbetalning på 2,5 miljoner kronor. Totalt erhöll 354 hushåll försörjningsstöd med 8,2 miljoner kronor. Motsvarande för 2012 var 348 hushåll med en sammanlagd utbetalning med 10 miljoner kronor. 314 nya ärenden har öppnats under 2013 medan 271 ärenden har kunnat avslutas. 36 bidragsberoende hushåll har flyttat till kommunen. Det är fortfarande god tillgång på bostäder som medför inflyttning av personer som har svag förankring både på arbets- och bostadsmarknaden.

Antalet långtidssjukskrivna utan rätt till ersättning är relativt stabilt, både sett till antal ärenden samt bidragsbelopp. Under 2013 behandlades 54 ärenden (24 män och 17 kvinnor). För motsvarande period 2012 var antalet 55 ärenden. Den totala utbetalningen för gruppen ligger på knappt 1,1 miljoner kronor både för 2012 och 2013. Flertalet av de långtidssjukskrivna har en psykiatrisk problematik och långa perioder med sjukskrivning.

Den högsta utbetalningen av försörjningsstöd 2013 gjordes i januari, 0,8 miljoner kronor, följt av februari och

oktober. Insatser från Språnget spelar en avgörande roll för att ge möjlighet att gå vidare till arbete på den reguljära arbetsmarknaden eller att påbörja studier. Det största skälet till att försörjningsstödet ligger på en relativt bra nivå i jämförelse med övriga kommuner i landet är att förvaltningen har valt att ha en helhetssyn när det gäller arbetslinjen.

Måluppfyllelse

Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande

Förvaltningen har inventerat önskvärda samverkansformer, bland annat pågår ett samarbete mellan norra länsdelens individ- och familjeomsorger. Projekt i samverkan mellan socialförvaltningens olika avdelningar bedrivs inom psykiatri och våld i nära relation. Alla 78-åringar har erbjudits förebyggande insatser i form av studiecirkular. Arbetet med att implementera värdighetsgarantier har påbörjats.

Vid särskilda boenden har det arbetats med att förbättra upplevelsen av personalens bemötande. Det är oftast anhöriga som svarar på enkätundersökningar för sina närståendes räkning. Bland annat har enhetscheferna fått utbildning i anhörigstöd.

Vård och omsorg har tagit emot språkpraktikanter. Två elcyklar har införskaffats till hemtjänsten.

Tillsammans med utbildnings- och fritidsförvaltningen har IFO arbetat aktivt för att minska den olovliga frånvaron i skolan. På grund av en mycket hög arbetsbelastning har en inventering av metoder för familjebehandling liksom kartläggning av kundens behov av information inte genomförts. Det finns inga indikatorer på att arbetsbelastningen kommer att minska och dessa två mål kommer troligtvis inte att kunna uppfyllas under 2014.

Enligt Kolada (Kommun- och Landstingsdatabasen) har Fagersta kommun den lägsta kostnaden för försörjningsstöd per innevånare jämfört med sju likvärdiga kommuner.

Samarbetet med utbildnings- och fritidsnämnden i den gemensamma administrationen ger ett effektivt resursutnyttjande. Nämnden har under året haft en gemensam utbildning med utbildnings- och fritidsnämnden.

Gott företagsklimat

Försörjning och Arbete arbetar vidare med att stärka samarbetet med det lokala näringslivet, både inom arbetsmarknads- och integrationsenheten.

Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund

Kommunens värdegrund samt våld i nära relation har diskuterats på arbetsplatsträffar inom ramen för projekt Hållbar jämställdhet ("Jämställd livstid i Fagersta") och "Våld i nära relation". Arbetet med att inventera förekomsten av våld i nära relation har på börjats.

Under sommaren har ett antal personer med utländsk bakgrund haft feriearbete inom vård och omsorg. Arbetet med att öka antalet praktikanter pågår. Andelen personal med omvårdnadskompetens har ökat.

Inga allvarliga arbetsplatsolyckor har inträffat inom förvaltningen.

Antalet tillsvidareanställda inom socialförvaltningen uppgick till 403 personer under 2012. Antalet tillsvidareanställda under 2013 uppgår till 409 stycken.

Den totala sjukfrånvaron för 2012 uppgick till 5,9 procent och för 2013 till 6,1 procent. Kvinnornas sjukfrånvaro uppgick 2012 till 6,2 procent och för 2013 till 5,9 procent. Sjukfrånvaron för män under 2012 uppgick till 4,6 procent och för 2013 till 6,8 procent.

Sjukfrånvaro fördelad på kön (procent)	2012	2013
Kvinnor	6,2	5,9
Män	4,6	6,8
Totalt	5,9	6,1

Frisknärvaron visar hur många procent av den tillsvidareanställda personalen som inte har någon sjukdag. 2012 uppgick den totala frisknärvaron till 35,6 procent och 2013 till 33 procent.

Sjukfrånvaro, åldersintervall (procent)	2012	2013
-29 år	4,6	6
30-49 år	5,9	6,1
50- år	6,3	6,1

Sjukfrånvaron överstigande 60 dagar utgör 31,1 procent av den totala sjukfrånvaron 2012, mot 22,5 procent 2013. Sjukfrånvaron för IFO samt Vård och omsorg har sjunkit för 2013 jämfört med 2012. För administrationen och Försörjning och Arbete har sjukfrånvaron ökat för 2013 jämfört med 2012.

Förvaltningen hade 2012 ett snitt på 21,90 sjukdagar per medarbetare. Under 2013 var siffran 21,62. Sjukperioden med mindre än 14 dagar under 2013 har ökat jämfört med 2012 och sjukperioden mer än 14 dagar har minskat från år 2012 till år 2013.

Sjukfrånvaro per verksamhet (procent)	2012	2013
Administration	3,4	3,7
Försörjning och arbete	5,8	7,4
Individ- och familjeomsorg	2,2	1,6
Vård och omsorg	6,2	5,9
Förvaltningen	5,9	6,1

Bra utbildning

Alla språkgrupper i kommunens flyktingmottagande har erhållit samhällsorientering på modersmålet.

Trygg kommun

Falloolyckor vid särskilt boende har analyserats med hjälp av det nationella kvalitetsregistret Senior alert. Avvikelserna för läkemedel visar att vissa enheter har mycket få avvikelser medan andra har många avvikelser. Vård och omsorg har deltagit i arbetet med nationella kvalitetsregister.

Individ- och familjeomsorgen har under året deltagit i generellt tidigt föräldrastöd.

Attraktiva boendemiljöer

Möjligheter att skapa ett trygghetsboende har utretts men inget lämpligt alternativ har funnits.

Kommunal ekonomi i balans

För att nå budget i balans och följa kommunens ekonomistyrningsregler genomförs månatliga budgetuppföljningar. Redovisning med avvikelserapportering och årsprognos görs månatligen till nämnden.

Framtiden

I samarbete med utbildnings- och fritidsförvaltningen arbetar socialförvaltningen vidare med fokus på barn i behov av särskilt stöd. Översynen av administrationen kommer att fortgå i samarbete med utbildnings- och fritidsförvaltningen.

Individ- och familjeomsorg

En fortsatt ökning av antalet placeringar kommer att påverka verksamheten kostnadsmissigt samt öka arbetsbelastningen för handläggarna. Rekryteringssvårigheter inom familjehemsvården pareras till viss del av utökningen med en konsulenttjänst.

Kravet på kortare handläggningstider, fylligare dokumentation och ökad delaktighet för barn, i kombination med många anmälningar om oro, är en utmaning för avdelningen.

Arbetet med att stärka barns delaktighet och ge en trygg och säker vård i familjehem och HVB fortgår. En uppföljning av de placerade barnens skolgång kommer att prioriteras. Kartläggningen av utbildningsnivån för placerade barn ska analyseras. Utbildningar för familjehemmen kommer att fortgå.

Familjerättsavtalet är uppsagt med Norbergs kommun, på grund av för tung belastning på handläggaren, och framöver kommer Fagersta och Skinnskatteberg att samverka.

Riktlinjerna för familjehemsvården är prioriterade och kommer att färdigställas under första halvåret 2014. Rutiner för hela Individ- och familjeomsorgen ska revideras och arbetas fram.

Äldreomsorg

Olika tekniska och digitala lösningar inom vård och omsorg kommer att behövas för att höja kvalitén och få ett effektivt resursutnyttjande. Arbetet med att implementera och vidareutveckla Nationell patientöversikt (NPÖ) fortsätter.

En osäkerhetsfaktor är beräkandet av kommande behov av hemsjukvård. Behovet av sjuksköterskeinsatser är relativt konstant sedan övertagandet av hemsjukvården. Insatser av arbetsterapeut och sjukgymnast ökar. Föreskrifter från Socialstyrelsen ställer krav på mer detaljerad biståndshandläggning vid särskilda boenden och kan komma att påverka bemanningen.

Ett samarbete kommer att ske med NVU för att bereda praktikplatser inom vård och omsorg för personer med svenska som andra språk.

Det finns svårigheter med att rekrytera utbildad personal och utbildningsnivån är låg.

Hemtjänsten behöver genomlysas och effektiviseras och ska under 2014 bli en attraktiv arbetsplats med ett resursutnyttjande på bästa tänkbara sätt, där teknik är en del i vardagsarbetet och kunderna erhåller en bra kvalitet.

LSS och psykiatri

Det finns ett ökat behov av individuella lösningar kring personer med komplexa problem.

Kompetensen inom LSS ska höjas med hjälp stimulansmedel från Socialstyrelsen. Ett fortsatt samarbete med landstingets psykiatri är viktigt för att kommun och landsting tillsammans, på hemmaplan, ska kunna tillgodose personers behov som har komplexa psykiatriska diagnoser och ge det individuella stöd som behövs.

Försörjning och arbete

För kommunens flyktingar kommer resultatet inom PNF och möjlighet till egenförsörjning att vara avgörande. 2013 var det 43 personer som lämnade etableringen utan att vara i egen försörjning, samtliga med behov av kompletterande försörjningsstöd. Det finns ingen statlig finansiering för denna kostnad som därmed blir ett kommunalt ansvar.

Många personer med en multipel problemsituation inom arbetsmarknadsenheten behöver betydligt längre tid inom verksamheten innan man kan komma vidare till andra insatser. Arbetsförmedlingen kräver minst åtta veckor praktik av den enskilde innan de kan gå med på lönebidrag. Endast nystartsjobb styrs helt av arbetsgivaren och används i mer krävande arbetsuppgifter samt i arbetsledande funktioner.

Behovet av Grön Rehabilitering ökar och kontakt har etablerats med en verksamhet som förhoppningsvis kan komma igång under senvåren.

Inventeringen av behov hos personer med psykisk funktionsnedsättning som genomfördes under 2013 kommer att ligga till grund för att bygga upp en verksamhet som riktar sig till unga vuxna med en svårare problematik.

Regeringen bedömer att arbetslösheten kommer att öka under 2014. Många av de individer som uppstår försörjningsstöd är inte attraktiva för arbetsgivare, även i högkonjunktur. Under hösten kommer arbetet med arbetsintegrerade sociala företag att vara i fokus.

Personal

Under åren 2014-2015 kommer 29 medarbetare att gå i pension inom socialförvaltningen, beräknat på en pensionsålder av 65 år. Detta innebär att förvaltningen i ett tidigt skede bör planera och se över rekryteringsbehovet.

Kommentar till budgetavvikelse

Socialnämnden redovisar ett resultat vid bokslut 2013 på 1,5 miljoner kronor.

Överskottet är ett resultat av vidtagna besparingsåtgärder under verksamhetsåret, i kombination med att inga nya placeringar tillkom under sista kvartalet. Socialnämnden har vidare erhållit intäkter från Arbetsförmedlingen avseende upplupen semesterersättning på drygt 450 000 kronor. Bufferten för oförutsedda kostnader blev slutligen inte till fullo förbrukad.

Den gemensamma administrationen lämnar ett överskott på 2,2 miljoner kronor, tillika med nämndens buffert för oförutsedda kostnader.

Individ och familjeomsorgen redovisar ett underskott på 2,0 miljoner kronor som orsakats av ett ökat antal plac-

eringar av barn och unga, framför allt under sommaren, samt konsultkostnader som ersättare för socialsekreterare.

Vård och omsorgsavdelningen redovisar ett överskott på 0,9 miljoner kronor. Äldreomsorgen genererar ett underskott på 1,2 miljoner kronor. Orsaken är ökade kostnader

inom hemtjänsten. Psykiatri lämnar ett underskott på 0,4 miljoner kronor, orsakat av en extern placering. Avdelningens underskott balanseras av överskott inom sjukvård, rehabilitering och LSS på 3,3 miljoner kronor.

Försörjning och Arbete har i det närmaste hållit sin rambudget.

Utsikten från Blankavägens gruppböende ner mot Fagersta centrum.

Socialnämnden - Måluppfyllelse av effektmål 2013

Förvaltning: Administration och ekonomi, Individ och familjeomsorg, Äldreomsorg, LSS och Psykiatri, Försörjning och arbete

Administration och ekonomi Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2013	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet	Prioritera minst ett område per avdelning utifrån kartläggningen av samverkan 2012	 Missbruk, Psykiatri och Integration har prioritetats
Kommunen ska verka för god integration	Socialförvaltningen ska ta emot minst fem språkpraktikanter under året	 Förvaltningen har under året haft sex språkpraktikanter
Kommunen ska verka för att den totala miljöbelastningen minskar	Öka antalet miljöcyklar med 100 procent	 Två cyklar har köpts in
	Allt inköpt te ska vara rättvisemärkt	 Inneliggande lager ska förbrukas först
Verksamheterna ska med samverkansorganisationerna och näringslivet utveckla förutsättningar för befintliga företag, nyföretagande och etableringar utifrån	Ta fram skriftlig information om dels vilka aktörer som finns för serviceinsatser i Fagersta och dels om möjligheten att använda sig av RUT-avdrag	 Arbetet pågår
Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare.	80 procent av personalen ska årligen delta i friskvårdsaktiviteter.	 Måluppfyllnad mäts genom personalenkät 2014
Kommunen ska erbjuda och utveckla olika typer av boendemiljöer samt söka möjligheter till att styra boendeutvecklingen	Utreda möjligheten att skapa trygghetsboende för äldre	 Utredning har skett men inget lämpligt boende har hittats
Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten	Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt	 Verksamheterna har låga kostnader jämfört med andra kommuner
	Verksamheterna ska ha en budget i balans	 Förvaltningen redovisar ett överskott på 1,4 miljoner kronor vid bokslut 2013

Fortsättning: Socialnämnden, måluppfyllelse

Vård och omsorg Gemensamma inriktningsmål	Effekt mål 2013	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet	Öka graden av önskvärt bemötande	 En förbättring har skett utifrån öppna jämförelser och synpunkter
Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare	Öka andelen omvårdnadskompetens	 Utbildning inom ramen för omvårdnadslyftet har genomförts samt pågår. Antalet undersköterskor har ökat
Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet.	Öka graden av trygghet i särskilt boende	 Tryggheten upplevs ha ökat
	Analysera orsaken till ökat antal fallolyckor i särskilt boende	 En analys har gjorts i Senior Alert och antalet skador i samband med fall har minskat, troligen tack vare förebyggande åtgärder
Individ- och familjeomsorg Gemensamma inriktningsmål	Effekt mål 2013	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet	Utifrån Ensolutions resultatredovisning göra en handlingsplan för avdelningen	 Handlingsplan är klar
	Utifrån inventering 2012 anpassa och implementera minst en metod inom familjebehandlingsområdet	 ICDP-samspel i familj har implementerats
Kommunen ska arbeta för att skapa en attraktiv utbildning som hävdar sig väl med andra utbildningsanordnare	I samverkan med utbildnings- och fritidsförvaltningen inventera skolnärvaro och resultat hos barn och ungdomar i grundskolan som är placerade 2011 och senare	 En inventering har genomförts
Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet	Öka antalet tillsynsbesök på näringsställen med utskänkningstillstånd som av polismyndigheten rapporterats vara stökiga.	
Försörjning och arbete Gemensamma inriktningsmål	Effekt mål 2013	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet	Utifrån Ensolutions resultatredovisning göra en handlingsplan för försörjningsstöd	 Arbetet har försenats på grund av felaktiga siffror i Ensolutions redovisning.
Kommunen ska verka för god integration	Minst 60 procent av flyktingar mottagna före den 1 december 2012 ska under året gå till en egen försörjning	 70 procent av flyktingar mottagna före 1 december 2010 har gått till egen försörjning.
Verksamheterna ska med samverkansorganisationerna och näringslivet utveckla förutsättningar för befintliga företag, nyföretagande och etableringar utifrån	En person i ledande ställning inom Försörjning och Arbete ska delta vid företagsfrukost	
	Undersöka möjligheterna för ledande personer inom avdelningen att föreläsa under företagsfrukost en gång under 2013	

Finansiella rapporter

Resultaträkning	56
Kassaflödesrapport	57
Balansräkning	58
Noter	59
Sammanställd driftredovisning	69
Sammanställd investeringsredovisning	69
Total driftredovisning	70
Total investeringsredovisning	73

Resultaträkning

Belopp (tusentals kronor)	Kommunen				Koncernen	
	Not	Budget 2013	Bokslut 2013	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Verksamhetens intäkter	1	170 057	175 899	187 229	441 333	489 472
Verksamhetens kostnader	1	-820 790	-788 919	-759 122	-1 019 641	-1 050 673
Avskrivningar	2	-22 567	-22 634	-22 357	-36 350	-23 492
Verksamhetens nettokostnader		-673 300	-635 653	-594 250	-614 658	-584 692
Skatteintäkter	3	515 658	515 331	497 988	515 331	497 988
Generella statsbidrag och utjämning	3	124 158	128 625	120 528	128 625	120 528
Finansiella intäkter	4	17 143	26 535	19 134	5 327	7 824
Finansiella kostnader	4	-1 590	-10 760	-1 466	-12 808	-3 414
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto		-17 931	24 079	41 934	21 817	38 233
Aktuell skatt					-2 989	-4 088
Uppskjuten skatt obeskattade reserver					-1 417	-1 245
Årets resultat	5	-17 931	24 079	41 934	17 410	32 900

Kassaflödesrapport

(tusentals kronor)	Not	131231	121231
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		24 079	41 933
Justering för avskrivningar	2	22 634	22 357
Just för förändring pensionsavsättning	14	2 709	6 571
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster som ingår i Årets resultat			
Reavinst försäljning fastigheter och inventarier	1	-144	-6 749
Reavinst försäljning aktier		-7 366	-10 030
Poster som bokförts direkt mot eget kapital		41 912	54 082
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	8	-4	-96
+/- Minskning/ökning förråd		-2 809	
+/- Minskning/ökning övriga kortfristiga fordringar	10	15 456	4 744
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	16	8 120	-1 758
Kassaflöde från den löpande verksamheten		62 675	56 972
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	6	-11 795	-42 361
Investeringsbidrag i materiella anläggningstillgångar	6		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	6	144	6 872
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-11 651	-35 489
Finansieringsverksamheten			
Inköp av placeringar, finans		-39 118	-56 215
Försäljning av placeringar, finans		49 237	58 766
Ökning övriga långfristiga fordringar		-8 055	310
Ökning övriga långfristiga skulder		11 379	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		13 443	2 861
Årets kassaflöde		64 467	24 344
Likvida medel vid årets början		203 227	178 883
Likvida medel vid årets slut		267 694	203 227
Specifikation till årets kassaflöde			
+/- Ökning/minskning kortfristiga placeringar	10	7 126	6 972
+/- Ökning/minskning kassa och bank	11	57 341	17 372
Årets kassaflöde		64 467	24 344

Balansräkning

(tusentals kronor)	Not	Kommunen 131231	Kommunen 121231	Koncernen 131231	Koncernen 121231
Tillgångar					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	201 595	208 181	342 918	348 484
Maskiner och inventarier	6	16 772	20 031	25 052	26 662
Pågående nyanläggningar	6	2 977	3 971	3 993	6 551
Finansiella anläggningstillgångar	7	242 008	236 706	252 486	245 575
Summa anläggningstillgångar		463 352	468 889	624 449	627 272
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd	8	261	257	2 871	3 128
Exploateringsfastigheter	9	2 809		2 809	
Kortfristiga fordringar	10	56 364	71 819	92 268	117 233
Kortfristiga placeringar	11	131 576	124 450	131 576	124 450
Kassa och bank	12	136 119	78 777	185 303	121 778
Summa omsättningstillgångar		327 127	275 303	414 826	366 588
Summa tillgångar		790 479	744 192	1 039 275	993 860
Skulder och eget kapital					
<i>Eget kapital</i>					
Eget kapital	13	610 959	586 881	685 035	657 645
därav årets resultat		24 079	41 934	17 411	32 900
Summa eget kapital		610 959	586 881	685 035	657 645
<i>Avsättningar</i>					
Avsättning pensionsförpliktelser	14	57 335	54 626	70 076	65 778
Övriga avsättningar				27 299	24 005
Summa avsättningar		57 335	54 626	97 376	89 782
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder	15	11 379		77 719	72 076
Kortfristiga skulder	16	110 806	102 685	179 146	174 357
Summa skulder		122 185	102 685	256 865	246 433
Summa skulder och eget kapital		790 479	744 192	1 039 275	993 860
Panter och ansvarsförbindelser	17				
a) pensionsförbindelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna, inklusive löneskatt		385 180	359 252	388 475	363 268
b) övriga förpliktelser		45 294	43 422	45 294	43 422
Summa panter och ansvarsförbindelser		430 474	402 674	433 769	406 690

Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
1 Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter enligt redovisning	175 899	187 229	441 333	489 472
Kostnader enligt redovisning	-788 919	-759 122	-1 019 641	-1 050 673
Verksamhetens nettokostnader	-613 020	-571 893	-578 308	-561 201
Interna poster som inte ingår i verksamhetens nettokostnader	33 523	27 459	33 523	27 459
Internränta	6 334	8 582	6 334	8 582
Totalt interna poster	39 857	36 041	39 857	36 041
I verksamhetens intäkter ingår				
Statsbidrag maxtaxa förskoleverksamhet	3 504	3 476	3 504	3 476
Statsbidrag kvalitetssäkring åtgärder förskoleverksamhet	555	550	555	550
<i>Reavinster vid försäljning av fastigheter:</i>				
Markområde Meling 11:1	44		44	
Mark Ävestbo	100		100	
Ävestbo 18:2		6 749		6 749
Summa reavinster fastigheter	144	6 749	144	6 749
<i>Reavinster vid försäljning av inventarier</i>				
Diverse inventarier		87		87
<i>Reavinster vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar</i>				
Svenska statens realränteobligation 3104		8 609		8 609
Summa reavinster finansiella anläggningstillgångar		8 609		8 609
I verksamhetens kostnader ingår:				
Ökning av pensionsavsättning	2 180	5 289	3 406	7 701
Pensionsutbetalningar	13 740	12 861	13 977	13 913
Pensionskostnader, individuell del	14 872	13 946	17 364	16 264
Löneskatt pensioner	7 525	7 787	8 226	8 902
Summa pensionskostnad	38 316	39 882	42 973	46 780
Förändring semesterlöneskuld	1 206	1 694	1 556	2 342
2 Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar	22 634	22 357	-36 350	23 492
Summa	22 634	22 357	-36 350	23 492
3 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning				
Kommunalskatt	518 107	492 261	518 107	492 261
Slutavräkning tidigare år	299	88	299	88
Prognos slutavräkning	-3 075	5 638	-3 075	5 638
Summa skatteintäkter	515 331	497 988	515 331	497 988

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
Inkomstutjämning	93 968	87 089	93 968	87 089
Kostnadsutjämning	6 037	4 201	6 037	4 201
Regleringsbidrag	5 743	6 151	5 743	6 151
Utjämningsbidrag LSS	2 471	3 665	2 471	3 665
Kommunal fastighetsavgift	20 406	19 422	20 406	19 422
Summa generella statsbidrag och utjämning	128 625	120 528	128 625	120 528
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	643 956	618 516	643 956	618 516
<i>Avräkningsbelopp per invånare</i>				
Slutavräkning	475	734	475	734
Preliminär avräkning	-244	451	-244	451
4 Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter	1 780	4 740	1 604	5 411
Utdelning aktier	15 122	12 960	3 360	979
Reavinst försäljning aktier	9 632	1 421	33	1 421
Övriga finansiella intäkter	2	13	329	13
Finansiella intäkter	26 535	19 134	5 326	7 824
Räntekostnader	8		2 030	1 948
Ränta pensionskostnad	1 259	1 073	1 259	1 073
Sänkt diskonteringsränta	5 271		5 271	
Indexering Citybanan	2 184		2 184	
Förlust försäljning aktier		234		234
Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	1 828		1 828	
Övriga finansiella kostnader	210	159	236	159
Finansiella kostnader	10 760	1 466	12 807	3 414
5 Årets resultat				
Årets resultat	24 079	41 934	17 411	32 900
Avgår: samtliga realisationsvinster	9 776	10 117	9 776	10 117
Jämförelsestörande poster				
<i>Verksamhetens intäkter</i>				
Återbetalning premier från FORA 2007-2008		10 675		10 675
Återbetalning premier från FORA 2005-2006	10 718		10 718	
<i>Finansiella kostnader</i>				
Sänkt diskonteringsränta	5 271		5 271	
Justerat resultat	8 856	31 817	2 187	22 783

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
6 Materiella anläggningstillgångar				
<i>Markreserv</i>				
Ingående anskaffningsvärde	5 861	5 561		
Nyanskaffningar	1 662	300		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	7 523	5 861		
Ingående avskrivningar	596	590		
Nedskrivning	60			
Årets avskrivningar	6	6		
Summa utgående ack avskrivningar	662	596		
Summa utgående bokfört värde	6 861	5 265		
<i>Verksamhetsfastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	431 476	389 751		
Nyanskaffningar	6 078	41 726		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	437 554	431 476		
Ingående avskrivningar	270 083	256 493		
Nedskrivning	155			
Årets avskrivningar	13 952	13 590		
Summa utgående ack avskrivningar	284 190	270 083		
Summa utgående bokfört värde	153 364	161 394		
<i>Fastigheter för affärsverksamhet</i>				
Ingående anskaffningsvärde	101 051	99 355		
Nyanskaffningar	3 124	1 696		
Anslutningsavgifter	-452			
Summa utgående ack anskaffningsvärden	103 723	101 051		
Ingående avskrivningar	94 573	93 091		
Årets avskrivningar	1 107	1 482		
Summa utgående ack avskrivningar	95 679	94 573		
Summa utgående bokfört värde	8 044	6 479		
<i>Omsorgsfastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	10 188	10 188		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	10 188	10 188		
Ingående avskrivningar	7 723	7 345		
Årets avskrivningar	282	378		
Summa utgående ack avskrivningar	8 005	7 723		
Summa utgående bokfört värde	2 183	2 465		
<i>Publika fastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	57 662	57 552		
Nyanskaffning	113	110		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	57 775	57 662		
Ingående avskrivningar	48 550	47 880		
Årets avskrivningar	675	669		
Summa utgående ack avskrivningar	49 225	48 550		
Summa utgående bokfört värde	8 550	9 112		

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
<i>Fastigheter för annan verksamhet</i>				
Ingående anskaffningsvärde	40 190	40 226		
Försäljningar		-36		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	40 190	40 190		
Ingående avskrivningar	17 152	16 279		
Årets avskrivningar	804	872		
Summa utgående ack avskrivningar	17 956	17 152		
Summa utgående bokfört värde	22 233	23 038		
<i>Övriga fastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	1 143	1 143		
Summa utgående ack anskaffningsvärde	1 143	1 143		
Ingående avskrivningar	714	645		
Årets avskrivningar	68	68		
Summa utgående ack avskrivningar	782	714		
Summa utgående bokfört värde	360	429		
<i>Inventarier</i>				
Ingående anskaffningsvärde	46 270	40 062		
Nyanskaffningar	2 479	6 208		
Summa utgående ack anskaffningsvärde	48 749	46 270		
Ingående avskrivningar	27 039	21 951		
Årets avskrivningar	5 554	5 088		
Summa utgående ack avskrivningar	32 593	27 039		
Utgående bokfört värde	16 157	19 231		
<i>Maskiner</i>				
Ingående anskaffningsvärde	2 816	2 816		
Summa utgående ack anskaffningsvärde	2 816	2 816		
Ingående avskrivningar	2 016	1 813		
Årets avskrivningar	184	203		
Summa utgående ack avskrivningar	2 200	2 016		
Utgående bokfört värde	615	800		
Pågående	2 977	3 971		
Totalt utgående ack anskaffningsvärden	709 660	696 656		
Totalt utgående ack avskrivningar	491 293	468 445		
Totalt pågående	2 977	3 971		
Totalt utgående bokfört värde	221 344	232 182		
Materiella anläggningstillgångar, koncern				
<i>Byggnader och mark, maskiner och tekniska anläggningar</i>				
Ingående anskaffningsvärde			957 386	904 549
Nyanskaffningar			25 850	52 386
Försäljning			-1 712	-191
Anslutningsavgifter			-452	
Statliga bidrag			-303	-303
Summa utgående ack anskaffningsvärden			980 769	956 441

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
Ingående avskrivningar			607 348	577 502
Försäljningar o utrangeringar			-1 572	-169
Årets avskrivningar			29 564	29 950
Summa utgående ack avskrivningar			635 340	607 283
Summa utgående bokfört värde			345 429	349 158
<i>Inventarier</i>				
Ingående anskaffningsvärde			65 740	58 712
Nyanskaffningar			4 068	8 039
Försäljning				-206
Summa utgående ack anskaffningsvärden			69 808	66 545
Ingående avskrivningar			40 269	35 136
Försäljningar och utrangeringar				-198
Årets avskrivningar			6 998	6 462
Summa utgående ack avskrivningar			47 267	41 400
Summa utgående bokfört värde			22 541	25 145
<i>Pågående nyanläggningar</i>				
Ingående balans			5 557	4 998
Under året nedlagda kostnader			853	2 261
Under året genomförda omfördelningar			-2 417	-708
Summa utgående ack anskaffningsvärden			3 993	6 551
7 Finansiella anläggningstillgångar				
Utlåning				
VIF Bandyklubb	105	165	105	165
Fagersta Golfklubb	720	840	720	840
Fagersta Ryttarklubb	200	280	200	280
Fagersta AIK		25		25
Kommuninvest Förlagslån 45798	1 900	1 900	1 900	1 900
Pensionsmedelsförvaltning				
<i>Realräntor</i>				
Bayerische Landesbank realränteobl	5 398	5 398	5 398	5 398
Sv statens realränteobligation 3104	17 347	19 826	17 347	19 826
Exportkredit	12 295	12 295	12 295	12 295
GE realränteobl 3102	13 574	10 104	13 574	10 104
Statlig realränteobl 3105		4 382		4 382
Swedbank Hypotek realränteobl 3102	5 495	5 495	5 495	5 495
Realränteobligation Huddinge 2028	10 846	11 012	10 846	11 012
Akademiska hus lån 124	10 321		10 321	
<i>Strukturerade produkter</i>				
Nordea Tillväxtmarknader	5 157	5 500	5 157	5 500
SEB Kinesiska drakar		5 500		5 500
DNB NOR US Health care		4 950		4 950
UBS Capital Protected on S&P 500	5 500	5 500	5 500	5 500
Barclays Bank AIO 12/2017-04-12	5 000	5 000	5 000	5 000

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
<i>Fastigheter</i>				
Investering pensionsfastigheter	9 158	9 158	9 158	9 158
Övrig långsiktig medelsförvaltning				
<i>Strukturerade produkter</i>				
Sv exportkredit råvaruobl		5 000		5 000
Aktieindexobl Barclays Bric 40	15 964	16 500	15 964	16 500
Aktieindexobl UBS S & P 500		16 500		16 500
Aktieindexobl HB tillväxtmarknader	16 500	16 500	16 500	16 500
SHB Aktieindexobl Sverige	15 000	15 000	15 000	15 000
RBS AIO Global trygghet	2 500	2 500	2 500	2 500
Nordea Bank Finland		3 060		3 060
RBS AIO 20171120	10 000	10 000	10 000	10 000
Nordea AIO 20171120	10 500	10 500	10 500	10 500
Nordea AIO 20161121	10 500	10 500	10 500	10 500
SEB AIO 20161118	10 500	10 500	10 500	10 500
Nordea AIO USA 20180625	15 750		15 750	
Barclays AIO EUR 20180619	10 500		10 500	
<i>Aktier</i>				
Windcap	2 140	2 572	2 140	2 572
Övriga aktier och andelar				
Pensionsfastigheter AB	989	434	989	434
Vafab Miljö AB	207	207	207	207
Nyemission Vafab Miljö AB	2 446	2 446	2 446	2 446
VB Energi AB	6 032	6 032	6 032	6 032
Andelar i Kommuninvest ek för	513	513	513	513
Andelar	611	611	611	611
Summa aktier och andelar	233 668	236 706	233 668	236 706
Finansiella anläggningstillgångar, koncern				
Värdepapper, andelar mm			234 512	237 245
Andelar i koncernföretag			-6 032	-6 032
Långfristiga fordringar			24 006	14 362
Summa koncern			252 486	245 575
Bidrag till statlig infrastruktur				
Aktivering bidrag till Citybanan	10 425			
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 1 av 5	-2 085			
	8 340			
Summa finansiella anläggningstillgångar	242 008	236 706		
8 Förråd				
Varulager	261	257	2 871	3 128

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)				Kommunen		Koncernen	
				2013	2012	2013	2012
9 Exploateringsfastigheter							
Beräknat försäljningsvärde och beräknat anskaffningsvärde uppgår till samma belopp efter att kringkostnader på 364 000 kronor avräknats från projektet. Beloppet belastar årets resultat. Inbetalda anslutningsavgifter för VA aktiveras löpande som intäkt inom VA-verksamheten under 50 år.							
Exploatering (tusen kronor)	2013	2014	Totalt				
Markvärde	776		776				
Övriga kostnader	3 295	122	3 417				
Avgår kringkostnader, belastar ej projektet	- 364		- 364				
Summa kostnader	3 707	122	3 829				
Sålda tomter	- 898		- 898				
Återstående värde tomter	2 809		2 931	2 809			
Värdering (tusen kronor)	2013	2014	Totalt				
Markvärde	776		776				
Övriga kostnader	3 295	122	3 417				
Avgår kringkostnader, belastar ej projektet	- 364		- 364				
Summa kostnader	3 707	122	3 829				
Beräknat försäljningspris			3 829				
10 Kortfristiga fordringar							
Handkassor				11	11	11	11
Interimsfordringar				28 138	44 184	34 476	46 392
Kundfordringar				10 718	16 194	45 293	59 118
Övriga fordringar				17 497	11 430	23 642	11 712
Summa				56 364	71 819	103 422	117 232
11 Kortfristiga placeringar							
<i>Avsättningar för pensioner</i>							
Swedish Ethical Beta Fund				9 369	3 573	9 369	3 573
Skagen Global				839	839	839	839
Etisk global fond				8 208	1 089	8 208	1 089
Fingrid OYJ frn lån					9 837		9 837
Stockholms läns landsting frn					7 003		7 003
Lannebo likviditet				86 902	76 909	86 902	76 909
Nordea företagsobligationsfond				26 257	25 200	26 257	25 200
Summa				131 576	124 450	131 576	124 450
12 Kassa och bank							
Kassa				6	7	7	8
Bank				136 113	78 771	180 902	121 770
Summa				136 119	78 777	180 909	121 778
13 Eget kapital							
Ingående eget kapital				586 881	544 947	667 624	630 985
Utdelning							-6 240
Årets resultat				24 079	41 934	17 410	32 900
Summa eget kapital				610 959	586 881	685 034	657 645

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
Anläggningsskapital utg. skilln. mellan anlägg.n.tillg. och långfristiga skulder/avsättningar	394 638	414 263	449 354	465 414
Rörelsekapitalet utgör skillnaden mellan oms.tillg. och kortfristiga skulder	216 321	172 618	235 680	192 231
Summa eget kapital	610 959	586 881	685 034	657 645
14 Avsättning pensionsförpliktelser				
Avsättning pensionsförpliktelse Fagersta kommun	20 321	21 125	20 321	21 125
Avsättning löneskatt Fagersta kommun	4 930	5 125	4 930	5 125
Avsättning pensionsförpliktelse NVU	4 873	4 254	4 873	4 254
Avsättning löneskatt NVU	1 182	1 032	1 182	1 032
Avsättning pensionsförpliktelse NVK	17 658	15 886	17 658	15 886
Avsättning löneskatt NVK	4 284	3 854	4 284	3 854
Avsättning pensionsförpliktelse förtroendevalda	3 290	2 696	3 290	2 696
Avsättning löneskatt förtroendevalda	798	654	798	654
NVU:s avsättning för pensioner			4 857	4 254
NVU:s avsättning löneskatt för pensioner			1 178	1 032
NVK:s avsättning för pensioner			5 397	4 720
NVK:S avsättning löneskatt för pensioner			1 309	1 145
Summa	57 335	54 626	70 076	65 778
Ingående avsättning Fagersta kommun				
Pensionsutbetalningar	-674			
Nyintjänad pension	1 523			
Ränte- och basbeloppsuppräknings	659			
Sänkning diskonteringsränta	2 223			
Förändring av löneskatt	-195			
Övrigt/byte av pensionsadministratör	-4 535			
Utgående avsättning	25 251			
Ingående avsättning NVU				
Pensionsutbetalningar	-152			
Nyintjänad pension	209			
Ränte- och basbeloppsuppräknings	122			
Sänkning diskonteringsränta	479			
Förändring av löneskatt	150			
Övrigt	-39			
Utgående avsättning	6 055			
Ingående avsättning NVK				
Pensionsutbetalningar	-899			
Nyintjänad pension	697			
Ränte- och basbeloppsuppräknings	432			
Sänkning diskonteringsränta	1 536			
Förändring av löneskatt	430			
Övrigt	5			
Utgående avsättning	21 941			

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
Ingående avsättning förtroendevalda	3 350		3 350	
Nyintjänad pension	618		618	
Ränte- och basbeloppsuppräknings	120		120	
Förändring av löneskatt	144		144	
Utgående avsättning	4 232		4 232	
Total avsättning	57 480		4 232	
Övriga avsättningar				
Resultatutjämnings-/investeringsfond va Fagersta			5 624	4 176
Resultatutjämningsfond renhållning Fagersta			1 952	1 403
Resultatutjämnings-/investeringsfond va Norberg			2 125	2 400
Resultatutjämningsfond renhållning Norberg			2 137	1 982
Avsättning skatter och obeskattade reserver VB Elnät AB			8 738	8 533
Avsättning skatter och obeskattade reserver VB Energi AB			6 124	4 986
Avsättning skatter och obeskattade reserver VB Elförsäljning AB			599	526
Summa			27 299	24 005
15 Skuld bidrag till statlig infrastruktur				
Långfristiga skulder			66 340	72 076
Skuld Citybanan	12 609		12 609	
Avgår betalning nr 1 av 5	-1 230		-1 230	
Summa	11 379		77 719	72 076
16 Kortfristiga skulder				
Interimsskulder	13 031	19 376	33 408	47 594
Leverantörsskulder	15 342	10 273	32 615	25 402
Semesterlöneskuld	32 333	31 127	38 437	34 782
Statsbidragsförskott flyktingar	5 302	1 104	6 085	1 104
Upplupen pensionskostnad individuell del	14 872	13 946	17 364	15 187
Arbetsgivaravgifter	8 025	8 265	9 449	8 992
Preliminärskatt löner	7 014	7 147	7 706	7 806
Övriga kortfristiga skulder	1 432	1 525	5 789	22 781
Löneskatt	10 379	9 922	11 200	10 708
Förutbetalda skatteintäkter	3 075		3 075	
Summa	110 806	102 685	165 128	174 356
17 Ansvarsförbindelser				
Borgensåtaganden				
Västmanlands avfall AB	9 413	7 038		
Strömsholms kanalaktiebolag	1 060	1 103		
Bostadsrättsföreningar och egna hem	33 821	34 282		
Övriga föreningar	1 000	1 000		
Summa borgensåtaganden	45 294	43 422		

Fortsättning: Noter

(tusentals kronor)	Kommunen		Koncernen	
	2013	2012	2013	2012
Pensionsförpliktelse - ansvarsförbindelse enligt KPA	309 979	289 113		
Löneskatt 24,26 %	75 201	70 139		
Aktualiseringsgrad 88 %				
Summa pensionsförpliktelse och löneskatt	385 180	359 252		
Summa borgensåtaganden och pensionsförpliktelser	430 474	402 674		
Panter och ansvarsförbindelser				
a) pensionsförbindelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna, inkl löneskatt			388 475	363 268
b) övriga förpliktelser			45 294	43 422
Summa			433 769	406 690

Fagersta kommun har i mars 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 278 kommuner som per 2013-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Fagersta kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2013-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 269 402 miljoner kronor och totala tillgångar till 271 338 miljoner kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 27 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 26 miljoner kronor.

Kommunen har pensionsförpliktelse gentemot den personal som övergick till NVK vid årsskiftet 2003/2004.

Fagersta kommun har flera pågående tvister i domstol gällande ersättningsnivåer till friskola. Rättsprocessen pågår och utfallet är osäkert.

Sammanställd driftredovisning

Nämnd (tusentals kronor)	Nettobudget 2013	Kostnader 2013	Intäkter 2013	Nettokostnad 2013	Netto- avvikelse	Nettokostnad 2012
Kommunfullmäktige	1 314,0	9 870,9	8 593,5	1 277,4	36,6	1 275,9
Kommunstyrelsen	153 749,9	141 157,4	6 747,2	134 410,2	19 339,7	130 666,8
Utbildnings- och fritidsnämnden	239 440,5	297 144,8	59 184,6	237 960,2	1 480,2	223 745,4
Socialnämnden	273 474,3	369 431,7	97 423,1	272 008,6	1 465,7	260 806,7
Totalt	667 978,7	817 604,8	171 948,3	645 656,5	22 322,1	616 494,8

Sammanställd investeringsredovisning

Nämnd (tusentals kronor)	Nettobudget 2013	Utgifter 2013	Inkomster 2013	Nettoinvest 2013	Netto- avvikelse	Nettoinvest 2012
Kommunstyrelsen	37 934,1	10 634,7	527,1	10 107,6	27 826,5	29 275,3
Utbildnings- och fritidsnämnden	2 600,0	1 532,8		1 532,8	1 067,2	4 414,8
Socialnämnden	2 500,0	1 172,6		1 172,6	1 327,4	1 767,1
Totalt	43 034,1	13 340,1	527,1	12 813,0	30 221,1	35 457,3

Total driftredovisning

ID (tusentals kronor)	Nettobudget 2013	Bokslut 2013				Nettokostnad 2012
		Kostnader	Intäkter	Nettokostnad	Netto- avvikelse	
Kommunfullmäktige						
Kommunfullmäktige	604,0	622,7		622,7	-18,7	580,9
Revision	710,0	654,8		654,8	55,2	695,0
N Västmanlands ekonominämnd	37,4	27,393		27,4	10,0	
N Västmanlands ek.förvaltning*	-37,4	8 566,1	8 593,5	-27,4	-10,0	
Kommunfullmäktige	1 314,0	9 870,9	8 593,5	1 277,4	36,6	1 275,9
*) Från och med 2012-07-01						
Kommunstyrelsen						
Kommunstyrelsen	2 417,4	2 719,4	22,0	2 697,3	-279,9	3 001,7
Projekt Energieffektivisering						10,1
Ansl f oförutsedda utgifter	13 956,0	7 716,6	41,6	7 675,0	6 281,0	3 034,0
Ansl t särsk utredningar						470,6
Hållbar jämställdhet i Fagersta		518,4	518,4			0,0
Hälsobefrämjande åtgärder	634,2	634,2		634,2		684,2
Samverkan skola - näringsliv						-1,6
Klimatbefrämjande åtgärder	421,0	421,0		421,0		86,1
Målbild Fagersta	250,1	250,1		250,1		387,0
Totalförsvaret o samhällsskydd		688,4	688,4			
Bidr stiftelser o övr fören	1 514,0	1 512,9		1 512,9	1,1	1 418,8
Tomträtter	-761,0	138,0	996,3	-858,3	97,3	-764,9
Bredbandssamordnare	50,0	56,4	28,2	28,2	21,8	
Stöd till politiska partier	615,0	615,0		615,0		615,0
Borgerliga förrättningar	13,0	22,8		22,8	-9,8	28,3
Överförmyndare	1 708,2	1 785,8	359,5	1 426,3	281,9	1 688,7
Allmänna val		12,8		12,8	-12,8	4,3
Övrigt	20 817,8	17 091,6	2 654,4	14 437,2	6 380,6	10 662,3
NVU	62 770,0	60 398,9		60 398,9	2 371,1	63 034,9
Kollektivtrafik	3 089,0	3 440,0		3 440,0	-351,0	3 014,5
NVK	29 735,0	20 557,2		20 557,2	9 177,8	20 498,3
TVG	2 007,0	2 007,0		2 007,0		1 959,0
Västm-Dla MBN	5 804,0	5 688,6		5 688,6	115,4	5 123,5
N V-manlands samordn.f	357,6	317,6		317,6	40,0	313,2
Bidrag till SDR	10 535,0	10 577,9		10 577,9	-42,9	9 705,0
Bidrag till lönenämnd	2 144,0	2 227,3		2 227,3	-83,3	2 163,9
Bidrag till N V ekonominämnd	4 054,0	3 646,5		3 646,5	407,5	1 487,2
Köpt verksamhet	120 495,6	108 861,1		108 861,1	11 634,5	107 299,5

Fortsättning: Total driftredovisning

ID (tusentals kronor)	Nettobudget 2013	Bokslut 2013				Nettokostnad 2012
		Kostnader	Intäkter	Nettokostnad	Netto- avvikelse	
Kommunkansli	3 658,7	3 420,4	206,1	3 214,3	444,4	3 236,4
Arkiv	382,0	490,9	69,9	421,1	-39,1	343,0
Ekonomiservice*						1 972,6
Upphandlingservice	1 515,4	1 919,8	726,9	1 192,9	322,5	1 340,8
Televäxel/reception		1 953,6	2 115,1	-161,4	161,4	-28,6
Vaktmästeri	710,3	1 004,4	411,7	592,8	117,6	469,5
Personal- o lönekontor	2 319,8	2 459,3	254,7	2 204,6	115,2	2 038,9
Företagshälsovård	921,0	712,3		712,3	208,7	679,6
Fackliga företrädare	1 248,0	1 201,5	70,2	1 131,3	116,7	1 024,5
Personalvård	205,0	215,6		215,6	-10,6	195,2
Information	1 476,2	1 826,9	238,4	1 588,6	-112,4	1 433,1
Ks förvaltningar	12 436,5	15 204,7	4 092,8	11 111,9	1 324,6	12 705,0
Kommunstyrelsen	153 749,9	141 157,4	6 747,2	134 410,2	19 339,7	130 666,8
*) Till och med 2012-06-30						
Utbildnings- och fritidsnämnden						
Nämnd och central förvaltn	10 898,8	14 596,2	3 392,9	11 203,4	-304,6	9 584,2
Kostservice	127,8	23 261,6	22 930,9	330,7	-202,9	-194,9
Kulturskola & bibliotek	9 059,0	9 685,2	764,5	8 920,8	138,2	8 720,1
Förskoleverksamhet	71 081,0	77 415,5	6 717,3	70 698,2	382,8	66 349,6
Skolbarnomsorg	5 980,5	8 570,1	2 536,6	6 033,6	-53,0	6 220,7
Förskoleklass	6 350,9	6 223,1	104,1	6 119,0	231,9	5 926,4
Grundskola	103 655,0	109 078,6	5 684,5	103 394,0	261,0	96 018,1
Obligatorisk sarskola	4 664,3	15 315,6	11 633,3	3 682,3	982,0	5 143,9
Fagersta fritid	21 209,0	25 786,3	4 823,3	20 963,0	246,0	20 159,9
Turism	1 312,5	1 890,9	596,2	1 294,7	17,7	1 313,7
Kulturarv	5 101,7	5 321,6	1,1	5 320,6	-218,9	4 503,7
Utbildnings- och fritidsnämnden	239 440,5	297 144,8	59 184,6	237 960,2	1 480,2	223 745,4
Socialnämnden						
Politisk verksamhet	3 149,4	1 052,0		1 052,0	2 097,4	1 178,0
Förvaltningsövergripande	9 909,1	10 110,7	505,5	9 605,2	303,9	9 710,1
Biståndshandläggning	1 750,7	1 883,4		1 883,4	-132,7	1 842,1
Familjerådgivning	549,2	1 023,0	451,8	571,2	-22,0	504,0
Projekt	177,9	499,9	320,1	179,8	-2,0	4,0
Gemensam administration	15 536,3	14 569,0	1 277,4	13 291,6	2 244,7	13 238,3
Individ- o familjeomsorg						
Gemensam administration	8 580,5	10 400,0	577,2	9 822,7	-1 242,3	8 168,5
Placeringar barn och unga	9 057,2	11 202,5	945,1	10 257,5	-1 200,3	9 024,9
Övr insatser för barn och unga	4 058,1	3 929,1	453,2	3 475,9	582,1	3 987,9
Insatser vuxna	1 023,0	1 947,0	401,5	1 545,5	-522,6	1 123,2
Stödboende och härbärge	4 277,7	4 964,1	1 044,3	3 919,7	357,9	4 033,3
Individ- o familjeomsorg	26 996,4	32 442,7	3 421,3	29 021,4	-2 025,011	26 337,7

Fortsättning: Total driftredovisning

ID (tusentals kronor)	Nettobudget 2012	Bokslut 2013				Nettokostnad 2011
		Kostnader	Intäkter	Nettokostnad	Netto- avvikelse	
Vård och omsorg						
Gemensam administration	9 745,5	10 992,0	701,0	10 290,9	-545,4	9 851,9
Äldreomsorg	119 586,7	137 788,2	16 992,2	120 796,0	-1 209,3	117 162,1
Dagcentraler	8 755,7	16 040,1	7 134,3	8 905,7	-150,0	8 542,6
Sjukvård och rehabilitering	14 489,8	13 048,9	299,8	12 749,1	1 740,7	13 738,0
LSS	45 607,6	65 451,3	21 424,6	44 026,7	1 580,9	38 854,5
Psykatri	11 678,7	13 957,8	1 849,6	12 108,2	-429,5	11 008,9
Vård och omsorg	209 864	257 278,3	48 401,6	208 876,7	987,3	199 157,9
Försörjning & Arbete						
Gemensam administration	2 373,9	2 470,0	1 173,6	1 296,4	1 077,5	1 994,5
Arbetsmarknadsåtgärder	9 928,2	30 478,5	19 699,3	10 779,2	-851,1	9 773,4
Bostadsanpassning	1 740,8	1 876,0	25,5	1 850,5	-109,7	1 643,1
Budget- och skuldrådgivning	422,2	449,7	23,3	426,4	-4,2	353,5
Integration	-1 794,5	20 395,4	22 185,3	-1 789,9	-4,6	-1 675,5
Försörjningsstöd	8 407,0	9 472,0	1 215,7	8 256,3	150,7	9 983,8
Försörjning & Arbete	21 077,5	65 141,6	44 322,8	20 818,8	258,7	22 072,8
Socialnämnden	273 474,3	369 431,7	97 423,1	272 008,6	1 465,7	260 806,7
Totalt nämnderna	667 978,6	817 604,8	171 948,3	645 656,5	22 322,1	616 494,9
Finansieringen						
Taxor och avgifter			-7,1	-7,1	7,1	-48,7
Hyror och arrenden	-22 351,1		-22 408,0	-22 408,0	56,9	-24 528,1
Bidrag	-4 000,0		-14 776,2	-14 776,2	10 776,2	-19 839,0
Försäljning av verksamhet			-86,8	-86,8	86,8	
Försäljn anlägggn.tillgångar			-144,0	-144,0	144,0	-15 358,2
Skatteintäkter	-515 658,0		-515 331,4	-515 331,4	-326,6	-497 987,8
Generella statsbidrag	-124 158,0		-128 624,7	-128 624,7	4 466,7	-120 528,1
Finansiella intäkter	-17 143,0		-26 535,4	-26 535,4	9 392,4	-19 132,8
Inköp av anläggningstillgångar		0,4		0,4	-0,4	
Bidrag och transfereringar	1 300,0	2 085,0		2 085,0	-785,0	
Entreprenad o köp av vht		319,3		319,3	-319,3	186,3
Konsulttjänster						57,7
Löner arbetad tid	-600,1				-600,1	0,0
Förändr semesterlöneskuld	2 000,0	1 205,6		1 205,6	794,4	1 618,8
Soc avg enl lag	-725,9	-3 651,4		-3 651,4	2 925,5	-442,5
Pensionskostnader	11 905,7	10 030,9		10 030,9	1 874,9	15 273,0
Div främmande tjänster						190,8
Övriga främmande tjänster		302,0		302,0	-302,0	
Avskrivningar	16 721,7	16 757,9		16 757,9	-36,2	20 136,9
Finansiella kostnader	1 543,0	10 626,8		10 626,8	-9 083,8	1 361,4
Avsättningar	1 800,0	1 185,9		1 185,9	614,1	1 589,7
Div interna kostnader	-682,4	-683,9		-683,9	1,5	-977,9
Finansieringen	-650 048,1	38 178,5	-707 913,6	-669 735,1	19 687,0	-658 428,4
Totalt kommunen	17 930,6	855 783,3	-535 965,3	-24 078,6	42 009,2	-41 933,6

Total investeringsredovisning

ID (tusentals kronor)	Nettobudget 2013	Utgifter	Inkomster	Netto- investering	Netto- avvikelse	Nettokostnad 2012
Kommunstyrelsen						
Mark- o fast inköp		-240,0	326,4	-566,4	566,4	-4 448,0
Server Public 360	581,5	367,1		367,1	214,4	58,9
Investeringsreserv	2 018,5			0,0	2 018,5	0,0
Kommunstyrelsen	2 600,0	127,2	326,4	-199,2	2 799,2	-4 389,1
Entreprenad NVK						
Ofördelade invest NVK	11 792,0			0,0	11 792,0	
Anslutningsavgifter			200,7	-200,7	200,7	
"Omb badrum Koltrasten etapp 2"		129,5		129,5	-129,5	
Nytt LSS-boende						16 109,3
Fag-hallen inst hörselslinga						8,0
Norra Sjöheden	2 502,3				2 502,3	549,7
Belysning slussportar						110,5
Fluorfilter Ängelsberg						198,5
Alfaskolan, tillgänglighet						1 692,3
Olympen 1, entré o tillgängl						3 050,7
Vilhelmina, konv värme		-0,4		-0,4	0,4	0,0
Per-Ols Björksta konv värme						-0,4
Vilhelmina, skärmtak	71,3	9,0		9,0	62,3	47,6
Fagerliden omkl.rum	832,8	314,2		314,2	518,6	3 887,2
Energiproj samtl fastigheter	258,0	224,0		224,0	34,0	150,0
Mariaskolan, ny idrottshall	5 848,0	5 107,6		5 107,6	740,4	4 578,2
Per-Ols, Björksta, skärmtak						148,3
Stolpvreten, Solängen, skärmtak	107,7	116,3		116,3	-8,6	11,3
Per-Ols Björksta lekutrustn	39,3	20,0		20,0	19,3	305,7
Vilhelmina, aktivitetspark för äldre	175,0	112,7		112,7	62,3	
Sjöheden, VA-ledningar	3 332,2	3 123,8		3 123,8	208,4	1 497,8
Solliden 2, wc-stolar m dusch o tork	152,0			0,0	152,0	
Mariaskolan etapp 2	10 000,0	849,1		849,1	9 150,9	1 027,3
Västanfors IP, utbyggnad		114,6		114,6	-114,6	
Sjöheden, gem kostnader	223,5			0,0	223,5	292,5
Pastejen, omb o hissinst		210,6		210,6	-210,6	
Per-Olsskolan ny lekutrustning		157,3		157,3	-157,3	
Nya förskolan		19,2		19,2	-19,2	
Entreprenad NVK	35 334,1	10 507,5	200,7	10 306,8	25 027,3	33 664,5
Kommunstyrelsen	37 934,1	10 634,7	527,1	10 107,6	27 826,5	29 275,3

Fortsättning: Total investeringsredovisning

ID (tusentals kronor)	Nettobudget 2012	Utgifter	Inkomster	Netto- investering	Netto- avvikelse	Nettokostnad 2011
Utbildnings- och fritidsnämnden						
Petrolia		166,6		166,6	-166,6	
Inventarier, grundskola	350,0	495,2		495,2	-145,2	969,6
Inventarier, kostservice	100,0				100,0	253,1
Fag fritids och Fagerstahallen	400,0				400,0	221,5
Kulturavdelningen	100,0				100,0	117,9
Förskoleverksamheten	200,0				200,0	375,0
Inventarier matsalar						131,6
Datorer, förskolan	70,0				70,0	170,0
Datorer, grundskolan	300,0	317,8		317,8	-17,8	506,2
Bibliotek						103,0
En till en årskurs 7-9	700,0	540,0		540,0	160,0	833,4
Förvaltningsövergripande	380,0				380,0	649,3
Skyltprogram, kultur/turism						30,7
Inventariel kulturskolan		13,2		13,2	-13,2	
Infartsskyltar med elansl						53,5
Utbildnings- och fritidsnämnden	2 600,0	1 532,8		1 532,8	1 067,2	4 414,8
Socialnämnden						
Inventarier Koltrasten						13,2
Inventarier Malmen	167,0	555,6		555,6	-388,6	188,2
Inventarier Stolpvreten						35,0
Inventarier Nybo	21,0	30,7		30,7	-9,7	37,5
Inventarier Solliden	0,0	119,6		119,6	-119,6	47,1
Inventarier Adm o IFO	500,0	84,5		84,5	415,5	94,0
Inventarier ÅO	1 260,0	24,9		24,9	1 235,1	356,2
Inventarier LSS/Psyk	29,0	28,6		28,6	0,4	
Inventarier Försörjn o arb	500,0	10,0		10,0	490,0	314,7
Inventarier Dagl vht	23,0	21,8		21,8	1,2	72,2
Inventarier Kolarbygården						12,2
Inv. Gruppboende LSS		22,9		22,9	-22,9	268,2
Inventarier, Rehab		48,0		48,0	-48,0	328,7
Pulsen		226,0		226,0	-226,0	
Socialnämnden	2 500,0	1 172,6		1 172,6	1 327,4	1 767,1
Totalt nämnderna	43 034,1	13 340,1	527,1	12 813,0	30 221,1	35 457,3

Redovisningsprinciper

Redovisningsmallens dokument

Resultaträkningen – sammanfattar kostnader och intäkter samt visar årets förändring av det egna kapitalet.

Balansräkningen – visar kommunens ekonomiska ställning på bokslutsdagen.

Finansieringsanalys

Finansieringsanalys enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation nummer 16.2 används.

Värdering

Övergripande värderingsprincip är försiktighetsprincipen, vilket medför att skulder inte får undervärderas respektive att tillgångar inte får övervärderas.

Interna poster

Verksamhetens intäkter och kostnader är justerade med interna poster, förutom budget.

Leverantörsfakturor och utställda fakturor

Periodisering har gjorts av leverantörsfakturor och utställda fakturor med väsentliga belopp.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats.

Semesterlöneskulden

Semesterlöneskulden har redovisats som en kortfristig skuld.

Avskrivningar

Avskrivningarna påbörjas månaden efter investeringen är slutredovisad.

Avskrivning av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod.

Exempel på ungefärliga avskrivningstider:

Fastigheter 33 år

Gator och vägar 33 år

Ombyggnad av fastigheter 10-20 år

Inventarier 5-10 år

Datorer 3 år

Pensioner

Förändringen av pensionsskulden redovisas under verksamhetens kostnader.

Intjänade pensioner från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen enligt den sk blandade modellen. Kommunen har för perioden 1998-2005

be-slutat att hela den individuella delen av pensionen skall betalas ut för individuell förvaltning. Från och med år 2006 är avsättningen obligatorisk. Beräkningen av den individuella delen är gjord efter samma förhållande mellan lönesumma och verklig kostnad som utfallet 2012.

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot kommunalrådet

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot förbundschef på NVK.

Som underlag för pensionsskuld och pensionskostnader har SPP's prognos från 2013 använts.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats och redovisats det år då den beskattningsbara inkomsten intjänats.

Kommunen tillämpar rekommendation 4.2 från "Rådet för kommunal redovisning" vad avser redovisning av skatteintäkter.

Rekommendationen avseende kommunalskatt innebär att inkomstarets redovisade skatteintäkter består av tre delar:

- Preliminära månatliga inbetalningar
- Prognos för slutavräkning (år 2013) från SKL, decemberprognosen
- Differens mellan slutlig taxering och prognos föregående år (2012)

Till slutavräkningen avseende 2013 har vi använt Sveriges Kommuner och Landstings prognos från 140102, cirkulär 13:73.

Leasingavtal

Rekommendation nr 13.2.2013 gällande Redovisning av leasingavtal innebär att klassificering skall göras av leasingavtal, antingen som finansiellt eller operationellt. Leasingavtalen inom Fagersta kommun är klassificerade som operationella.

Finansiella anläggningstillgångar

Vid värdering av innehav i alternativa placeringar har försiktighetsprincipen och lägsta värdets princip tillämpats.

Reavinster vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar redovisas i kontogrupp 84, finansiella intäkter,

från och med 2013 i samband med övergång till KommunBas 13. Redovisades tidigare i kontogrupp 38 under verksamhetens intäkter.

Omsättningstillgångar

Aktier och fonder, både ränte- och aktiefonder redovisas enligt den kommunala redovisningslagen som omsättningstillgångar och tas alltid upp till lägsta värdets princip.

Sammanställd redovisning

Omfattning

Den sammanställda redovisningen omfattar Fagersta kommun, Västerbergslagens Energi AB med dotterbolagen Västerbergslagens Elförsäljning AB och Västerbergslagens Elnät AB, Norra Västmanlands utbildningsförbund och Norra Västmanlands kommunalteknikförbund.

Redovisningen omfattar bolag där kommunens ägarandel är minst 20 procent. Kommunens ägarandel i Västerbergslagens Energi AB med dotterbolag är 20,8 procent i vardera bolaget.

Kommunens andel i Norra Västmanlands utbildningsförbund är 54,8 procent och i Norra Västmanlands kommunalteknikförbund 69,6 procent.

Metod

Som konsolideringsmetod har använts förvärvs-metoden och med hänsyn till specificering enligt proportionell konsolideringsmetod. Detta innebär att aktiekapitalen är värderat till anskaffningspris för kommunen, det vill säga ej till det egna bolagets värdering. Kommunens bokförda värde är eliminerat mot bolagens egna kapital. Från och med 1999 har i eget kapital 72 procent av de obeskattade reserverna inräknats. Från och med 2008 har 26,3 procent bokförts som latent skatteskuld. För närmare analys av räkenskaperna hänvisas till kommunens samt respektive bolags årsredovisningar med noter.

Interna poster

Interna poster mellan bolagen och kommunen har eliminerats.

Redovisningsbegrepp och ordlista

Anläggningskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder inkl avsättningar.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedda för stadigvarande bruk.

Avskrivningar

Den värdeminskning (förslitning) som årligen sker på en anläggningstillgång, baserat på anskaffningsvärdet inkluderat omkostnader dividerat med den ekonomiska livslängden.

Avsättningar

Ekonomiska förpliktelser som är säkra, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då dessa ska infrias och betalas ut.

Eget kapital

Består av anläggningskapital (bundet i anläggningar m m) och rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investeringsändamål).

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier, obligationer, långsiktiga fordringar, avskrivning sker ej.

God redovisningssed

En faktisk förekommande praxis hos en kvalitativt representativ krets bokföringsskyldiga dvs man ska inte motgå lagar och uttalanden från den teoretiska verksamhets expertisen såsom rekommendationsorganen.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som nyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader

Benämning för internränta och avskrivning.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten som skall betalas inom ett år.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt (förmågan att betala sina skulder i rätt tid).

Långfristiga skulder

Lån som är på längre än ett år och innehåller ränteutgifter.

Materiella anläggningstillgångar

Kan vara fastigheter, byggnader, mark, maskiner och inventarier som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag med mera.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Nyckeltal

Mäter förhållandet mellan två storheter, t ex likvida medel i procent av externa utgifter (likviditet)

Omsättningstillgångar

Kan vara lager, förråd, kontanter, och kundfordringar (kortsiktiga).

Periodisering

Fördelning av inkomster och utgifter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Skuldsättningsgrad

Hur stor del av kommunens tillgångar som är lånefinansierade.

Soliditet

Ett nyckeltal som visar procentuellt den del av totala tillgångar som är egenfinansierad, eget kapital dividerat med balansomslutningen (totalt kapital). Visar betalningsförmågan på längre sikt. Ju högre soliditet desto större ekonomiskt handlingsutrymme.

Volatilitet

Ett statistiskt mått på storleken på kurssvängningar över tiden. Beräknas vanligtvis som en standardavvikelse enligt Normalfördelningen. Uttrycks vanligtvis som procent på årsbasis.

Revisionsberättelse

1

Revisionsberättelse

Revisorerna i Fagersta kommun

2014-04-15

FAGERSTA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2014-04-15	
Dokument	Diarienummer
2014.005	042 / 12

Till

Fullmäktige i Fagersta kommun

Revisionsberättelse för år 2013

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Fagersta kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2013 godkänns.

Vi återoppar bifogade redogörelse och revisionsrapport från PwC.

Revisionsberättelse

2

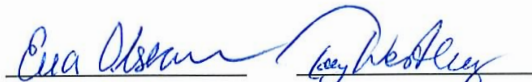
Fagersta kommun 2014-04-15

Underskrifter

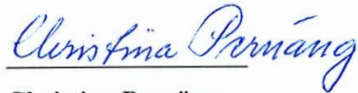
Helmut Hoffmann

Tom Lindholm

Eva Olsson

Tony Westberg

Christina Pernäng

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagan

Revisorernas redogörelse

